

Försvarsmaktens årsredovisning 2002

Bilaga 5

Särskilda redovisningar

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

UTVECKLINGEN AV DET NÄTVERKSBASERADE FÖRSVARET	1
UTVECKLINGEN AV SKYDD MOT NBC-STRIDSMEDEL.....	2
UTVECKLINGEN AV FÖRMÅGA OCH METODER AVSEENDE INDIKERING INOM NBC-OMRÅDET	5
KOMPETENS OCH FÖRMÅGA AVSEENDE FÖRSVARUNDERRÄTTELSTJÄNST INOM NBC-OMRÅDET	6
INFORMATIONSDATAOPERATIONER	7
FRIVILLIG FÖRSVARVERKSAMHET	10
FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPERS ÅLDERS- OCH KOMPETENSSTRUKTUR M.M.	27
UTGIFTER OCH RESULTAT M.M. AVSEENDE ÖVNINGSVERKSAMHETEN INOM RAMEN FÖR EU OCH PFF	28
RESULTATET AV OCH UTGIFTERNA FÖR GENOMFÖRD ÖVNINGSVERKSAMHET	35
UTVECKLINGEN AV FÖRSVARSMAKTENS LOGISTIK (FMLOG).....	59
VÄRNPLIKTSUTBILDNING FÖR HEMVÄRNET.....	62
TIDNINGEN VÄRNPLIKTSNYTTJS VERKSAMHET OCH ANNONSINTÄKTER	62
VÄRNPLIKTSRÅDETS VERKSAMHET	63
FÖRSVAR MOT DROGER.....	64
KOSTNADER FÖR 27:E NORDISKA VÄRNPLIKTSKONFERENSEN.....	64
ERFARENHETER FRÅN PERSONALENS TJÄNSTGÖRING I DET INTERNATIONELLA SAMARBETET	65
STÖDET TILL DE BALTISKA STATERNA.....	66
FORSKNINGS- OCH TEKNOLOGIFÖRSÖRJNINGEN	68
SAMVERKAN MED CIVILA MYNDIGHETER OCH STÖD TILL SAMHÄLLET	72
INTERNATIONELLT SAMARBETE INOM MATERIELFÖRSÖRJNINGSSOMRÅDET	73
UTVECKLING AV ÖVERSKOTTSFÖRNÖDENHETER.....	78

GENOMFÖRD OCH PLANERAD VERKSAMHET AVSEENDE MATERIELSYSTEM VILKA BESLUTATS AV REGERINGEN.....	82
GENOMFÖRD VERKSAMHET AVSEENDE FÖRSÖRJNINGEN AV ANSLAGSFINANSIERADE ANLÄGGNINGAR.....	84
MILJÖARBETET INOM FÖRSVARSMAKTEN	86
INTERNATIONELLT SAMARBETE RÖRANDE INFORMATIONSSÄKERHET	88
ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA FÖRSVARSMAKTENS EKONOMISKA STYRNING ...	89
KURSER OCH UTBILDNINGAR FÖR INTERNATIONELL VERKSAMHET.....	95
UTVECKLING AV DATORSTÖDD LEDNINGSTRÄNING INOM PFF M.M.....	102
JÄRVA SKJUTBANOR.....	104

Utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret

Utvecklingen av nätverksbaserat försvar (NBF) har fortsatt under 2002.

Ledning av utvecklingen har stärkts genom inrättande av en ledningsinspektör och förstärkt ledningsorganisation i Högkvarteret. Försvarsmakten kommer att införa funktionsbegrepp och försvarsmaktsgemensam arkitektur (FM A), syftande till att den fortsatta utvecklingen beskrivs och leds försvarsmaktsgemensamt istället för som tidigare i förbands- och försvarsgrenstermer. En motsvarande försvarsmaktsgemensam teknisk designledning avses införas vid FMV under 2003.

Målsättning, inklusive säkerhetsmålsättning för FM Ledningssystem 2010, har utarbetats och fastställts i en första version. Baserat på dessa mål har därefter målsättning för systemdemonstratorer 2005 och 2006 (Demo 05/06) fastställts.

Utveckling av ledningsmetoder för NBF har fortsatt vid OPIL (LedsystM) med stöd från FHS och FOI. Inom ramen för denna utveckling har ett koncept för försvarsmaktsgemensam strid utarbetats och en plan för arbetet till 2006 skapats. Kompetensutveckling av personal för utveckling av NBF har genomförts, dels som kortare kurser för Försvarsmaktens ledning, dels genom en fyra veckor lång kurs för nyckelpersonal i NBF-utvecklingen.

Kvalitetssäkring av NBF-utvecklingen har inletts med stöd av oberoende riskanalys, vetenskapligt råd med svenskt och amerikanskt deltagare samt påbörjad utveckling av metoder att mäta försvarsmaktseffekter på systemnivå 0 och 1 (Blir vi en bättre försvarsmakt?). Teknisk systemdesign, informationshantering i nätverk, informationssäkerhet, nya sensorsystem samt en förändrad anskaffnings- och utvecklingsstrategi har utvecklats vid FMV inom uppdraget LedsystT fas 1, vilket till sin huvuddel slutförts under året. En plan för den fortsatta teknikutvecklingen har skapats.

Regeringen har i regeringsbeslut den 7 november 2002 medgett fortsatt utveckling av NBF och LedsystT fas 2 steg 1. Denna omfattar åren 2003-2006, då en serie av allt mer komplexa försvarsmaktsgemensamma försök och experiment kommer att genomföras, syftande till att utvärdera metoder och teknik för NBF. Kraftsamling kommer att ske till gemensam lägesbild och insatsledning. Från 2007 avses anskaffning av teknik för nätverksbaserad informations- hantering och -inhämtning påbörjas och från 2008 avses utveckling av förband, staber och ledningsplatser för ledning i NBF påbörjas. Försvarsmaktens bedömning är att operativ förmåga i NBF termer finns från 2010 men att det finns inget slutläge där NBF är färdigutvecklat utan förmågeutvecklingen kommer att vara en kontinuerlig process.

Försvarsmakten redovisar även utvecklingen av NBF i enlighet med anført regeringsbeslut i särskild redovisning 79 i bilaga 8 till Försvarsmaktens budgetunderlag för 2004.

Utvecklingen av skydd mot NBC-stridsmedel

Allmänt

I arbetet med att utveckla nya förmågor inom N-, B-, C- och toxologiområdet har även myndigheter utanför Försvarsmakten deltagit, bl.a. FOI, FMV, SoS, SRV, och SSI.

Fysiskt skydd

De förband, som har grundutbildats, utrustas med grundskydd.

Markförband för internationell verksamhet (UN/PfP/EU/PARP) har tillgång till uppgiftsanknutet skydd.

De flygande förbanden (flygtransportdivisionen undantagen) saknar möjlighet att uppträda i kontaminerad miljö.

Studier och vissa grundläggande försök med mobilt/flyttbart kollektivt skydd (COLPRO) pågår. Begränsad anskaffning är planerad till PARP-förbanden och NBC-kompaniet. Anskaffningen skall i huvudsak vara genomförd 2003-07.

Försvarsmakten har vidare uppdragit till FOI att studera förutsättningar och möjligheter till NBC-skydd för "framtidens soldat".

Medicinskt skydd och medicinskt omhändertagande

Vaccinationer och kemoprofylax

All personal i utlandsstyrkan skall inför utlandstjänst ha ett vaccinatoriskt grundskydd mot viktigare i Sverige och närområdet förekommande sjukdomar. Detta skydd kompletteras vid behov med vaccination och/eller kemoprofylax avseende i missionsområdet naturligt förekommande sjukdomar och aktuell B-hotbild.

Antibiotika

Antibiotika specifikt avsedda för behandling av B-stridsmedel beredskapslagras för närvarande inte inom Försvarsmakten. Den B-medicinska expertgruppen (B-MEG) har lämnat förslag

på civila beredskapslager av läkemedel och vacciner för katastrofsituationer inkluderande större bioterroristattacker samt större kirurgiska katastrofer. Vissa av dessa är under anskaffning av SoS och kommer även att vara tillgängliga för FM.

Autoinjektor mot nervgasförgiftning

I samarbete med SoS håller en ny autoinjektor med nervgasmotmedel på att tas fram. Den skall dels ha förändrat innehåll samt på sikt även få en annan utformning för enklare handhavande.

FOI har fått i uppdrag att i samarbete med andra länder inom ramen för PFF, ta fram nya medicinska motmedel mot C-stridsmedel.

Medicinskt omhändertagande

NBC-komp 04 skall bl.a. innehålla en CHEM/RADIAK omhändertagande pluton (CRO-pluton), som skall kunna sanera och ge kvalificerad första hjälp till patienter, som skadats av konventionella stridsmedel och N-, B- eller C-stridsmedel.

Interoperabilitet

Brist på en NBC-befälsbefattning har identifierats i organisationen för den bataljon som ingår i utlandsstyrkan.

Utbildningen förbättras efterhand vid berörda förband. En satsning på befälsutbildning, främst för befäl med direkt ansvar för NBC-skyddet i förbandet och chefer på bataljons- och kompaninivå, har genomförts. SkyddC har även genomfört kurser speciellt riktade mot befäl ingående i förband anmälda till styrkeregister för att förbanden skall uppfylla kraven enligt partnerskapsmålen.

Arbete pågår med att ta fram ett utbildningspaket för det beslutstöds- och rapporteringssystem, avsett bl.a. för NATO rapporteringssystem ATP 45. Systemet levererades 2002-12-20.

Ett av NBC-kraven i de antagna partnerskapsmålen är att PARP-förbanden skall ha tillgång till mobila kollektiva skydd (ej ingående i fordon/hytter eller dylikt) från och med 2005. De första beräknas inköpas till NBC-kompani 04 under 2003.

NBC-skyddsförmåga

Generellt har NBC-förmågan varit relativt låg på alla nivåer inom Försvarmakten. Bristerna

kan främst hänföras till befälens bristande NBC-skyddskompetens. Detta är bl.a. en konsekvens av att NBC-moment sällan förekommer vid större övningar, vilket i sin tur beror på den låga omfattning på övningsverksamheten under senare år. Införande av certifierad NBC-utbildning på MHS och återupptagande av NBC-skyddsutbildningen vid FHS samt genomförande av högre NBC-stabskurser bör efterhand höja NBC-kompetensen och därmed förändra attityden visavi NBC-skyddsproblematiken.

Förbandens NBC-skyddsförmåga är också begränsad, enligt samma motiv som ovan. Alla förband har grundskydd d.v.s. utrustning för att kunna verka i C-molnmiljö, men detta övas inte i tillräcklig omfattning. Automatiska C-indikeringsinstrument och lämplig övningsmateriel har ännu inte anskaffats för grundutbildningsverksamheten, vilket försvårar möjligheterna att enkelt genomföra realistiska övningsmoment.

De nationella skyddsstyrkorna (hemvärnsbataljoner och frivilligorganisationer ingående i dessa förband) har viss förmåga att delta i räddningsoperationer vid kemolycka/insats med C-stridsmedel. Grundskyddsutrustning är tilldelad och utbildning pågår.

Förband avsedda för internationella insatser kompletteringsutbildas för att kunna lösa uppgifter med uppgiftsanknutet skydd.

N-området

Ett arbete pågår med att försöka ersätta ett antal intensimeter 25 med intensimeter ny. Ett mobilt laboratorium N är under utveckling i samarbete med FOI Umeå. Detta beräknas vara klart under 2003. I samverkan med SSI har med viss framgång försök gjorts avseende mätning av joniserande strålning med handburna instrument från Hkp.

B-området

Försvarsmakten saknar f.n. resurser för indikering inom B-området. Ett mobilt laboratorium B är under utveckling i samarbete med FOI Umeå. Detta beräknas vara klart under 2003 och avsett för NBC-kompani 04.

C-området

Två splitterskyddade N-C-indikeringsfordon är under utveckling och beräknas kunna levereras under 2003, dessa skall kompletteras med bland annat B-indikeringskapacitet, avståndsindikeringskapacitet B-C. Detta beräknas vara klart 2005. Ett mobilt laboratorium C är under utveckling i samarbete med FOI Umeå. Detta beräknas vara klart under 2003 och är avsedda för

NBC-kompani 04.

NBC-kompani

NBC-kompaniet är ett nytt förband med en del förmågor som aldrig tidigare funnits inom Försvarsmakten. Dessa tar tid att utveckla och anskaffa. Försvarsmakten har därför i Försvarsdepartementet redovisat att NBC-kompani 04 inte kommer att kunna lösa alla uppgifter 2004. Fullt operativt är NBC-kompani 04 först 2006, främst beroende på tidskrävande materielanskaffning. Viss utbildning får därför genomföras med substitut.

Eftersom inte en tidigareläggning av utvecklingen för NBC-kompani 04 (RB/SR 2002) var genomförbar beslöt regeringen 2002-04-25 att en "NBC-insatsyrka" skulle organiseras. En NBC-insatsstyrka organiserades och utbildades med fast anställda ur Försvarsmakten och experter ur FOI NBC-skydd. Beredskapen för styrkan kan mot bakgrund av aktuell hotbild variera. Lednings- och logistikfunktionerna är f.n. diminutiva vilket begränsar uthålligheten. NBC-insatsstyrkan bedöms kunna kompletteras, förutsatt medel avdelas, för att bli en resurs att anmäla till styrkeregister tidigast 2004-07-01.

Utvecklingen av förmåga och metoder avseende indikering inom NBC-området

N-indikering

Förbanden kan idag endast genomföra indikering av Gammastrålning. Den förmågan är hos förbanden god.

Som ett exempel på personlig indikering kan nämnas Dosimeter 61, som tilldelas alla i utlandsstyrkan. Försvarsmakten har utrustat all personal vid Kosovobataljonen med dosimeter 61 för att dels kunna dokumentera individuell ackumulerad dos, dels varna individen vid för höga doser. Registrerade värden kommer inledningsvis att registreras separat för att - när Försvarsmaktens kommande datoriserade journalsystem blir operativt - registreras i detta.

Ett arbete pågår att ersätta/komplettera nu befintlig N-indikeringsutrustning på förbanden Indikeringsutrustning, som även kan mäta (indikera) Alfa- och Betastrålning, finns i anskaffningsplan och kommer att i steg ett tilldelas NBC-kompaniet och i steg övriga förband.

B-indikering

Förbanden har idag ingen förmåga att indikera B-stridsmedel. Avsikten är att till NBC-kompaniet anskaffa B-punkt- och B-avståndsindikeringsinstrument. Fortsatta studier inom framförallt B-området krävs innan B-indikeringskompetens finns vid förbanden. Vid FOI

NBC-skydd har bl.a. tagits fram ett instrument, som bygger på fluorescence-principen. Instrumentet bygger på att en mikroorganism belyses med laser, som kan växla våglängd. Arbete pågår f.n. med att utveckla lämplig laser för ändamålet. Vid positivt utfall blir Sverige ledande inom området.

C-indikering

Förbanden kan idag genomföra C-punkindikering dels genom att använda indikeringspapper, pump och dräger-rör, dels C-indikeringsinstrumentet AP2C. För luftindikering utnyttjar förbanden Nervgasindikeringsbricka, C-indikeringsinstrumenten CAM;-AP2C och -RAID. RAID kan även indikera TIK (toxiska industrikemikalier).

Avsikten är att i steg ett anskaffa C-avståndsindikeringsinstrument till NBC-kompaniet

Det finns även behov att ta fram ett nytt personligt C-indikeringsinstrument.

God förmåga att indikera minskar generellt behovet att sanera. Avståndsindikering innebär förvarning och därmed möjlighet att inta rätt beredskap.

Kompetens och förmåga avseende försvarsunderrättelse-tjänst inom NBC-området

Uppbyggnaden av kompetens inom NBC-området och medicinsk underrättelse-tjänst i den svenska underrättelse- och säkerhetstjänsten har fortsatt under 2002. Under året har bemanning av nya tjänster skett och samverkan med andra myndigheter inom NBC-området den medicinska underrättelse-tjänsten skett. Under 2002 har stöd till svenska internationella, pågående eller potentiella, insatser på Balkan, Afghanistan, Kongo och Irak lämnats. Underrättelse- och säkerhetstjänsten hade i slutet av 2002 en grundläggande förmåga att ta fram relevant underlag inom NBC-området och medicinsk underrättelse-tjänst kopplat till Försvarets uppgifter.

Informationsoperationer

Strategiledningen är sedan 2000-07-01 ansvarigt för att leda Försvarets utveckling inom IO-området. Arbetet sker bl.a. i en intern arbetsgrupp bestående av representanter från Försvarets centrala ledning.

Forskning och teknikutveckling

Inom informationssystemteknikens område har arbete med att analysera och värdera agentteknikens framtida potential och förutsättningar genomförts. Syftet med verksamheten har varit att öka förståelsen för teknikens hot och möjligheter. Resultatet från arbetet skall i förlängningen kunna utgöra underlag för målsättningsarbete vid studier och utveckling av beslutstöd och komponenter i IT-vapen och IT-skydd.

Inom informationskrigsteknikområdet har teknikstudier fortsatt för att analysera och värdera olika principer för detektering av intrång i informationssystem.

Teknikstudier för att kartlägga och beskriva potentiella offensiva IT-vapens verkanssätt och effekter som underlag till målsättning för nya principdemonstratorer av IT-vapen och som underlag för kunskapsuppbyggnad av berörda delar av försvaret har fortsatt.

Forskning har bedrivits på olika metoder för att skydda sig mot angrepp av IT-relaterade hot i syfte att maximera det defensiva skyddet av försvarets ledningssystem.

Inom arbetet med strategiska forskningskärnor har arbete med att undersöka vilken verksamhet som pågår inom det breda området informationsoperationer fortsatt.

Under 2002 har ett arbete med att bereda en beställning av en ledningskrigföringsdemonstrator genomförts inom ramen för FoT-planen.

Ett omfattande forsknings- och teknikutvecklingsarbete inom telekrigsområdet har genomförts under 2002. Arbetet har i många aspekter koppling till ledningskrigföring och därmed IO-området.

En förstudie kring psykologiska operationer har påbörjats under 2002.

Försvaretsstudier

Fördjupat arbete med värdering och utveckling av framtagna förslag från underlagsstudie IO

har skett under 2002. Underlaget har överförs till perspektivplanarbetet.

Studier har genomförts inom ett arbete som leds av FOI. Flera olika aspekter av verksamheter har studerats där tyngdpunkten delvis under 2002 har förskjutits från IT-relaterad verksamhet till vilseledning och psykologiska operationer.

Försvarsmakten har genomfört förberedande arbete för studier kring psykologiska operationer enligt Parpmål PG G 3540 I

Förbandsutveckling

Försvarsmakten har påbörjat utveckling av IT-försvarsenhet. Målsättningen är att den skall kunna verka från 2004. Utveckling av Telekrigsbataljon 07 (Tkbat 07) pågår. Målsättning är att Tkbat 07 skall vara verksam från år 2007. Televapenkompani 06 (Tvakomp 06) utvecklas för att vara operativ år 2006. Delar ut Tvakomp 06 skall kunna verka i ett internationellt perspektiv.

Internationellt deltagande.

Försvarsmakten deltar med telekrigsresurser i Kosovo (Ks 07). Arbete med att förbättra rörligheten för enheten sker under år 2003.

Informationssäkerhet

För att fortsatt öka informationssäkerheten i Försvarsmaktens IT-system har MUST:

- Påbörjat verksamhet i syfte att snabbare, tidigare och säkrare upptäcka och avbryta intrång eller försök till intrång och oegentligheter i FM informationssystem (IDS)
- Utvecklat förmågan att hantera incidenter såväl inom FM som nationellt och internationellt (CERT och Trilat)
- Vidmakthållit någon förmåga att genomföra s k "Aktiv IT-kontroll"
- Påbörjat utveckling av metod för riskhantering (Risk Management)
- Lämnat omfattande stöd till "projekt" NBF och dess målsättnings- och utvecklingsarbete. Stödet har lämnats såväl inom FM som till FMV och försvarsindustrin
- Lämnat stöd till såväl KBM som PTS i deras uppgifter enligt sårbarhetsutredningen samt samverkat med FRA avseende "Aktiv IT-kontroll"
- Påbörjat uppbyggnad av funktionen IT-säkerhetsunderrättelser
- Genomfört omfattande kontrollverksamhet i och av FM informationssystem
- Utvecklat, verifierat och godkänt ett antal kryptosystem för såväl FM som Totalförsvaret i övrigt

- Genomfört informationssäkerhetsutbildning med FM förbandschefer

Övrigt stöd till andra myndigheter

Visst stöd har redovisats under tidigare punkter (Se ovan).

Försvarsmakten har deltagit med en ledamot i Förvarsdepartementets arbetsgrupp (Fö 2000:C) för informationsoperationer (AG IO).

Inom Försvarsmaktens ram har en mötesserie (Toppmöte IO) med representanter från RK och myndigheter nära knutna till IO-området genomförts. Deltagarna i dessa möten har varit chefer och områdesansvariga från RK och respektive myndighet . Exempel på deltagare har varit Fö, RPS, SÄPO, FMV, FRA, PTS, FHS, PTS och FOI. Fokus på dessa möten har varit frågor som är tvärssektoriella och pekar på ansvar inom IO-området. Det senaste mötet genomfördes som ett scenariobaserat spel med syfte att utreda ansvar och samverkansbehov mellan olika statliga aktörer. En strävan i förlängningen är att ansvaret för liknande toppmöten på sikt övergår till Krisberedskapsmyndigheten där Försvarsmakten kan bistå med resurser.

Frivillig försvarsverksamhet

Inledning

Enligt förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet skall de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet främja totalförsvaret och omfatta försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning för uppgifter inom totalförsvaret.

Av de totalt 23 frivilliga försvarsorganisationerna har 21 organisationer haft uppdrag för Försvarsmakten och erhållit bidrag ur anslaget 6:17 och ersättning för utbildningsverksamhet ur anslaget 6:1. Därtill har 14 organisationer erhållit medel ur anslag 6:1 för stödjande verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland.

Försvarsmakten är återrapporteringskyldig för frivilligverksamheten enligt regleringsbrevet. I det följande ges en redovisning, främst grundad på frivilligorganisationernas egna uppgifter.

Resultatredovisning

Bidrag ur anslaget 6:17 har betalats ut till 18 frivilliga försvarsorganisationer samt till 10 militära tidskrifter m.m. se tabell 2.

Ersättning för utbildningsverksamhet ur anslaget 6:1 har betalats ut till 17 frivilliga försvarsorganisationer, se tabell 5.

Ersättning har betalats ut till frivilliga försvarsorganisationer för deras verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland.

De kvalitativa och kvantitativa målen för utbildning har i huvudsak nåtts. Däremot har målen vad gäller avtalsuppfyllnad inte kunnat nås.

Redovisning av anslag 6:17 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, 2002

Anslagspost 1

Medel enligt regleringsbrevet, anslagspost 1	59 245 000 kr
Utbetalat till frivilligorganisationer	53 433 836 kr
Utbetalat mellanskillnad efter hyreshöjning Artillerigården	3 804 164 kr
Utbetalat till vissa militära tidskrifter m.m.	2 007 000 kr
SUMMA UTBETALNINGAR	59 245 000 kr

Redovisning av anslag 6:1 anslagspost 1, villkor 9. Ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet

Regleringsbrevet: Högst 130 000 000 får användas för ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet.

Försvarsmaktens ram för ersättning till de frivilliga försvarsorganisationernas utbildningsverksamhet	130 000 000 kr
Utbetalat till frivilliga försvarsorganisationer ¹	127 500 000 kr

Redovisning av anslag 6:1, anslagspost 1, villkor 10

Regleringsbrevet för 2002: Högst 5 000 000 kr skall efter rekvisition betalas ut till frivilliga försvarsorganisationer för deras stödjande verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland.

Summa medel för verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland	5 000 000 kr
Medgiven tilldelning enligt regeringsbeslut:	5 000 000 kr
Utbetalat till frivilliga försvarsorganisationer under 2002	4 517 500 kr

¹ Mot bakgrund av Försvarsmaktens behov av att anpassa alla uppdrag för att inrymma planerad verksamhet inom fastställd ram reducerades ramen med totalt 2,5 miljoner kr.

Sammanfattning

- Medlemsantalet minskade
- Antalet avtal minskade
- Försvarsinformation genomfördes på stor bredd
- Utbildningen genomfördes med god kvalitet i samma nivå som år 2001
- Fortsatt efterfrågad verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland
- Minskat antal deltagare men ökat antal dagar i ungdomsverksamheten

Anslag 6:17 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret

Från anslag 6:17 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret fördelas det s.k. organisationsstödet till de frivilliga försvarsorganisationerna för ledning och administration, försvarsupplysning, rekrytering, funktionärsutbildning för den egna organisationen samt ungdomsverksamhet.

Antal medlemmar, nya avtal samt andelen nya avtal med kvinnor

Antal medlemmar

Antalet medlemmar i de 23 frivilliga försvarsorganisationerna är 733 703, se tabell 1. Av dessa tillhör 702 524 medlemmar någon av de 21 organisationerna med uppdrag för Försvarsmakten. Under året har antalet medlemmar minskat med 27 375, en väsentligt mindre minskning än de senaste åren.

Antalet nyrekryterade hos de 21 organisationerna uppgår till ca 42 000. Detta är en minskning från föregående år.

Antal nya avtal och andelen nya avtal med kvinnor

Antal nya avtal utgör 870². Antalet nya avtal innebär en nettominskning av antalet avtal med 2012. Andelen nya avtal med kvinnor utgör 46,8 %.

De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet

Erhållna bidrag har fördelats av organisationerna med 58,5 % till ledning och administration, (varav 19,5 % lokalt/regionalt och resterande 39,0 % centralt), 9,6 % till försvarsinformation, 4,8 % till organisationstidningar, 6,8 % till rekrytering , 13,0 % till ungdomsverksamhet och

² Redovisat antal nya avtal bygger på uppgifter från organisationerna, vilka är något högre än de siffror förbanden rapporterat i PLIS.

7,3 % till funktionärsutbildning för den egna organisationens behov. Jämfört med budget har en viss minskning skett på ledning och administration, rekrytering och organisationstidning. Dessutom har en viss ökning skett vad gäller ungdomsverksamhet och funktionärsutbildning.

Försvarsinformation bedrivs såväl externt, som internt. För ändamålet har framställts informationsmaterial som broschyrer, utställningsskärmar, overheadmaterial och video. Flera organisationer har också egna hemsidor och tidskrifter.

Externt sker medverkan i mässor, utställningar t.ex. Kvinnor Kan-mässan och festivaler. Deltagande sker också vid Regementets Dag, Flygdagar, trafikdagar, hundutställningar/tävlingar och vid skyttetävlingar. I samband med Stockholms 750-årsjubileum har flera organisationer genomfört totalförsvarsinformation vilket resulterat i flera intresseanmälningar till organisationerna. Vidare har flera organisationer egna hemsidor som är välbesökta. Därtill ges information i skolor och på arbetsplatser.

Exempel på genomförda aktiviteter: CFB har bedrivit försvarsupplysning vid allmänna föredrag och debatter på flera orter samt deltagit vid mässor och festivaler, flera organisationer har haft föredrag på Rotarymöten, information på flygklubbar och deltagit vid studentmässor i anslutning till Rekryteringscentrums informationer. FFK har genomfört informationsmöten på olika flygklubbar. FMCK genomförde information med utställning i anslutning till olika MC-mässor/arrangemang. FSR bedriver information med hjälp av FSR infovagn. SLK har genomfört kurs och konferenser med totalförsvarsinformatörer. Vidare har SLK deltagit vid studentmässor i Stockholm, Malmö, Göteborg och Luleå. SFF har deltagit med uppvisningshoppning i samband med flyguppvisningar. I övrigt sker annonsering, affischering och medverkan med artiklar i pressen. SKBR deltar med en annonsbilaga på TV4 textsida. Vidare har SKBR genomfört riktade reklamkampanjer mot kvinnor i åldern 18-40 år med gott resultat. Flera organisationer t.ex. SBK, SLK och FMCK får också viss PR i samband med deltagande i eftersök av försvunna personer samt i nationella och internationella räddningsuppdrag (SBK).

Huvuddelen av försvarsinformationen genomförs internt. Vid alla stämmor och konferenser och även vid styrelsemöten genomförs försvarsinformation ofta med medverkan av politiker och myndighetsföreträdare. 19 organisationer har medlemstidningar, där försvarsinformation utgör en viktig del. Vid alla kurser är försvarsinformation en obligatorisk del av utbildningen.

Ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamheten har bedrivits med ett minskat antal deltagare jämfört med 2001 men ökat antal utbildningsdagar. Totalt 17 152 ungdomar har deltagit i verksamhet omfattande ca 44 000 utbildningsdagar, jämfört med ca 40 000 förra året. Det är främst de befälsutbildande organisationerna som bedriver ungdomsverksamhet. Avtalsorganisationernas ungdomsverk-

samhet är av mindre omfattning bl.a. beroende på de ekonomiska resurser som kan avdelas. Av anslaget 6:17 har 13,0 % utnyttjats för ungdomsverksamhet.

Omfattningen av verksamheten har varierat stort mellan de organisationer som bedriver ungdomsverksamhet, detta mot bakgrund av att den största delen av kostnaderna bekostas med egna medel.

Ungdomar är lätta att rekrytera och fler ungdomar skulle kunna tas om hand om ökade medel, från anslaget 6:17, tillfördes för verksamheten. Därtill är tillgången på ungdomsledare i vissa fall gränssättande. Fr.o.m. år 2000 bekostas ungdomsverksamheten av det bidrag som ges till de frivilliga försvarsorganisationerna från anslag 6:17 (f.d. D 6 o 6:18), efter överföring av medel från anslag A 1 (nuvarande 6:1). Effekten av att anslag 6:17 inte räknas upp innebär att ungdomsverksamheten inte kan genomföras i den omfattning som är önskvärd. Antalet intresserade ungdomar överstiger det antal utbildningsplatser som finns tillgängliga.

**FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONER
medlemmar 2002-12-31**

Tabell 1

Organisationer för frivillig befälsutbildning:

Jämfört
011231

Centralförbundet för befälsutbildning	CFB	38 628	+
Flygfältsingenjör föreningarna	FIFF	637	-
Flygvapenföreningarnas Riksförbund	FVRF	8 809	-
Försvarets Personaltjänstförbund	FPF	571	+
Sjövärnsskårens Riksförbund	SVK RF	4 326	-
Hemvärnsbefälets Riksförbund	HBR	10 872	+
Förbundet Sveriges reservofficerare	SVEROF	3 203	-
Svenska Flottans Reservofficersförbund	SFRO	1 012	-
Svenska värnplikts officersförbundet	SVOF ³		
Summa		68 058	

³ Redovisas fr.o.m. 010101 under antal medlemmar CFB

Avtalsorganisationer:

Frivilliga Automobilkårens Riksförbund	FAK	11 469	-
Frivilliga flygkåren	FFK	2 448	+
Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund	FMCK	6 227	+
Frivilliga radioorganisationen	FRO	7 468	-
Svenska röda korset	SRK	304 652	-
Riksförbundet Sveriges lottakårer	SLK	21 196	-
Svenska Blå Stjärnan	SBS	5 064	+
Svenska Brukshundklubben	SBK	64 867	-
Sveriges civilförsvarsförbund	SCF	26 115	-
Sveriges Kvinnliga Bilkårens Riksförbund	SKBR	9 016	-
Summa		458 522	

Övriga organisationer:

Frivilliga skytterörelsen	FSR	73 000	-
Svenska fallskärmsförbundet	SFF	2 768	-
Svenska pistolskytteförbundet	SPSF	40 086	-
Svenska sportskytteförbundet	SSF	91 269	-
Summa		207 123	

Totalt antal medlemmar

733 703

**FÖRDELNING AV BIDRAG UR 6:17, anslagspost 1
per frivillig försvarsorganisation, tusental kr**

Tabell 2

ORGANISATION	FÖRDELNING	SLUTLIG TILLDELNING
CFB	11 400	11 400
FIFF	1 125	900
FVRF	5 000	5 000
FAK	150	150
FFK	525	532,5
FMCK	2 100	2 278,8
FRO	5 100	5 125
FSR	4 700	4 700
FPP	225	225
SRK	1 775	1 790

SLK	11 200	11 200
SVK RF	2 800	3 025
SBK	1 350	1 357,5
SFF	100	100
SKBR	4 250	4 250
HBR	800	850
SVEROF	400	400
SFRO	150	150
Reserv	1 017	
SUMMA	54 167	53 433,8

HYROR

För organisationer med lokaler i Artillerigården har gemensam utbetalning skett för att täcka den mellanskillnad i hyra, som uppstod sedan SFV övertagit byggnaden. För år 2002 har utbetalningen även täckt en hyreshöjning om 500 kr/m² fr.o.m. 2002-07-01. Hyreshöjningen kommer fr.o.m. år 2003 att fördelas ut på de organisationer som finns på Artillerigården.

SUMMA	3 065	3 804,2
--------------	--------------	----------------

FÖRDELNING AV BIDRAG UR 6:17 TILL VISSA MILITÄRA TIDSKRIFTER MM, tusental kr

Tabell 3

FÖRENING/TIDNING	FÖRDELNING	SLUTLIG TILL- DELNING
Kungliga Krigsvetenskapsakademien	450	450
Kungliga Örlogsmannaskapet	70	70
Amfibiekårsklubben/Tidskrift för Amfibiekåren	35	35
Artilleritidskrift	38	38
Tidskrift i fortifikation	24	24
Militär Teknisk Tidskrift	16	16
Försvarets Civila Idrottsförening	1 333	1 333
Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga	16	16
Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund	25	25
SUMMA	2 007	2 007

ANSLAG 6:1, FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONER

MÅL

Mål för verksamheten inom Försvarsmakten

Försvarsmakten skall stödja och bistå frivilligorganisationerna så, att deras verksamhet bidrar till att vidmakthålla försvarsviljan och ger försvarsverksamheten en bred förankring samt så att de resurser som avdelas för frivilligverksamheten kan utnyttjas effektivt.

Försvarsmakten skall i årsredovisningen redovisa genomförd utbildning och resultat.

I årsredovisningen skall antalet medlemmar redovisas. Av redovisningen skall framgå vilken ålders- och kompetensstruktur de frivilliga försvarsorganisationerna som omfattas av Försvarsmaktens uppdrag har. Personal ur frivillig försvarsorganisation som har krigsbefattning i Försvarsmakten skall redovisas till antal och organisationstillhörighet. Antalet nya frivilligavtal skall redovisas.

UTBILDNING

20 organisationer har fått utbildningsuppdrag för uppgifter inom armén, hemvärnet, marinen och flygvapnet.

Frivilligutbildningen bedrivs av de frivilliga försvarsorganisationerna efter uppdrag från Försvarsmakten (GRO GEN utifrån underlag från GRO FRIV) med stöd av förband och skolor, som centrala/regionala/lokala kurser. Cirka 75 % av frivilligutbildningen bedrivs som centrala kurser under sommarmånaderna.

Sammanfattning

Frivilligutbildningen inom Försvarsmakten har genomförts i stort i samma omfattning som föregående år, men med väsentligt lägre antal dagar än år 2000. Detta är en direkt följd av att de frivilliga försvarsorganisationerna till följd av Försvarsmaktens ekonomi fick reducerade anslag samt att det förbandsstöd som erfordras utgick i minskad omfattning under år 2001. Att återta antalet utbildningsdagar är svårt efter en neddragning av den omfattning som var under år 2001. Det tar tid att åter få fart på verksamheten.

Bl.a. har flera organisationer rapporterat fortsatta problem med rekrytering av elever till kurser. Detta har lett till ett lägre deltagarantal på vissa kurser och att flera kurser har ställts in på grund av för få elevanmälningar. Vidare innebär det att målet att öka avtalsuppfyllelsen inte har uppnåtts. Dessutom har flera organisationer redovisat att kostnaderna för kurserna har ökat

vilket gav ett lägre antal utbildade/utbildningsdagar.

Konsekvensen för Försvarsmakten är en lägre uppfyllnad/omsättning av krigsförbandens behov av frivilliga med avtal.

Resultat av utbildningen

Antalet kurs- och övningsdeltagare var 58 984 stycken, 95,9 % av planerat antal. Jämfört med föregående budgetår minskade utbildningen med knappt 2,5 % och jämfört med år 2000 minskade den med drygt 32,5 % . Det redovisade utfallet kan antas innebära ett för lågt värde p.g.a. att förbanden som svarar för rapportering av bl.a. genomförda hemvärnsövningar, KFÖ mm fortfarande har brister i rapporteringen till PLIS, och därigenom inte kunnat lämna fullständiga uppgifter till organisationerna.

Flera organisationer har rapporterat fortsatta problem med sena avhopp på kurser främst beroende av arbetsmarknadsskäl.

Genomförd utbildning har genomförts med hög kvalitet och genomförts av kunniga instruktörer både från FM och de frivilliga försvarsorganisationerna. Detta har lett till genomgående bra effekt på genomförd utbildning. Därtill har noterats en ytterligare samordning mellan de frivilliga försvarsorganisationerna vilket både leder till breddade kunskaper och bättre kostnadseffektivitet. Samordningen innebär även att många kurser inte behöver ställas in p.g.a. för lågt deltagarantal.

Genom att flera organisationer fått möjlighet att delta i Nordic Peace och även några i FVÖ 02 har övningsutbudet hållits på en bra nivå. Trots detta har den samlade verksamheten minskat något. Övningar av typen Nordic Peace är av stor betydelse för de frivilligas motivation samtidigt som de frivilliga enligt övningsledningen varit en förutsättning för att kunna genomföra övningen.

Den prioriterade utbildningen för GU visar en fortsatt minskning både vad gäller antal deltagare och antal utbildningsdagar. De prioriterade områdena INSTR och BU visar däremot en ökning både vad gäller antal deltagare och utbildningsdagar.

Utbildningen redovisas i nio områden - se tabell 4.

Avtalsutbildning

Grundutbildningen (avtalsutbildningen) minskade väsentligt. Antalet nya avtal uppgick till knappt 50 %, av planerat antal. Av de nya avtalen tecknades 405 med kvinnor, 47 %. Åtgärder som vidtagits för att öka antalet avtal med kvinnor vidtogs vid förra försvarsbeslutsperiodens

början genom att prioritera de kvinnliga organisationerna. En ny tjänstegren, bevakningstjänst i hemvärnsförband, öppnades. Under tiden juni - augusti genomfördes utbildning med 16 lottor för bevakningstjänst vid Gotlandsgruppen med gott resultat.

Under våren genomfördes en ny kurs för SLK i samarbete med SWEDINT. Kursen, en figurantutbildning för att kunna stödja SWEDINT vid slutövningar med utlandsstyrkorna och vid internationella utbildningar, upplevdes som mycket positiv av både elever och lärare. Förutom figurantkursen har två internationella stabskurser (IntSAC) genomförts vid SWEDINT. Gen svaret för bägge dessa utbildningar har varit stort varför utbildningarna kommer permanentas. Dessa är även att se som ett led i den breddning av organisationernas kursutbud mot FM:s internationalisering.

Under året har antalet frivilligavtal minskat från 20 094 till 19 331⁴, en förändring med 4,8 %. Behovet av avtal är fortsatt stort, ca 28 600 är målet för år 2003. Stora insatser krävs för att målen skall nås. Omsättningen bör minskas från 15 % årligen till 10 % för att bryta den nedåtgående trenden. En ökning av nyrekryteringen behövs dessutom för att nå målet att öka avtalsuppfyllelsen.

Repetitionsutbildningen, RU, visar en fortsatt minskning. Övningsdeltagandet utgör en stor del av RU och genomförs bl.a. i hemvärnsförbanden. Resterande RU genomförs som kurser. Den minskande RU beror på att antalet övningstillfällen inte räcker till för att säkerställa tillräcklig omfattning av övningar vilket är negativt för att behålla avtalspersonalen. Till en stor del kan minskningen också bero på brister i förbandens rapportering av genomförda övningar.

Frivillig befälsutbildning

Några organisationer har väl nått uppsatta mål. För andra organisationer har dock verksamheten inte nått uppsatta mål. Genom att kostnaderna för utbildning har ökat erhålls minskad effekt, något som bl.a. har reglerats genom minskat antal krigsförbandsövningar. Vidare har osäkerheten vad gäller vissa befattningar och avsaknad av utbildningsplaner inneburit mindre motivation att delta i utbildning och övningar och även inställda kurser. Detta har medfört färre övningstillfällen för krigsplacerade reservofficerare och värnpliktsbefäl. Den frivilliga befälsutbildningen bidrar till att det krigsplacerade befälet kan vidmakthålla sin kompetens. Den verksamhet som genomförts har genomgående skett med god kvalitet.

Antalet deltagare i krigsförbandskurser har minskat väsentligt. Sammantaget har den frivilliga befälsutbildningen under året, bidragit till att vidmakthålla effekten i det krigsförband där personal som genomfört övning/utbildning är placerad. Härvid har även befälskompetens i viss

⁴ Antalet avtal bygger på uppgifter från förbanden vilka p.g.a. att PLIS inte alltid är korrekt uppdaterat endast får ses som en approximation.

utsträckning säkerställts för att kunna möta krav på anpassningsåtgärder. Under året har ca 23 200 genomfört utbildning, bl.a. KU, samt ca 17 400 s.k. övrig utbildning.

Färdighetsutvecklande organisationer

Den planlagda och genomförda verksamheten visar god överensstämmelse. Den frivilliga skytterörelsen har bidragit till att förbättra skjutskicklighet, skjutsäkerhet och vapenhantering. Under året har utbildats 61 nya skytte-instruktörer varav 6 kvinnor.

FSR har fördelat 250 tkr till SPSF och SSF för underhåll m.m. till 11 skjutbanor ägda av dessa förbund. Ersättning till 53 skjutbanor, som ägs av FSR, har uppgått till 1 050 tkr. Totalt har 64 skjutbanor underhållits och moderniserats under året. FSR kostnader för statens skytteombud har uppgått till 449 tkr.

SFF har genomfört utbildning av hoppmästare och hoppledare (instruktörer) samt vidmakthållit kompetens hos ca 140 vpl fallskärmsjägare.

Övrig utbildning

SBK har, förutom utbildning av avtalspersonal, i uppdrag att utbilda hundekipage för hemvärnet samt att utbilda hundar för placering i flygvapnets insatsorganisation. Utbildningen för hemvärnet har genomförts i planerad omfattning utom vad gäller antalet hundar som är lägre än planerat. Utbildning har skett av hemvärnsmän, hundinstruktörer, genom funktionskontroll av hemvärnshundar och utbildning av hundekipage.

För flygvapnet omfattar uppdraget rekrytering och utbildning av bevakningshundar, vidmakthållande och utveckling av ammunitionssökhundinstruktörer och funktionskontroll av bevakningshundar. Utbildningen har i stort följt plan. Dock har ett något mindre antal hundar utbildats än planerat. Fortfarande är det svårigheter med rekryteringen, troligen till följd av osäkerhet om kommande placeringar i den nya basorganisationen.

Övrig verksamhet

Flera av de frivilliga försvarsorganisationernas personal har genom den kompetens de erhållit kunnat genomföra olika uppdrag eller upprätthålla olika befattningar inom Försvarsmaktens grundorganisation. Exempel på uppdrag och befattningar är:

- FFK har genomfört omfattande flygverksamhet för landets samtliga Sjöstridskompanier och målgångsverksamhet för marinen och armén.
- 10 instruktörer från FMCK har deltagit i grundutbildning av värnpliktiga vid Livgardet, T2 och FMHS.

- FPF har givit stöd till SWEDINT med hemkomsthandläggare. Därtill har PV-personal bistått vid övningar i SWEDINT's regi.
- SRK har av flera MD-grupper fått i uppdrag att svara för den föreskrivna sjukvårdsutbildningen för hemvärnspersonal.
- SVKRF har bl.a. genomfört ett sjöövervakningsprojekt tillsammans med marinen.
- SFF har startat samarbete för utbildning av kadetter i Östersund och på Karlberg. Därtill har SFF genomfört luftlandsättning i samband med Hv-övning på Gotland.
- Från SKBR har ett 10-tal medlemmar deltagit som motorfordonsinstruktörer företrädesvis vid ING 2 och T 2.

UTBILDNINGSSSTATISTIK

Tabell 4

Frivilligorganisationernas utbildningsverksamhet 2000 - 2002. Antal kurs-/övningsdeltagare och antal utbildningsdagar.

	2000 Kurs/övn. Deltagare	2000 Antal Utbildnings- dagar	2001 Kurs/övn. Deltagare	2001 Antal Utbildnings- Dagar	2002 Kurs/övn. Deltagare	2002 Antal Utbildnings- dagar
GU	4 080	39 762	2 812	27 024	2 584	23 361
RU	11 582	20 501	10 727	20 257	10 223	18 445
KU	18 614	72 965	24 174	65 475	23 390	46 914
BU	302	2 654	404	3 625	479	4 228
KFK	3 294	9 119	2 127	5 956	3 098	11 915
INSTR	935	4 116	1 051	4 202	1 256	5 208
FU⁵	4 663	7 538	509	848	2 581	3 395
ÖVR	12 274	12 787	15 223	12 082	17 641	17 116
UNGD	15 020	89 511	23 199	39 935	17 152	44 434
TOTALT	71 127	259 463	80 226	179 404	78 404	175 016

Förkortningar:

GU, grundutbildning (avtalsutbildning). Deltagare ur avtalsorganisationerna.

RU, repetitionsutbildning (övning eller kurs). Deltagare ur avtalsorganisationerna.

KU, kompletteringsutbildning. Deltagare ur samtliga organisationer.

BU, befodringsutbildning. Deltagare ur organisationerna för frivillig befälsutbildning.

KFK, krigsförbandskurser. Deltagare ur organisationerna för frivillig befälsutbildning.

⁵ Fr.o.m. år 2000 genomförs funktionärsutbildning på medel från organisationsstödet samt med egna medel, varför ingen rapportering av genomförd verksamhet efterfrågades år 2001. Under denna rubrik redovisas i de fall sådan uppgift lämnats uppgift om antal dagar respektive deltagare vid utbildningskonferenser. I de redovisade siffrorna för 2000 ingår ett antal deltagare och dagar som genomgått Försvarsupplysning i form av kompletteringsutbildning.

INSTR, instruktörsutbildning. Deltagare ur samtliga organisationer.

FU, funktionärsutbildning (föreningsfunktionärer). Deltagare ur samtliga organisationer.

ÖVR, övrig utbildning mindre än 6 tim. Häri ingår orientering, soldatprov, kortutb mindre än 6 tim mm

UNGD, ungdomsutbildning. Deltagare ur organisationer med verksamhet för ungdomar, som är medlemmar i organisationen (d.v.s. inte i fristående ungdomsorganisationer).

TILLDELNING AV ERSÄTTNING FÖR UTBILDNING UR ANSLAG 6:1, PROGRAM 13.5. Fördelning per frivillig försvarsorganisation, tusental kr **Tabell 5**

ORG	FÖRDELNING	UTBETALAT	BAL ÖVER-/ UNDERSKOTT Inkl ränta	UTNYTT- JADE ME- DEL	ÖVER-/UN- DERSKOTT
CFB	28 000	29 500	- 257,5	29 582,1	- 339,6
FIFF	2 000	1 370	200,3	1 406,9	163,4
FVRF	12 000	11 650	- 1 690,0	11 650	- 1 690,0
FFK	725	725	0	725,0	0,0
FMCK	5 875	5 875	0	5 875	0,0
FRO	11 750	12 850	- 586,0	12 567,6	- 303,6
FSR	5 100	5 200	0	5 201,4	- 1,4
FPF	750	650	42,3	658,7	33,6
SRK	17 200	17 500	- 1 218,3	16 732,7	- 451,0
SLK	23 000	21 200	903,0	21 984	119,0
SVK RF	3 750	3 450	103,0	2 985	568,0
SBK	3 200	3 100	19,1	3 067,6	51,5
SFF	300	300	0	300	0,0
SKBR	8 000	8 000	0,3	8 188,7	- 188,4
HBR	3 500	4 080	- 75,3	4 092,3	- 87,6
SVEROF	1 200	1 200	0	1 200	0,0
SFRO	850	850	0	850	0,0
Reserv	300				
SUMMA	127 500	127 500	- 2 559,1	127 067,0	- 2 126,1

De frivilliga försvarsorganisationernas stöd utomlands

ANSLAG 6:1, FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONERS VERKSAMHET I ESTLAND, LETTLAND, LITAUEN, POLEN OCH RYSSLAND

regeringen har i enlighet med 1996 års totalförsvarsbeslut avdelat medel för att skapa förutsättningar för de frivilliga försvarsorganisationerna att genom samarbete med de baltiska länderna samt Ryssland och Polen stödja dessa länders uppbyggnad av ett försvar under demokratisk kontroll.

För detta ändamål har för Försvarsmakten enligt 2002 års regleringsbrev avdelats 5 000 tkr som skall betalas ut till berörda frivilliga försvarsorganisationer. Under 2002 har totalt 4 517 500 kr utbetalats. Därtill har balanserade medel från tidigare år, fått utnyttjas för motsvarande verksamhet 2002.

De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet skall återrapporteras. I redovisningen skall ingå en bedömning av vilka resultat och effekter de frivilliga försvarsorganisationernas arbete har fått i ovan nämnda länder.

Organi- sation	Beviljat 2002	Utbetalat 2002	Balanserat över- /underskott	Förbru- kade för vht 2001	Över- /underskott
CFB	700 000	799 000	- 49 000	729 900	20 100
FIFF	0	35 000		73 499	- 38 499
FVRF	820 000	820 000		820 000	
FFK	100 000	148 000	- 8 400	139 600	
FMCK	160 000	12 500		12 700	- 200
FRO	300 000	350 000		350 000	
FSR	160 000	160 000	61 789	243 117	- 21 328
SLK	350 000	445 000	355 660	693 000	107 660
SVK RF	275 000	255 000	16 718	307 457	- 15 739
SBK	160 000	220 000	6 647	216 093	10 554
SKBR	275 000	317 000	- 41 817	242 960	32 223
HBR	300 000	300 000		328 406	- 28 406
SVEROF	300 000	261 000	61 271	322 400	- 129
SFRO	375 000	375 000		375 000	
Reserv	325 000				
Summa	4 600 000	4 517 000	402 868	4 854 132	66 236

Genomförd verksamhet i Estland, Lettland och Litauen

Verksamheten i Baltikum har nu för flera organisationer funnit sin form och blivit etablerad och efterfrågad. Detta underlättar dels organisationernas planering och budgetering och dels för mottagarländerna som kan planera för viss verksamhet och då också för erforderligt stöd.

Den genomförda utbildningen som både har skett i Baltikum och vid kurser i Sverige har varit av hög kvalitet och uppskattats av mottagarna. Vidare har den uppfattats av eleverna som mycket betydelsefull för deras fortsatta verksamhet i respektive hemland. Utbildningen har bl.a. innehållit utbildning i föreningsverksamhet, ledarskap, motorfordonstjänst, hundtjänst, flygbastjänst och befälsutbildning på olika nivåer.

GRO FRIV har deltagit i dialoger med respektive länder, i anslutning till GRO BALT dialoger, i syfte att få underlag för vad som är efterfrågat. Vid möten med representanter för de baltiska staterna har framförts att de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet är viktig för deras utveckling av en försvarsmakt i demokratisk anda. Samtliga baltiska länder har framfört önskemål om att utbytet bör fortsätta.

Förutom den utbildning som redovisas nedan har instruktörer ur SLK och FMCK tjänstgjort i Försvarsmaktens arméprojekt Baltikum.

CFB har genomfört kurser för hemvärn och gränsbevakning i Estland och Lettland med totalt 91 elever med gott till mycket gott resultat. Kurserna har varit veckokurser för hemvärdet, överlevnadsinstruktörer och en pansarvärnskurs samt kurs för befäl vid gränsbevakningen i Estland. I Lettland genomfördes kurser i taktik och stabstjänst för befäl vid bataljonsstab och kompani med elever ur Hemvärdet och marinen.

FIFF har inom ramen för ett samarbete med FVRF genomfört planeringsresa i Estland i syfte att inventera och få överblick över behovet av hjälp med marksanering och förstörelse av flygfält. Ett arbete som förutsätts ske under år 2003. Vidare har utbildning i Estland skett för att kunna nyttja översänt material och maskiner.

FVRF har genomfört utbildning i luftbevakningstjänst i Sverige. Vidare har genomförts utbildning i Estland i flygfältsarbete. Därutöver har ett omfattande organisationsutbyte förekommit. I FVRF-utbildningen har deltagit 50 estniska elever under 628 dagar.

FFK har påbörjat en utbildning av estniska flyginstruktörer dels genom förberedande självstudier och dels genom lärarledd utbildning. Utbildningen kommer fullföljas under år 2003 då effekten kan bedömas.

FRO har genomfört utbildning av tolv (12) sambandsbefäl, i sambandsplanläggning/internationell signalering på Fårö, från Lettland och Litauen tillsammans med sex (6) svenska sambandsbefäl. FRO har vidare deltagit med sex (6) medlemmar i sambandsövning i Lettland respektive i Litauen. Dessutom har under året genomförts kortvågstrafik på träningsnät KV mellan Sverige – Lettland – Litauen.

FSR har i samarbete med SPSF genomfört kurs med lettiska och estländska skytteinstruktörer. Skyttar ur FSR och SPSF har därutöver deltagit i en landskamp i Lettland.

SLK har genomfört 1 kurs i TFU GB för 12 kvinnor från Litauen. Ledarskapsutbildning för 12 lettiska och 12 litauiska kvinnor har genomförts med gott resultat. Förplägnadsutbildningen hade planerats att genomföras i Estland men genomfördes i stället tillsammans med förplägnadskurserna i Karlskrona med slutövning inom ramen för Nordic Peace. Resultatet blev mycket bra. Dessutom har två kvinnor från Naiskodukaitse, Estland, deltagit som instruktörer vid luftbevakningsutbildning för ester med gott resultat.

SVK RF har haft deltagare från Lettland och Litauen på sommarskola, 6 ungdomar och 2 ledare per tillfälle. Planerat utbyte med Estland inställdes.

SBK har genomfört: Instruktörsutbildning gällande räddningshund och bevaknings-/patrullhund för 20 elever från Estland och Lettland med gott resultat genom en veckokurs i Estland respektive Lettland och en veckoslutskurs i Sverige. Därtill har 3 ungdomar från vardera Estland och Lettland deltagit i ett veckoläger med ungdomar även från Polen, Ryssland och Sverige.

SKBR har haft inledande kontakter med Estland. Ett första steg i detta resulterade att en företrädare för Naiskodukaitse deltog vid SKBR riksstämma.

HBR har genomfört kurs för 10 lettiska officerare i skarpskytte. I samarbete med CFB har genomförts en KFK 1.

Representanter för de estniska och litauiska reservofficersorganisationerna har deltagit vid SVEROF:s förbundsmöte med utbildningskonferens i Vaxholm samt vid möte i Göteborg. Vidare har representanter från Estland, Lettland och Litauen inbjudits via SVEROF att delta i Baltic Talks 2002. Där hölls bl.a. grupparbeten kring CIMIC och Psychological Operation. Dessutom har med stöd av SVEROF anordnats BALTJOLDS i Estland. Arrangemang som mycket uppskattats av deltagarna.

SFRO har genomfört kurser i Folkrätt/Krishantering samt Nato-stabstjänst med elever från Estland med gott resultat.

Genomförd verksamhet/kartläggning i Polen och Ryssland

Verksamheten i Polen har under 2001 börjat finna sina former och kännetecknas av ett ökat utbyte av elever mellan Sverige och Polen. Verksamheten har genomförts på ett mycket uppskattat sätt. Den har inneburit utbyte mellan svenska frivilliga försvarsorganisationer och deras polska motsvarigheter. Verksamheten i Ryssland är fortfarande i en uppbyggnadsfas.

FMCK hade planerat för ett deltagande av polska scouter vid en av sommarkurserna. P.g.a. översvämningar som drabbade Polen lämnade eleverna återbud. FMCK har deltagit vid ungdomstävlingar i Polen.

FSR har under året haft besök av en polsk delegation som avses leda till ett utbyte mellan svenska och polska skytteungdomar.

FFK har under året genomfört studiebesök av en delegation från organisationen Trawers, för eventuellt fortsatt samarbete/utbyte.

SBK har genomfört i:

- Polen – instruktörsutbildning gällande räddningshund och patrullhund i form av en tvåveckors kurs i Polen och en veckoslutskurs i Sverige med 31 elever.
- Ryssland – instruktörsutbildning gällande räddningshund och bevaknings/patrullhund i form av två veckoslutskurser i Moskva och en i Stockholm. Antalet elever var 12, 10 respektive 5.
- 3 ungdomar från vardera Polen och Ryssland har deltagit i ett ungdomsläger med deltagare från förutom Sverige även Estland och Lettland.

Den genomförda verksamheten har bedömts som mycket värdefull.

SVK RF har genomfört utbildning med ungdomar, från Polen och Ryssland, vilka har deltagit i SVK RF sommarskola. Vidare deltog SVK RF i ungdomstävling i Polen och genomförde studiebesök i Ryssland.

SKBR har deltagit i en bilmässa i Polen där en krocksläde och voltebil förevisades och information lämnades om trafiksäkerhet. Dessutom har SKBR ansvarat för utbildning i trafiksäkerhet av såväl poliser som ledande befattningshavare i kommuner.

I Ryssland har SKBR fortsatt med sina kontakter med de ryska soldatmödrarna bl.a. deltog dessa i SKBR riksstämman.

SVEROF har genomfört besök i Ryssland med syfte att påbörja samarbete på lokal/regional nivå.

Frivilliga försvarsorganisationers ålders- och kompetensstruktur m.m.

Ålders- och kompetensredovisning för år 2002

Org	Avtal		Åldersstruktur					Kompetenser	
	Total	Nya	18-25 år	26-35	36-47	48-60	61-	Meniga	Befäl
FFK	236	12	2	28	82	96	28	196	40
FMCK	1 354	115	77	484	411	343	39	1 245	109
FRO	1 903	31	56	265	309	906	367	1 560	343
FVRF	627	2	5	233	322	66	1	318	309
SRK	4 513	30	247	1 006	1 126	1 580	554	3 321	1 192
SLK	6 044	77	194	1 187	1 677	1 985	1 001	4 213	1 831
SBK	1 739	159	78	558	593	441	69	1 535	204
SKBR	1 666	71	49	395	582	518	122	1 523	143
Total	18 082	497	708	4 156	5 102	5 935	2 181	13 911	4 171
	Ant i utbildn								
CFB	1 718	59	403	614	371	261	69		
FIFF	126		2	12	31	61	20		
FVRF	146	2	21	53	54	15	3		
SVKRF	32	1	6	9	10	6	1		
Total	2 022	62	432	688	466	343	93		
S:a.			1 140	4 844	5 568	6 278	2 274		

De redovisade uppgifterna ovan kommer i allt väsentligt från PLIS (Pliktverkets informations-system). Då de flygvapenförband som hanterar frivilligpersonal för år 2002 inte hade rapporterat fullständiga uppgifter i PLIS bygger redovisningen ovan på vad MD-grupperna redovisat. De frivilliga försvarsorganisationerna har inte tillgång till PLIS utan all rapportering i PLIS hanteras från MD-grupper och flygvapenförbandens frivilligheter. Fr.o.m. år 2001 redovisas en del av FVRF:s personal med frivilligavtal i PLIS, denna redovisning är inte heller den fullständiga. Den inrapporterade utbildningen som redovisas i ålders- och kompetensredovisningen liksom antalet avtal är på intet sätt fullständig. Som exempel kan nämnas att CFB i sin rapport redovisar 10 362 utbildningsdagar (efter avdrag för övrig utbildning liksom ungdoms- resp. funktionärsutbildning om totalt 34 154 dagar) och i tabellen ovan redovisas 1 718 dagar. För HBR som i sin rapportering redovisar 1 869 utbildningsdagar redovisas 0 dagar i rapporten från PLIS varför den redovisningen inte ingår här ovan.

Av redovisningen kan dock utläsas att den största delen av avtalspersonalen är i åldersgrupperna mellan 26 till 60 år. Vidare kan utläsas att åldersfördelningen är relativt konstant jämfört med föregående år.

Vad gäller personal i utbildning, befälsutbildning, ligger personalen huvudsakligen i åldersgruppen 26 – 47 år, vilket var fallet även föregående år.

Vidare framgår av redovisningen att avtalsorganisationerna bemannar ett stort spektra av kompetenser. Som exempel kan nämnas flygförare, båtförare, navigatörer, ordonnanstjänst, sambandstjänst, stridsledning, materieltjänst, präst, hundtjänst, sjukvårdstjänst, motorfordonstjänst och instruktörer.

Dessutom finns i frivilligverksamheten ca. 300 krigsfrivilligavtal exempelvis med FIFF och Fältartisterna.

Utgifter och resultat m.m. avseende övningsverksamheten inom ramen för EU och PFF

ILF, NSE

Förband

ILF (Internationella Lednings- och förstärkningsresursen) skulle utgöras av 40 officerare under 2002. 2003 skall numerären vara 50 officerare. Beredskapskravet är 7 dgr.

NSE (National Support Element) utgörs av ca 15 personer (officerare och civila). Beredskapskravet är 7 dgr.

Verksamhet

ILF har under 2002 inte tillfullo rekryterats. Delar av ILF har varit insatta i olika operationsområden bl.a. Afghanistan. Kontrakten gick ut 2002-12-31. För närvarande är ingen personal kontrakterade i ILF mht pågående utredning. NSE har i huvudsak haft rekryterad personal. Delar av personalen har deltagit i övningen Strong Resolve. Utbildningsverksamheten har inte genomförts enligt plan mht rekryteringssituationen samt att delar av den rekryterade personalen har blivit insatta i Afghanistan. Ett resultat av detta har varit att budget avseende utbildning och beredskapsersättning har underutnyttjats.

Resultat

Resultatet har avseende utbildning och beredskap för rekryterad personal har i huvudsak varit gott. PersQ 4-5 avseende rekryterad personal. Ekonomiskt utfall: 2288 tkr

Amsökhundekipage

Förband

10 Amsökhundekipage med 7 dagars beredskap/ekipage

Verksamhet

10 hundar skall ingå i den del av Amsökhundekipagepoolen som är anmäld till styrkeregistret. 9 hundar har levererats under året till Amsökhundekipagepoolen, mot planerade 18 hundar. Orsaken är att hundarna inte har haft tillräckligt hög kvalitet. Några kontrakt är ännu inte skrivna mht pågående utredning om krav och behov av internationella förmågor.

Resultat

Resultatet har avseende certifierade ekipage varit bra. Lägre PersQ än planerat (PersQ 3) mht att 10 amsökhundekipage inte är operativa.
Ekonomiskt utfall: 2616 tkr

Mekaniserad bataljon 90 I

Förband

90 I bat skall från 2003-07-01 med ca 900 man innehålla 30 dgr beredskap.

Verksamhet

Förberedelser för utbildning och organisering av 90 I bat (IA 03) har genomförts av den upp-rättade bataljonskadern (bestående av ca 5 officerare). Kaderstaben har även nyttjats till andra PARP-planeringsuppdrag. Delar av staben har deltagit i övningen Strong Resolve och Nordic Peace. Rekrytering av chefer och stabsmedlemmar har genomförts. Under 2002 har verksamheten i allmänhet bestått av kompetenshöjande åtgärder såsom internationella kurser, NBC kurser, ledningsträningsovningar, fältövningar på kompani- och bataljonsnivå och dessutom har förbandet genomfört en befälsutbildningsvecka. Materielförberedelser (bl.a. förrädsställning) har påbörjats. Vissa materiella brister kommer att återstå efter 2003-07-01 med anledning av försenade leveranser från tillverkarna. För att öka samövningen mellan internationella beredskapsförband förbereds en gemensam slutövning för både 90 I bat och Nordisk Logbat.

Resultat

Resultatet avseende förberedelser, kompetensutbildning har i huvudsak varit bra. PersQ 4 är uppnått för personal ingående i kompani- respektive bataljonskadra. Ekonomiskt utfall: 4159 tkr

Mekaniserat kompani 302 Int

Förband

Mekskomp med PBV 302, med 160 man, upprätthåller 30-dagars beredskap intill 2003-07-01.

Verksamhet

Vid P 18 har det under våren (april/maj) utbildats ett Mekskomp Pbv 302 Int. Kompaniet upprätthåller 30-dagars beredskap from 2002-06-01. Kompaniet (IA 01) togs hem i november 2001, efter att det har varit insatt i Kosovo under 7 månader. Vid reorganisation av förbandet nyrekryterades ca 30% inklusive kompanichef och ställföreträdare. Utbildning genomfördes, i huvudsak med syfte att öka kompaniets förmåga att lösa huvuduppgifterna i terräng med oklart minläge. Under hösten har kompletterande utbildning för minröjningsgrupp och bärgningsgrupp genomförts.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 4 och funktionsgrad 8 avseende mtrl. Ekonomiskt utfall: 17 334 tkr varav 5769 tkr utgör lön och 5687 tkr beredskapsersättning

Nordisk logistikbataljon

Förband

Nordisk Log bat skall från 2003-07-01, med ca 225 man, upprätthålla 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Inom ramen för EU krishanteringsförmåga har Försvarsmakten under 2002 påbörjat uppgiften att i samverkan med Finland, Norge och Danmark organisera en nordisk logistikbataljon. Rekrytering av förbandet har genomförts under hösten 2002. En kaderstab om 6 personer har organiserats. Kompetenshöjande åtgärder har genomförts, bl.a. internationell övningsverksamhet och internationella utbildningar.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 4 för rekryterad personal.
Ekonomiskt utfall: 1 266 tkr.

Militärpolis kompani Int

Förband

MP komp Int skall från 2003-01-01, med ca 160 man, upprätthålla 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Under 2002 har rekrytering och utbildning genomförts. Utbildningen har dels genomförts inom ramen för samordning med 90 I bat (kadern) dels för öka både förbandets förmåga och den personella förmågan (vilken vid rekryteringen var lägre än förväntat). Utbildningen har inte tillfullo gett tillräcklig förmåga, vilket innebär att kompletterande kompetens- och fortsättningsutbildning måste genomföras under 2003. Personalläget på förbandet är i huvudsak bra, dock saknas några nyckelbefattningar såsom ställföreträdande kompanichef. Rekryteringsåtgärder pågår. Materielläget vid förbandet är godtagbart. Kompaniet saknar viss materiel med anledning av försenade leveranser från tillverkarna. Förbandet bedöms trots redovisade brister kunna lösa huvuddelen av sina uppgifter.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 3.
Ekonomiskt utfall: 27 242 tkr varav 17 921 tkr utgör lönekostnader.

Ingenjör kompani Int

Förband

Ingkomp Int skall från 2003-01-01, med ca 175 man, upprätthålla 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Ingkomp Int har under 2002 rekryterats och utbildats. Förbandet har ej lyckats med att rekrytera full numerär (25% vakanser) men bedöms kunna rekrytera återstående personal under 2003. Åtgärder för att fylla upp vakanser och vakansutbildning har påbörjats. Förbandets personal har hög kompetens och är välmotiverade för kommande verksamhet, uppgifter och eventuella insatser.

Resultat

Resultatet har varit bra förutom de enligt ovan beskrivna vakanser. Med hänsyn till vakanserna är förbandets resultat för 2002 PersQ 2.

Ekonomiskt utfall: 17 960 tkr varav 11 445 tkr utgör lönekostnader.

Minröjningsstyrka

Förband

Minröjningsstyrkan, med ca 165 man i beredskap (131 vid insats), upprätthåller 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Förbandet vidmakthålls inom ramen för beredskapskravet. IM 01 omsattes till IM 02 i februari 2002. IM 02 omsätts till IM 03 under första hälften av 2003. Under 2002 har rekrytering till IM 03, och utbildning samt övning av IM 02 genomförts. Förbandet har god förmåga att lösa huvuduppgifterna minröjning med de ingående komponenter; detektering, identifiering, dokumentering och röjning. Förbandet har en hög utbildningsnivå. Förbandet har ett kvarstående behov av att vidareutveckla taktiska rutiner och stridsteknik. Förbandet är också i behov av samövning med NATO förband. Under 2002 har ett flertal vakanser tillsatts och de vakanser som återstår bedöms kunna fyllas om insats blir aktuell i närtid. Förbandet har genomfört intensiv verksamhet under 2002 (stort gångtidsuttag) vilket har inneburit få underhållstimmar och vissa haverier.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 4.

Ekonomiskt utfall: 19 502 tkr varav 5769 tkr utgör lön och 5687 tkr beredskapsersättning.

Korvettförband

Förband

Korvettförbandet skall från 2003-01-01, med ca 205 man, upprätthålla 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Korvettförbandet har under 2002 rekryterats och utbildats. Förbandet har till stor del utvecklats inom ramen för ordinarie verksamhet med deltagande i såväl nationella som internatio-

nella övningar med bl.a. övningarna vid FOST och JMC.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 3.
Ekonomiskt utfall: 100 tkr.

Ubåtsförband

Förband

Ubåtsförbandet skall från 2003-01-01, med 48 man, upprätthålla 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Ubåtsförbandet har under 2002 rekryterats och utbildats. Förbandet har till stor del utvecklats inom ramen för ordinarie verksamhet med deltagande i såväl nationella som internationella övningar.

Resultat

Resultatet har varit bra.
Ekonomiskt utfall: 98 tkr.

SwAFRAP AJS 37

Förband

SwAFRAP AJS, med 299 man, upprätthåller 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Förbandet har genomfört planerad verksamhet. Viss utbildning (exempelvis fototolkning och sambandstjänst) har genomförts inom ramen för övningen Strong Resolve.

Resultat

Resultatet har varit bra, PersQ 4
Ekonomiskt utfall: 23672 tkr (exkl arbetstidskostnader) varav ca 11000 tkr är för verksamhet inom ramen för Strong Resolve. I-löner omfattar cirka 7000 tkr.

SwAFRAP C 130

Förband

SwAFRAP C, med 123 man, upprätthåller 30-dagars beredskap.

Verksamhet

Förbandet har under året upprätthållit anbefalld beredskap. Transportflyget har bl.a. deltagit i övningarna Nordic Peace, FVÖ 02, och Maple Flag. Utöver övningarna har mycket transporter skett till Afghanistan. Personaluppfyllnaden på förbandet är ca 80%. Förbandet har varit insatsberedd med vissa begränsningar, främst vad avser materiel (sambandsutrustning).

Resultat

Förmågan har under 2002 varit PersQ 3. Ekonomiskt utfall: 8594 tkr.

Omskolning JAS 39

Verksamhet

30 flygförare och 49 flygtekniker har omskolat till JAS39. Flygförarna har omskolats vid F 7, F 17 och F 21 samt flygteknikerna vid FMHS. Försvarsmakten har dessutom omskolat 4 flygtekniker åt Saab.

Resultat

Samtliga omskolade har uppnått resultat enligt målsättning för utbildningen. Två (av 32) flygförare som påbörjade omskolning har ej fullföljt denna under året. En flygförare har varit fördröjd av medicinska skäl, en flygförare har avbrutit omskolningen p.ga. att vederbörande lämnade Försvarsmakten.

Resultatet av och utgifterna för genomförd övningsverksamhet

Allmänt

Försvarsmakten har blivit ålagd att redovisa resultatet av samt utgifterna för övningsverksamhet på två olika ställen i årets redovisning. Dels avseende övningsverksamhet i allmänhet och dels rörande övningsverksamhet inom ramen för EU:s krishanteringssamarbete och Partnerskap för fred (PFF). Eftersom den senare redovisningen innefattas i den första har Försvarsmakten valt att redovisa all övningsverksamhet på ett ställe för att kunna ge en samlad bild av övningsverksamheten under 2002.

Sammanfattning

Under 2002 har Försvarsmakten deltagit i en intensiv och givande övningsverksamhet där i stort sett all verksamhet av större omfattning har kunnat genomföras. De enda planerade övningarna av någon omfattning som fick ställas in var flyg- och marinsamverkansövningen "Vänernövning" samt marinens slutövning "SAMMARIN". Marinen genomförde ändå en slutövning av stor omfattning fast inom ramen för Nordic Peace 02. Övningen FOCUS begränsades, varvid en systemövning i södra Sverige genomfördes.

Utvecklingen går mot fler datorassisterade stabstjänstövningar vilket är önskvärt då de ger god effekt till en låg kostnad. Stora övningar med förband är dock fortfarande en nödvändighet för att nå eftersträvad effekt och kunna dra rimliga erfarenheter inför skarpa insatser.

Under 2002 genomfördes två stora, så kallade LIVEX (Live Exercises). Dessa var Strong Resolve samt Nordic Peace. Sverige var värd och planeringsansvarig för den sistnämnda. Båda övningarna planerades och genomfördes med mycket gott resultat.

Erfarenhetsmässigt är LIVEX övningar som bäst utvecklar såväl förbandens som enskilda individers förmåga. Enskilda kurser och seminarier är viktiga byggstenar men det är först under en övning eller förberedelserna inför en övning som verklig interoperabilitet uppnås. Erfarenheter samt ekonomiskt utfall vid enskilda övningar redovisas nedan i detaljredovisningen.

Redovisning

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		OP 202	Ansvarigt förb	ATK (FHS)
Övningens namn		ASSÖ/ LSÖ 02	Tid för genomförande	V 208-209
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Stabstjänstövning med stort inslag av taktik (CPX/CAX).		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<ul style="list-style-type: none"> - V 120 Utvärdering LSÖ 01 - V 140 Planmöte 1 ATK-FHS - V 143 Planmöte 2 ATK-FHS - V 146 Planmöte 3 ATK m DUC- FHS - LTÖ I Divstab - V 149 LTÖ m P 10 Brigledning - V 203 LTÖ Bek vid A9 m ATK DUC - Planmöte 4 ATL m DUC- FHS - V 204 LTÖ II Divstab m FHS GASAutb - V 205 FHS GASAutb - V 206 LTÖ P10 Brigledning - V 207 C S1 Systemövning - V 208- 209 ASSÖ/ LSÖ 02 genomförande - V 220 Erfarenhetsmöte (PER) ASSÖ 02/ PreIPC ASSÖ 03 		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se 4		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	<ul style="list-style-type: none"> - Totalt i övn deltog ca 2500 off (Yoff+RO) och vpl. - Ur ATK och 1.Mekdivstaben ca 50 Yoff, varav ca 20 RO. - OPL, FTK, MTK, MD M, LG, I 5, I 19, K 3, K 4, P 4, P 7, P 10, P 18, A 9, Ing 2, S 1, T 2, Hkpflj, FMLOG, MSS, ATS, SkyddC, FMUndSäkC, FSC, FHS. - Divlednbat ur S 1/ I19. Brigadlednförband ur P 10. Batledn ur samtliga funktionsförband. Spelgrupper ur främst OPILförb samt P7, A 9. 		
5 c)	Övriga staters deltagande	Baltic Defence College genom inbjudan från FHS, ca 60 elever och lärare. Organiserade som en brigadstab.		

6	<i>Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Planeringen för ASSÖ/ LSÖ måste vara integrerad i FM verksamhetsledningsprocess och formerna för planeringsmöten mm ges en mycket fastare struktur, bl.a. i syfte att kunna tillvara taga synergieffekt från andra övningsplaneringar, tex. VIKING 01, STRONG RESOLVE 02. - Resurskonflikter och samordningsvinster inom FM och OPIL/ ATK kräver att ASSÖ/ LSÖ planeringen görs i samverkan med ASÖ planeringen - ASSÖ/ LSÖ är inte ett projekt utan flera samverkande bl. a teknikprojekt, metodprojekt, utbildningsprojekt etc. Projekten måste samordnas. 							
7 c)	<i>Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	Se 6							
8	<i>Övningsresultat</i>	<p>Övningens syfte var att uppnå mål som förr nåddes med två olika övningar ASSÖ och LSÖ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - övning för FHS- elever i grundläggande metodik i stabstjänst på främst div- och brigad-/ AR nivå. - övning för FHS- eleverna, främst ChP ÄK, i att planera och leda en stabstjänstövning. - övning för OPIL/ ATK olika insatsstaber, av vilka huvuddelen är FG 1 förband, med höga krav på inte bara samövning utan också samträning och insatsberedskap. - övning för 1.Mekdivisionen i att leda ledning av marktaktiskledning. - övning för 1.Mekdiv mfl att medverka i OPIL/ ATK metodutveckling av marktaktiskledning. - övning för ledningsförbanden att betjäna en stab i fältförhållanden under lång tid. <p>Resultatet bedöms vara godtagbart resultat. Målnivåerna är lågt satta maa ekonomiska reduceringar.</p>							
9	<i>Ekonomiskt utfall</i>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Budget (tkr)</th> <th style="width: 33%;">Utfall (tkr) d)</th> <th style="width: 33%;">Diff (tkr)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">12597</td> <td style="text-align: center;">11625</td> <td style="text-align: center;">972</td> </tr> </tbody> </table>		Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)	12597	11625	972
	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)						
12597	11625	972							
<i>Orsaker till diff</i>	Den av GRO angivna ramen om 10 mkr har överskridits med ca 1,6 mkr. Orsaker till detta är enligt följande; Fler deltagande officerare än planerat. NSignbat deltagande och nödvändiga stöd till ASSÖ och S 1 beaktades inte vid genomförande av reduceringar. Förbanden har dock budgeterat mer än vad utfallet ger vid handen. Förbanden har följaktligen budgeterat mer än den av GRO angivna ramen.								

10	Övrigt	Ovanstående kostnader omfattar FM deltagande. I övrigt bedöms FHS utfallet för deltagande i övningen omfatta cirka 4500 tkr.
----	--------	--

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	ACLANT 11	Ansvarigt förb	OPIL/FKSC
Övningens namn	Cooperative Nugget 02		Tid för genomförande
	2002-04-22--26		
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Övningen är en CPX/CAX (Command Post Exercise/Computer Assisted Exercise), en datorstödd stabsövning uppdelad i två faser inriktad på brigad-/bataljonsnivån. Den första fasen genomförs på SWE-DINT i Almnäs och är en utbildningsvecka fokuserad på NATO:s planeringsprocess. Fas två är en stabsövning för en multinationellt sammansatt brigadstab med ett antal underställda bataljonsstaber.	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	FPC 2002-02-06--07 CN02 Phase I Academic Workshop, 2002-04-22—26 CN02 Phase II CPX/CAX, 2002-06-19--27	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	FPC, 12 svenska deltagare. Phase 1, 22 svenska deltagare. Phase II, 43 svenska deltagare.	
5 c)	Övriga staters deltagande	FPC, 80 deltagare från 18 nationer. Phase 1, 110 deltagare från 21 nationer. Phase II, 437 deltagare från 19 nationer.	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Sverige bör fortsättningsvis deltaga i CN-övningarna dels för att höja kompetensen på egna stabsofficerare och dels för att FM har mycket att tillföra inom denna typ av övningar (CPX/CAX) både avseende PSO-kompetens och metodik/övningsledning.	
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen är en av de datorstödda stabsövningar som såväl nyttjar sig av PFP-Simulation Network som att föra utvecklingen av datorstödda övningar vidare. PFP SIMNET grundar sig på det MoU (Memorandum of Understanding) som finns mellan USA och Sverige.	
8	Övningsresultat	Den i EXSPEC beskrivna målsättningen bedöms vara väl uppfylld.	
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 2663	Utfall (tkr) d)
		2664	1955
	Diff (tkr)	709	
	Orsaker till diff	Underutnyttjandet beror på att vissa deltagare inte belastat uppgiften. Viss överbudgetering har också skett. Sannolikt återstår några fakturor att betala.	
10	Övrigt		

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		OP 202	Ansvarigt förb	OPIL
Övningens namn		ANNIKA 8		Tid för genomförande
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Stabsövning		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Det operativa ledningssystemet övas under en dag.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Endast svenskt deltagande.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Del av HKV , samtliga MD och delar av OPIL.		
5 c)	Övriga staters deltagande			
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Har gett värdefull erfarenhet för att förbättra stabsarbetet inom OPIL samt mellan OPIL och HKV. Erfarenheterna tas tillvara i planeringen inför nästkommande ANNIKA-övning.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara			
8	Övningsresultat	Övningsändamålet är uppfyllt!		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		21	41	-20
	Orsaker till diff	Ökade kostnader förhållande till plan avseende hyrd personal och transporttjänster.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		OP 211	Ansvarigt förb	OPIL
Övningens namn		ANNIKA 9		Tid för genomförande
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Stabsövning		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Det operativa ledningssystemet övas under två dagar		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Endast svenskt deltagande		

4	<i>Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort</i>	Del av HKV , samtliga MD och delar av OPIL		
5 c)	<i>Övriga staters deltagande</i>			
6	<i>Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	Har gett värdefull erfarenhet för att förbättra stabsarbetet inom OPIL samt mellan OPIL och HKV. Erfarenheterna tas tillvara i planeringen inför nästkommande ANNIKA-övning.		
7 c)	<i>Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>			
8	<i>Övningsresultat</i>	Övningsändamålet är uppfyllt.		
9	<i>Ekonomiskt utfall</i>	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d	Diff (tkr)
		112	112	0
	<i>Orsaker till diff</i>			
10	<i>Övrigt</i>			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	ACLANT 20	Ansvarigt förb	FTK
Övningens namn	Cooperative Zenith	Tid för genomförande	2002-09-03- - 12
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	<i>Bakgrund/typ av övning</i>	Cooperative Zenith genomfördes 2002 på Moody AFB i Georgia , USA. Övningen är en CPX/CAX (Command Post Exercise/Computer Assisted Exercise), en datorstödd stabsövning. Staben är av typen CAOC och har bemannats som en CAOC normalt görs med olika typer av ”celler”.	
2 a)	<i>Genomförd verksamhet i stort</i>	Arbete i en CAOC för att leda en multinationell operation med flygstyrkor ur olika nationer.	
3 a) b)	<i>Det svenska deltagandets verksamhet i stort</i>	Se 2.	
4	<i>Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort</i>	Det svenska deltagande bestod av tre (3) personer på olika befattningar enligt nedan. Chief Intel, Chief Current Ops, Duty Officer Tanker Current Ops samt Air Mobility Planner Plans.	
5 c)	<i>Övriga staters deltagande</i>	Deltagande från ett femtontal nationer, företrädesvis forna öststater t.ex. Bulgarien, Rumänien. Totalt medverkade ett 50-tal personer samt ett motsvarande antal som stöd (bl.a. övningsledning). Övningsledningen bemannades huvudsakligen av USA.	

6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen genomfördes i en god anda med en stor vilja hos samtliga deltagare att lära sig arbeta i en CAOC. Övningen inleddes med utbildning i hur en ATO (Air Tasking Order) byggs upp och hur den leder fram till en insats.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De svenska deltagarna upplevde övningen som mycket givande. Erfarenheterna kommer att nyttjas vid ett eventuellt framtida arbete i en ”riktig” CAOC någon stans i Europa. Ett svenskt deltagande planeras även inför 2003 med ett likvärdigt antal svenska deltagare		
8	Övningsresultat	Övningen har utvecklat de svenska deltagarnas kompetens att verka i en CAOC och att utarbeta en ATO.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		150	165	-15
	Orsaker till diff			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	ISO	Ansvarigt förb	MTK
Övningens namn	BALTOPS 02	Tid för genomförande	V 224-225
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Planeringen har skett i samverkan med FTK, FM Hkpflj samt representeranter för deltagande förband. Därutöver har MDG, MarinBS och MarinBO tidigt involverats i planeringen, för dialog och framtagning av planeringsunderlag. Övningen var en LIVEX-övning. Ramen kring övningen var en Maritime Peace Support Operation	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Se 3	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	IPC, MPC, FPC samt någon begränsad Workshop genomfördes vid planering. Övningen genomfördes i farvatten N Östersjön till Bornholm. Målgång samt ledningsverksamhet övades. Övningen genomförs enligt plan, även om vissa övningsmoment behövde utgå p.g.a hårt väder.	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	<ul style="list-style-type: none"> - 1 ubåt typ Gotland (HMS Uppland) - 36. ptrbdiv med tre ptrb typ Kap (Kap, Spe, Tön) samt HMS Trossö. - 1 hkp 4 samt SH 891 ur Hkpflj - 2 JAS Gripen ur F 10 	
5 c)	Övriga staters deltagande	Tyskland, USA, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland, Storbritannien	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se 7	

7 c)	<i>Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	<p>Övningen bedöms kunna utvecklas ytterligare, tillgodose våra interoperaabilitetsbehov. USNAVEUR överväger bland annat att tillföra en amfibisk dimension. Flygförbandens övningsutbyte förbättras, framför allt vad avser luftförvarsrollen, med hänsyn till JAS39 operativa profil. Fortsatt deltagande planeras endast om scenario för FV förbättras. Omdömena om deltagande svenska enheter, såväl besättningarnas kompetens som materielens kapacitet och status, var mycket positiva.</p> <p>BALTOPS är en övning som bör ligga kvar i övningsplaneringen för marinen, flygvapnet och helikopterflottiljen. Skälen till detta är bl.a. följande:</p> <p>Övningen har utvecklats mycket positivt och bedöms ha ytterligare utvecklingspotential. Gäller särskilt marin- och helikopterförb.</p> <p>Övningen ger ett omfattande internationellt utbyte med våra presumtiva samarbetspartners vid en PSO.</p> <p>Övningsområdet ligger nära, vilket innebär begränsade extrakostnader för ombasering mm.</p> <p>Den svenska ambitionen i planering inför kommande BALTOPS-övningar bör präglas av bl. a. följande:</p> <p>Utnyttja BALTOPS som plattform för att öka den internationella kompetensen inom de förband som utgör rekryteringsbas för utpekade och kommande beredskapsförband.</p> <p>Tidigt identifiera de delar av basorganisationen som erfordras för Logistikstöd, så att även dessa ges ökad internationell kompetens.</p> <p>Säkerställa ett utökat övningsutbyte i jaktroll för deltagande svenskt stridsflyg (JAS 39).</p> <p>Fortsatt eftersträva ombordbasering av våra deltagande.</p> <p>Överväga deltagande med en något större, sammanhållen svensk "sjöstyrka" med chef på "Kmd-nivå", för att vidareutveckla våra övade nivåer.</p> <p>Eftersträva att tillträde till svenskt territorium för deltagande enheter ges generellt i enlighet med principerna de senaste åren.</p>
------	--	--

8	Övningsresultat	Omdömena om svenska ubåtens förmåga vid samverkan ubåt – ytfartyg inom Task Group i en Peace Support Operation , var mycket positiva. Goda övningstillfällen har erbjudits inom bl.a. havsövervakning, ytstrid, ubåtsjakt och luftförvar. Övningsutbytet vara gott genom att Helikoptrar engagerades uteslutande i taktisk verksamhet med gott resultat. Flygpassen var mycket enkla, varför övningsutbytet under årets övning varit begränsat för JAS 39 GRIPEN. Det är viktigt att flygverksamheten inom BALTOPS ges en tydligare luftförvarsutveckling. JAS-förbanden rönste stor uppmärksamhet bland deltagande nationer. Den exportbefrämjande effekten som professionella JAS-piloter förmedlar till flygar-kollegor i övningen skall inte underskattas.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		2500	1798	-702
	Orsaker till diff	Övningen avbröts tidigare än ursprungligen planerat och i området kring Bornholm. Inga svenska enheter deltog i PXD i Kiel.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	FTK (F4)
Övningens namn		Tid för genomförande	Okt
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	LIVEX, Nationell Nederländsk flygövning med framför allt NATO flygförband. Övningen planeras av holländska flygvapnet. Flygvapnet deltog på "röd sida" som "aggressor squadron". Övningen är ej av Pfp karaktär utan med klart uttalad A- och B-sida	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	COMAO (Holland). Erfarenhetsinhämtning inför deltagande med blivande SwAFRAP JAS 39.	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se 2 a. FM deltog på B-sida. Övningen bedrevs under två veckor med en inledande familjegeringsfas med nationsvisa övningar. Övningen bedrevs nationsvis med ett pass per dag och ett pass i ett stort scenario. Övningen bedrevs nordväst om Holland i Nordsjön samt över de västra delarna av Holland. Förbandets uppgift vara att agera som fientlig jakt mot "strikepackage" Detta var första gången Sverige deltog i denna övning med förband. FM deltog med en observatör 2001.	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	JA 37 Div från F 4 med tillhörande basresurser (totalt 33 man).	
5 c)	Övriga stater deltagande	Holland, USAF, Finland, Belgien och Frankrike	

6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Fortsatt deltagande planeras. Detta var första gången FM deltog med ett flygplan anpassat till den internationella miljön med IU-enheter(imperial units), tvåradioutrustning samt förmåga använda "bullseye" som ledningsmetod.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Mycket bra. 2003 planeras deltagande med blivande SwAFRAP JAS. För att vara tillräckligt kvalificerad för deltagande måste förbandet vara av den status, att NATO regler för luftstrid(Fighting Edge) kan tillämpas. Detta innebär ett utbildningsbehov av svenska piloter i Fighting Edge samt en stegring av komplexiteten av de övningar som vi skall delta i. Mycket av denna utbildning kan göras nationellt eller samband med enklare bilaterala övningar på divisionsnivå. Det är av vikt att vi kan deltar på samma villkor som övriga nationer för att få denna typ av inbjudningar till övningar i framtiden. Avsaknaden av utvärderings/planerings-utrustning pga ackrediteringsproblematiken medför att förbanden ej har de bästa förutsättningarna för att genomföra ett professionellt jobb.		
8	Övningsresultat	Det svenska deltagande var mycket uppskattat och genomfördes på ett professionellt sätt. De svenska nationella flygsäkerhetsbegränsningar påverkade divisionen i samband med luftstrid, vilket medförde att vissa övningsmålsättningar inte kunde uppfyllas.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		655	251	404
	Orsaker till diff	Sannolikt har ej alla fakturor bokförts. Uppskattningen är att utfallet kommer att överensstämma med budgeterad summa.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb		FTK
Övningens namn	FVÖ 02	Tid för genomförande		2002-05-27-- 06-01
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Samordnad utbildningsövning mellan flygsystem, luftvärn och marinförband. Övningen genomfördes i huvudsak med fredsorganisationens resurser. FV ombeväpning till JAS 39. Övningen var dessutom FTK (stab) första övningstillfälle i ny organisation med gruppering i "reservnivå" var ett styrande ingångsvärde för genomförandet.		

2 a)	<i>Genomförd verksamhet i stort</i>	<p>Central övningsledning var samlokaliserad med FTK stab med lokal övningsledning på HAGSHULT. Verksamheten koncentrerades till insatsledning. Flygövningsverksamheten genomfördes inom ramen för JAS 39 ombeväpningsplan. Basförbandet grupperat på HAGSHULT genomförde kunskapsuppbyggnad och ledning av en reducerad flygbasbataljon 04 samt prov och försök med delar ur flygbasbataljonen. Under övningen genomfördes slutövning för vpl. Elever ur FMHS gick i befattning under handledning. Arméförbanden (Hv) övade samverkan mellan hemvärnsförband och flygbasförband. Marinförband övade grundläggande attacksamverkan samt luftförsvar inom eget förband.</p>
3 a) b)	<i>Det svenska deltagandets verksamhet i stort</i>	Se pkt 2 a
4	<i>Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Stril och samband (50 pers) deltog med uppgift att genomföra flygstridsledning, luftbevakning och sambandsplanering. - 4xJAS 39 ur F7. Basing HAG. Flygutbildning. - 4xJAS 39 ur F10. Basing ÄNG. Flygutbildning. - 1xSK 60 ur F10. Basing ÄNG. Mtrl- och personaltransport. - 2xS100B ur F16 Specflygdiv. Basing MAL. Radarspaning. - 1xTp 84 ur F7. Basing SÅT. Personaltp. - 4xJA 37 ur F17. Basing RON. Målförband för JAS 39 och Marinen. - 3xSK 60 ur F17. Basing RON. Målförband för JAS 39 och Marinen. - 1xHKP 10 ur Hkpflj. Basing HAG. FRÄD-utbildning. - MDS deltog med Hv ur Norra Smålandsgruppen på HAG. Bassamverkan. - 4 Kustkorvetter samt 4 Robotbåtar ur Ysflj. Gotska sjön. - Basbataljon 04 reducerad (500 pers) HAGSHULT. Utbildning, prov och försök samt betjäning JAS 39.
5 c)	<i>Övriga staters deltagande</i>	Nej

6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	- Många deltagare genomförde sin första övning alt i ny befattning. Detta pekar på vikten att genomföra övning även om inte förutsättningarna är som planerat. FVÖ 02 blev en utbildningsövning med goda erfarenheter inom basbataljonen och JAS 39 ombeväpningsplan utvecklades. - FTK stab erfarenhet ger en god förutsättning för deltagandet i FVÖ 03 som även den genomförs med ett ledningssystem i reservnivå från ny anläggning. - Bataljonsövningar bör föregås av plutons- och kompaniövningar i lämplig stegringsföljd där väpnad strid bör ges större utrymme - Ledningsförhållanden inom teknisk tjänst inom basbat bör tydliggöras i syfte att optimera lösandet av betjäningssuppgiften - Generella utbildningsbrister fanns inom bataljonen vad avser gällande trafikplan. Oacceptabelt många otillåtna korsningar av taxibana förekom. Bedömningen är att befintligt vägnät bör ses över samt säkerställa bättre spridning av lokala bestämmelser (trafikplan) inför kommande övning.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se 6		
8	Övningsresultat	Se 6		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		3656	3624	32
	Orsaker till diff	Förändrade förutsättningar (ledningssystem och ledning ur ”reservnivå”). Mindre deltagande för Tp 84. Ökade personalkostnader för flygledare HAG vilket inte förutsågs i budgeteringen		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb		FTK (F7)
Övningens namn	MAPLE FLAG		Tid för genomförande	2002-05-11—06-07
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Maple Flag är av typen LIVEX och genomförs en gång varje år i Kanada. År 2002 arrangerades övningen vid Cold Lake. Övningen är indelad i tre perioder som till innehållet är lika. Detta gör att man kan delta vid flera perioder med olika besättningar och därmed utbilda fler.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Deltagande i taktisk övning med personal ingående i SWAFRAP C-130.		

3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Sverige medverkade vid två perioder med en (1) C-130 Hercules samt besättningar, markpersonal och Und.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Transportflygenheten F7 deltog. Totalt ingick 20 personer samtidigt i förbandet som innehöll två besättningar medmark- och undpersonal. Personalen har deltagit i företagsplaneringen men även agerat insatsledare för hela företaget (Package Commander).		
5 c)	Övriga staters deltagande	Multinationell med ett stort antal deltagande nationer. I vissa anfallsvågor under övningen hade upp till 90 flygplan.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Flygningen genomfördes enligt vad som transportflygenhetens personal normalt är van vid. Det som tillkommer är samverkan med andra länders transportflygplan, vilket var utvecklande. Erfarenheterna kommer att nyttjas vid en eventuell insats med SWAFRAP C-130.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Årets deltagare har fått ett bättre utgångsläge än tidigare år. Ett par av deltagarna som varit med på Maple Flag tidigare, har kunnat stödja årets deltagare. Simulatorpass har skapats för att ge förträning inför övningen. Dessa har visat sig nyttiga eftersom dom gett ett försprång när övningen väl inleddes. Övningen har givit erfarenheter avseende internationell samverkan i stora sammansatta förband.		
8	Övningsresultat	Övningen har utvecklat C-130 systemets uppträdande i multinationella operationer på ett mycket bra sätt.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		3390	4479	1089
	Orsaker till diff	Det stora utfallet för F 7 är orsakat av att det "köptes ut" ledighet för deltagande personal utan SWAFRAP-kontrakt.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	OPL
Övningens namn	Nordic Peace 02	Tid för genomförande	2002-07-29— 08-09
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Nordic Peace är en LIVEX övning som genomförs årligen, med roterande ansvar i de Nordiska länderna, och detta var den sjätte i serien. 2002 genomfördes den i Sverige V. och SV. Stockholm. Övningen var en FN-ledd kapitel 7 operation med fokus på CIMIC. Totalt deltog drygt 3000 personer i övningen från sju nationer och ett flertal organisationer, såväl internationella såväl som nationella statliga och icke-statliga.	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	IPC 16-17/8 2001, MPC 21-25/1 2002, FPC 14-15/5 2002. Genomförandet var uppdelat i tilltransport, övning och CPX under vecka ett och LIVEX vecka 2.	

3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se 2 a)		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sverige deltog med ett mekaniserat kompani, en reducerad bataljonsstab (MNB), hemvärn, enheter ur de frivilliga försvars-organisationerna, sjöstridskrafter, amfibiebataljon, en rote AJS 37, en C 130 Herkules, basförband och helikoptrar.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Finland, Norge, Storbritannien, Estland, Lettland och Litauen deltog i övningen med förband och officerare. EU och Ryssland deltog med observatörer.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen har genomförts med ett mycket gott resultat. Övningsändamålen bedöms ha uppnåtts i de flesta övningsmoment som genomförts. Deltagande organisationer och nationer har överlag uttalat sig i positiva ordalag. Den massmediala uppmärksamheten har varit stor. Ett stort antal besökare har åsett delar av övningen och uttryckt sin belåtenhet med vad som visats.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<ul style="list-style-type: none"> - Övningen bör inte genomföras under semesterperioden. - Antalet deltagare i Distaff bör kunna minskas. - NGO:s ska i större utsträckning representeras med samma personer under förberedelser och övning. - Under förberedelserna bör kontakt tas med markägare för att förbereda beslut om skyddsobjekt. - Militärpolisen bör ingå i säkerhetsorganisationen. - Alla större övningsmoment bör ha varsin övningsledare, som inte ingår i Distaff. - Dataprogrammet för övningsplanering, genomförande och analys, EXONAUT, har fungerat väl under hela övningen. - Ledningsträningsanläggningen vid S 1 bör nyttjas för övningar av detta slag, istället för att bygga ledningsplats på annan plats. 		
8	Övningsresultat	Mycket gott		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		45 412	38 576	6836
	Orsaker till diff	Det slutliga utfallet ger vid handen att Nordic Peace 02 genomförts väl inom den för övningen tilldelade ramen, 45 mkr. Nu redovisade kostnader uppgår totalt till cirka 39 mkr, vilket innebär ett underutnyttjande på cirka 7 mkr. Detta har uppnåtts tack vare en fast beslutsamhet att hålla kostnaderna inom given ram.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb		FTK (Lv6, I19)	
Övningens namn		Systemövning Lv/Flyg ("FOCUS")		Tid för genomförande	Mars 2002
Pos	Innehåll	Redovisning			
1	Bakgrund/typ av övning	FTKÖ			
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	På grund av det ekonomiska läget genomfördes inte FOCUS-övning fullt ut enligt plan. Istället genomfördes en systemövning i södra Sverige. Detta för att hemmabasering skulle kunna nyttjas.			
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Lv ur Lv 6 och flygförband ur F7, F10 och F4 (TK 37)			
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Se 2			
5 c)	Övriga staters deltagande	Nej			
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Begränsat övningsutbyte p.g.a. färre anflygningar mindre taktisk flygning samt lägre nivå på ECM-insatser mot Lv. År 2003 kommer systemövningen (FOCUS) att genomföras som ursprungligen tänkt. Alltså med en utformning som kommer att ge flyg- och Lvförbanden betydligt större utbyte (fler flygförband med tillämpad taktik och deltagande ECM-förband).			
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se 6			
8	Övningsresultat	Se 6			
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)	
		110	994	-884	
	Orsaker till diff	FTK: Förändrade övningsförutsättningar (övning två områden) medförde fler planmöten (deltagare, resor mm). Flygförb: Bortsett för F 4 (TK 37) genomfördes all flygverksamhet inom daglig flygtidsproduktion. Övningen var inte budgeterad. Lvförband: Ingen budget för genomförande av FOCUS under 2002 p.g.a. sänkta PersQ krav. Efter omplanering inom FM togs beslut om att lokala slutövningar skulle genomföras med medel inom ram, vilket innebär att "lokal FOCUS" genomfördes i syd.			
10	Övrigt				

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	K3/FÖS
Övningens namn	Cooperative Key 02	Tid för genomförande	2002-09-23--10-05
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	PFP-övning med målsättningen att öva och utveckla interoperabiliteten i luften och vid begränsade markoperationer i en Crisis Response Operation (CRO).	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<p>MPC genomfördes 2002-04-16 FPC genomfördes 2002-06-17 Verksamhet före övningen (2002-09-23--10-05):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planering och förberedelser för svenskt deltagande i övningen - Planering och förberedelser för genomförandet av CSAR/SAR (Combat/ Search and Rescue)-moment för övningen. <p>Verksamhet under övningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ledning av svenskt deltagande - Sammanhåll och genomförde markbundet stöd till CSAR/SAR moment inom ramen för CK 02 - Tjänstgjorde som stabsmedlem i Personal Rescue Coordination Centre (PRCC). - Tjänstgjorde som FAC vid markmålsbekämpning enligt CAS (Close Air Support). 	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<p>En person vid MPC och FPC. 8 personer vid övningens genomförande (4 SERE-specialister ur FÖS, 1 stabsmedlem ur FTK och 3 FAC ur ATK)</p>	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort		
5 c)	Övriga staters deltagande	Canada, Frankrike, Grekland, Ungern, Italien, Nederländerna, Polen, Turkiet, Storbritannien och USA, och från följande PFF länder: Azerbajdzjan, Bulgarien, FYROM, Kroatien, Lettland, Litauen, Moldavien, Rumänien, Schweiz, Slovakien, Slovenien och Sverige.	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se p 7	

7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>I den roll K3/FÖS medverkade (övningsledning) är det nödvändigt att delta i planeringsprocessen inför övningen. Det är också viktigt att funktionsansvarig FAC deltar i planeringsprocessen för övningen. Sverige har kommit långt vad avser utbildning och utrustning för vår flygande personal. Denna position bör förstärkas och utvecklas. FM bör snarast få en utpekad kontakt avseende CSAR i NATO. Representant ur FTK respektive FÖS bör delta som observatörer i NATO/CSAR-övningar. Ett ökat utbyte och samverkan avseende CSAR med andra nationer, exempelvis Frankrike, bör påbörjas. FM bör tillföra SERE-specialist till SWAFRAP som skall svara för att inhämta bästa möjliga underlag för missionsinriktad träning. FTK bör inhämta ytterligare kunskaper och erfarenheter rörande stabsarbetet i PRCC. FM bör undersöka möjligheterna att upprätta egna räddningsgrupper för internationell CSAR tjänst. Denna övning bör vara en naturlig del i den svenska CAS/FAC-verksamheten. Övningen ger en utmärkt möjlighet att bibehålla certifiering för utbildade FAC. Avsaknad av lämpliga sambandsmedel för flygsamverkan är fortfarande en mycket hämmande faktor som bör åtgärdas. Ett utökat internationellt (nordiskt?) samarbete bör eftersträvas, då tillgång på flygresurser och internationell erfarenhet är viktiga parametrar i funktionens utveckling.</p>		
8	Övningsresultat	<i>Målsättningarna för respektive svenskt deltagande har uppnåtts.</i>		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 285	Utfall (tkr) d) 265	Diff (tkr) 20
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	Hkpflj/2.hkpbat
Övningens namn		Tid för genomförande	2002-05-16
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Sjöräddningsövning i NATO-regi. Övningen är egentligen en löpande process med en tvåårig planeringsprocess varvid LIVEX genomförs på våren jämna årtal. Övningen omfattar hela Europa och är indelad i tre geografiska områden; North, Middle och South. FM deltog i BE-middle och LIVEX genomfördes denna gång i skärningspunkten mellan Dansk, Norsk och svensk SRR i Skagerack. FM deltog som enheter i LIVEX-fasen , och deltog i planeringsprocessen tillsammans med personal från AMRCC.	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Scenariot bestod i att ett flygplan hade nödlandat på vattnet i det aktuella området och ett stort antal (100 st) personer låg i vattnet intill have-riplatsen. Skadade personerna i vattnet fingerades med hjälp av märkta plastdunkar till del fyllda med vatten. Med hjälp av numreringen för att senare kunna utvärdera det medicinska omhändertagandet.	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Två SAR-helikoptrar som genomförde pickup och transporter av skadade.	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	2 SAR-hkp, samt Vedettbåten Jägaren.	
5 c)	Övriga stater deltagande	Danska och Norska SAR-helikoptrar, samt ett Dansk kustbevakningsfartyg.	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Det är värdefullt att delta i hela processen av denna övning, därför bör FM även ha möjlighet att åka på planerings- och utvärderingsmöten.	
8	Övningsresultat		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)
		Endast ordinarie tjänstetid	-
	Orsaker till diff		
10	Övrigt	Det är värdefullt att delta i hela processen av denna övning, och därför bör vi även ha möjlighet att åka på planerings- och utvärderingsmöten.	

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb		OPIL/OPL
Övningens namn		Tid för genomförande		2002-10-08--16
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Årlig multinationell logistikövning (CAX) inom ramen för CJTF- och MJLC-koncepten.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort			
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Fyra stabsofficerare (A, M, FV och MED) som elever. En <i>facilitator</i> (lärare) ur FV (tidigare elev vid COSUP 2001).		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort			
5 c)	Övriga staters deltagande	Stabsofficerare från: Tyskland, Holland, Storbritannien, Ukraina, Kanada, Österrike, Finland, Polen, Makedonien, Estland, USA, Ungern, Tjeckien, Belgien, Slovakien, Georgien Bulgarien, Rumänien, Kroatien, Litauen, Lettland, Turkiet, Portugal, Frankrike, Danmark, Jordanien, Spanien.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara			
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheterna från övningen är goda. Övningen är mer av karaktären seminarium med grupparbeten. FM har framfört att COSUP borde utvecklas mot minst CAX-övning som bär direkt mot Partnerskaps-målen 4000, 4001 och 4002. Elever som genomfört utbildning är presumtiva deltagare i internationella övningar upp till CJTF-nivå samt för internationella logistikbefattningar. FM bör fortsättningsvis delta med upp till fyra och stödja med en <i>facilitator</i> och/eller instruktör (<i>briefings</i>). FM har anmält sig som tänkbar Host Nation för COSUP 2005.		
8	Övningsresultat	Gott		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		153	65	88
	Orsaker till diff	Platsen för övningen var okänd vid budgeteringstillfället.		
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)				Ansvarigt förb	MTK
Övningens namn		COOP VENTURE		Tid för genomförande	Jan 2002
Pos	Innehåll	Redovisning			
1	Bakgrund/typ av övning	Computer assisted exercise (CAX) Stabsövning som en förberedelse för stabsofficerare som skulle delta i övning STRONG RESOLVE (SR 02).			
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Utbildning i internationella stabsarbetsmetoder och procedurer riktat mot Task Unit (TU) nivån.			
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	6 stabsofficerare ur flottans förband.			
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort				
5 c)	Övriga staters deltagande				
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	En bra grund inför SR 02			
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheterna från övningen användes under SR 02 och kommer användas vid kommande internationella övningar.			
8	Övningsresultat	Gott			
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)	
		71	103	-32	
	Orsaker till diff	Det fanns ett behov av att skicka fler officerare än vad som planerades, vilket innebar ett överutnyttjande förhållande till budget.			
10	Övrigt				

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		ACE 2988		Ansvarigt förb	OPIL/OPL
Övningens namn		Cooperative Knowledge 03		Tid för genomförande	2003-09-09—19
Pos	Innehåll	Redovisning			
1	Bakgrund/typ av övning	CPX, med syfte att öva och validera NATO/PfP CIS planeringsprocesser.			
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<ul style="list-style-type: none"> - CPTM: 2002-04-09—11 och 2002-09-18—20 - IPC: 2002-06-03—05 med deltagande av OPL - MPC: 2002-11-18—22 med deltagande av OPL - WS: 2002-12-03—06 			

3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Framtagande av NATO handbok CIS (Functional Planning Guide), övningsplanering och scenarioarbete.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Två stabsofficerare ur OPL (J6 och J7), en ur ATK.		
5 c)	Övriga staters deltagande	NATO- och PFF-länder.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Nödvändigt att delta i planeringskonferenserna för att kunna påverka övningen.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Cooperative Knowledge 03 är en av de få övningar där svensk (och andra PFF-länders) personal kan delta i J6-befattningar.		
8	Övningsresultat			
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)
		130	76	54
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	TEX ACLANT70	Ansvarigt förb	OPIL/OPL
Övningens namn	STRONG RESOLVE 02	Tid för genomförande	2002-03-01--15
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	CJTF HQ CPX och LIVEX	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Scenario CRO genomförd med stöd av FN mandat Kapitel VII. Huvudskedet ägde rum den 1-15 mars 2002 i Polen. Övningen syftande till förmåga till väpnad strid under krishantering(FN Kap VII)	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Sverige deltog med ca 1770 man totalt, i övningen på alla nivåer motsvarande operativ-, taktisk- och förbandsledning samt övningsledning. Det svenska övningsdeltagandet omfattade armé-, marin- och flygförband samt verksamhet för internationell logistik och strategiska transporter.	

4	<i>Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort</i>	<ul style="list-style-type: none"> - En mekbat CV 90 och TACP (högst 1125man). - En robotbåtdiv, en sjöminröjenhet, en ubåt, en amfibistridsgrupp (högst 425) - Del av SWAFRAP AJS 37 (högst 120) - Därtill svarade OPL för deltagande med SO till staber, nationell framskjuten ledning, nationell LOG (högst 90) samt strategiska transporter. 						
5 c)	<i>Övriga staters deltagande</i>	Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Kanada, Nederländerna, Norge, Polen, Spanien, Storbritannien, Tyskland, USA, Bulgarien, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Rumänien Ukraina och Österrike.						
6	<i>Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	NATO har informerat om att deras J1 nu ”bokför” deltagare i utbildningar och övningar för eventuell, efter förfrågan från NATO, periodvis bemanning i NATO-staber och för bemanning vid framtida operationer enl. CJTF-konceptet.						
7 c)	<i>Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>	Deltagande personal och enheter genomförde övningen på ett mycket bra sätt och uppfyllde i huvudsak alla uppsatta mål. Försvarmakten bör framgent sträva efter ett avvägt deltagande i internationella övningar med såväl grundutbildningsförband som PARP-beredskapsförband. Flygverksamheten var dock något begränsad. Övningen uppfattades för lätt för ubåtsförbandet. Övningen var begränsad avseende ”Jointmoment”.						
8	<i>Övningsresultat</i>	För svensk del uppfylldes i huvudsak alla uppsatta mål och övningstypen kan till del kan ersätta nationella övningar. Flygverksamheten var dock något begränsad. Övningen uppfattades för lätt för ubåtsförbandet.						
9	<i>Ekonomiskt utfall</i>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><i>Budget (tkr)</i></th> <th style="text-align: left;"><i>Utfall (tkr) d)</i></th> <th style="text-align: left;"><i>Diff (tkr)</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>45000</td> <td>41638</td> <td>3362</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Budget (tkr)</i>	<i>Utfall (tkr) d)</i>	<i>Diff (tkr)</i>	45000	41638	3362
	<i>Budget (tkr)</i>	<i>Utfall (tkr) d)</i>	<i>Diff (tkr)</i>					
45000	41638	3362						
<i>Orsaker till diff</i>	Det rådde stor osäkerhet om kostnadsläget vid budgeteringstillfället							
10	<i>Övrigt</i>							

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	FTK (F10)
Övningens namn		Tid för genomförande	Okt
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	LIVEX, "In the spirit of PFP". Övningen är en formell – tillämpad övning inom ramen "Dissimilar Air Combat Training" (DACT).	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<p>Övningen var uppbyggd som "Building Blocks" där det inledningsvis övades i nationella rotar mot enskilda mål och avslutades med internationell fyrgrupp mot rotomål, så kallad "Mixed Fighter Force Operations(MFFO).</p> <p>Dessutom deltog två svenska flygstridsledare, som fick leda företag under övningen, i en "Air Control Unit" (ACU), som var placerad på Örland MAS, där de deltagande förbanden var baserade. Erfarenhetsinhämtning inför deltagande med blivande SwAFRAP JAS.</p>	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<p>Se 2 a. Övningen bedrevs under en vecka och det flögs två pass varje dag. Veckan före övningen genomfördes en förövning under två dagar. Övningen genomfördes i mellersta Norge, där det norska flygvapnets ordinarie övningssektorer användes. De två flygstridsledarna fick utbildning på det norska stridsledningssystemet veckan före övningen.</p>	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	<p>2:a div F10 JAS 39 med tillhörande basresurser(totalt 40 man). Två flygstridsledare.</p>	
5 c)	Övriga staters deltagande	Norge och Finland	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Fortsatt deltagande planeras. Hela övningen genomfördes med NATO procedurer. Det deltagande förbandet är stommen i SWAFRAP JAS 39 som skall sättas upp från 2004-01-01.	
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>Mycket bra. Övningen visade att förbandet har tränat på ett riktigt sätt för att förbereda sig som internationellt insatsförband.</p> <p>Avsaknaden av utvärderings/planerings-utrustning pga ackrediteringsproblematiken medför att förbanden ej har de bästa förutsättningarna för att genomföra ett professionellt jobb. Avsaknaden av "Bulls Eye" presentation samt Imperial Units i flygplanet, försvårar genomförandet av övningen.</p>	
8	Övningsresultat	Det svenska deltagande var mycket uppskattat och genomfördes på ett professionellt sätt. De svenska nationella flygsäkerhetsbegränsningar påverkade divisionen i samband med luftstrid, vilket medförde att vissa övningsmålsättningar inte kunde uppfyllas.	

<i>9</i>	<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>Budget (tkr)</i>	<i>Utfall (tkr) d)</i>	<i>Diff (tkr)</i>
		411	514	-103
	<i>Orsaker till diff</i>	Inget användbart instrumentlandningshjälpmedel för JAS 39 fanns på Örland MAS, varför transportabel TILS medfördes.		
<i>10</i>	<i>Övrigt</i>			

Utvecklingen av Försvarets logistik (FMLOG)

Uppnådda rationaliseringar och besparingar

FMLOG har etablerats varvid verksamheten övertagits från underhållsregementen, FMUHC, MSK, FMF och ÖVM. Vidare har garnisonsstödet övertagits från utbildningsförbanden och reservmaterieförsörjningen från FMV.

Några specifika kostnadsreduceringar har inte budgeterats för 2002. Under året har varje ny- och ersättningsanställning prövats mot efterfrågat behov. Stor restriktivitet har gällt avseende omkostnadspersonal. I jämförelse med budget – beslut enligt regeringen exkluderade - har personalkostnaderna reducerats med 57 Mkr. I förhållande till plan har 315 civila befattningar tillförts med anledning av att Muskö örlogsvarv kvarstår i Försvarets samt att helpdesk i Arboga etablerats.

Planering var att ca. 500 byggnader om 200 000 kvm skulle lämnas avseende lokaler för förrådsändamål. Utfallet blev 528 byggnader om cirka 215 000 kvm.

Etablering på de olika verksamhetsställena

Centrala ledningen

FMLOG centrala ledning är etablerad i Karlstad.

Teknikdivisionen

Delar ur Teknikdivisionsstaben har etablerats i Arboga från 2002-12-02 - återstående delar kommer att etableras under 2003. I samband med etableringen i Arboga avvecklades stabsfunktionen i Strängnäs. Efterhand som den vidare uppbyggnaden sker kommer en avveckling att ske i Uppsala och Karlstad.

FM centrala Helpdesk har successivt byggts upp i Arboga under 2002.

Försörjningsdivisionen

Försörjningsdivisionen med chef, divisionsstab och huvuddelen av de centrala enheterna Förrådsenheten, Transportenheten och Miljöenheten är etablerade i Boden.

För att så långt möjligt undvika att försämma förutsättningarna för avvecklingen av Försvarets överskottsfornödenheter beslutades att vissa ledningsenheter inte skulle organiseras

i Boden from årskiftet 2001/02. FMLOG Behovsenhet, Förnödenhetsavvecklingsenhet samt Baltstödenhet kom därför att tills vidare organiseras i Karlstad. Från 2005-01-01 skall samtliga enheter att vara lokaliserade i Boden.

Service divisionen

Service divisionens ledning med chef och divisionsstabens huvuddel är etablerad i Karlskrona. Utvecklingsavdelningens ledningsdel har etablerats i Stockholm. Förplägnadssektionen utgör en del av utvecklingsavdelningen och är för närvarande etablerad i Karlstad. Uppgifterna för förplägnadssektionen kommer successivt att förändras och beslut har fattats att funktionen från 2004-07-01 skall vara etablerad i Karlskrona.

Reseenheten är etablerad i Stockholm.

Upphandlings- och försäljningsenheten är med sin huvuddel etablerad i Stockholm. Övriga delar skall vara grupperade på orter där krav på upphandlings- och försäljningsstöd uppstår. För närvarande är dessa orter Boden, Arboga, Hammarö och Karlskrona.

Huvudmannskapet för lokalvård överfördes till FMLOG från och med 2003-01-01.

Etablering av ekonomiredovisnings- och lönekontor

Ekonomiredovisnings- och lönekontoren i Boden, Stockholm, Visby, Karlskrona och Karlsborg är under etablering.

Avvägningar mellan ekonomisk rationalitet i grundorganisationen å ena sidan och internationella insatser å andra sidan

Enligt givna grunddirektiv och i samband med beställningar omfattande verksamhet för stöd till uppbygganden av internationella insatser eller genomförandet genomförs dialoger avseende kravet på färdigtidpunkt. Om så erfordras genomförs produktionsomläggning till förmån för stödet till den internationella verksamheten.

Förberedelser för internationella insatser sker ofta under knappa tidsförhållanden. Vilket kan innebära att personalen beordras till övertid och helgarbete som medför extra kostnader. Det innebär inte att arbetet sker orationellt utan att det är en konsekvens av tidsförhållandena.

I vissa fall får dock beställningar för t ex GU verksamheten antingen skjutas på framtiden alternativt att man köper in externa tjänster. Konsekvens blir att utbildningsbetingelserna för GU-förbanden kan försämrats då man inte i alla stycken får tillgång till planerad materiel eller att Försvarmakten accepterar ökade kostnader. Vilket valet blir avgörs vid varje enskilt fall.

Någon ekonomisk värdering i efterhand av de merkostnader som det inneburit att lägga om

produktionen, beordra personal på övertid eller helgtjänst eller köpa extra tjänster civilt går ej att göra för 2002.

Utvecklingen av beställarfunktionen inom försvarsmakten

Högkvarterets organisation och övergripande metod för att styra och följa upp verksamheten inom FM LOG redovisades under rubriken "Redovisning av principer för ekonomiska styrnings- och uppföljningsrutiner med anledning av inrättande av FMLOG" i ÅR 2001, 2002-03-01 bilaga 9, dnr HKV 23 383:62418.

Följande kompletteringar kan redovisas:

Styrmodell

Chefen för grundorganisationsledningen (C GRO) har överbefälhavarens delegation att verksamhetsleda FMLOG. C GRO avväger i dialoger uppgifter och resurser för kärnverksamheten vid förband och skolor och uppgifter och resurser för underhållstjänst och stödverksamhet. C GRO avgör servicegrad och standarder i stödverksamheten.

C GRO har 2002-12 fastställt en utvecklad modell för kostnads- och produktivitetsuppföljning med mål (kort- och långsiktigt) och redovisning som avses tillämpas fr.o.m. 2003-01-01. I modellen ingår ett antal styrande nyckeltal avseende kalkylkostnader och produktivitet.

Organisation

C GRO har

- en styrgrupp FMLOG med representanter från HKV och FMLOG som rådgivande grupp
- en handläggargrupp (2 personer) som enbart arbetar med styrning och uppföljning av FMLOG
- särskilda controllerhandläggare för modell-, metod- och analysuppgifter.

C GRO understöds därutöver av sakområdesansvariga ledningar och avdelningar inom HKV på samma sätt som gäller för verksamhetsledning av övriga förband.

Värnpliktsutbildning för hemvärnet

Förband	Inryckta 2002	Avgångar 2002	Utryckta 2002	Antal skriv- na kontrakt	Av utb 2000 kvar i Hv efter 1 år
LG	29	2	27	23	
I 5	21	0	21	20	
I 19	23	4	19	17	
Ing 2	28	5	23	22	
Summa:	101	11	90	82	

Antalet inryckta har ökat från 75 st 2001 till 101 st 2002 varav 90 fullföljde utbildningen och 82 skrev kontrakt. Under 2001 fullföljde samtliga inryckta aktuell utbildning varvid 57 av de 75 skrev kontrakt med hemvärnet. Under 2003 kommer de som vid mönstring givits kravprofil mot "förbandsreserv - GN 935" kunna direktinskrivas för 3-månaders värnpliktiga med krigsplacering i hemvärnet vilket troligtvis förenklar administrationen och ger ökad rekryteringskraft.

Underlag avseende hur många av de utbildade som skrev kontrakt 2001 och som efter ett år efter aktuell utbildning fortfarande är kvar i hemvärnet har ej kunnat redovisas. Underlag från förbanden saknas. Dessa uppgifter tas in "för hand" vilket är tidsödande då de utbildade till stor del har spridits över hela riket. Direktiv för åiterrapportering av 2003 års utbildning skall i detta avseende förtydligas.

Tidningen Värnpliktsnyttets verksamhet och annonsintäkter

Bakgrund

Tidningen Värnpliktsnytt är ett forum för information och åsiktsutbyte för personal som fullgör totalförsvarsplikt inom totalförsvaret. Tidningen erhålls kostnadsfritt för ovan nämnd personal. Försvarsmakten ger administrativt stöd till Värnpliktsnytt. Tidningen skall i journalistiskt och redaktionellt hänseende lyda under chefredaktören. Dess självständighet skall säkerställas.

Verksamhet

Värnpliktsnytt har under år 2002 utbildat tjugosex värnpliktiga informationssoldater. De tjänstgjorde som skrivande, redigerande och fotograferande journalister. Under år 2002 utkom Värnpliktsnytt med 18 nummer fördelade på 15 utgåvor. Två utbildningsbilagor om studier och arbete publicerades.

Finansiering

Under 2002 hade Värnpliktsnytt ett anslag på 2 560 tkr, dessutom budgeterades en annonsinkomst på 1.0 mkr. Under 2002 såldes annonser för 1 647 tkr. Utfallet vid årets slut, 106.3 tkr.

Värnpliktsrådets verksamhet

Verksamhet

Värnpliktsrådet arbetar på uppdrag av Värnpliktskongressen. 2002 års Värnpliktskongress fastställde inriktningen för arbetet genom att anta arbetsordning och riktlinjer för Värnpliktsrådet samt Värnpliktsprogrammet. I Värnpliktsprogrammet återfinns Sveriges värnpliktigas viktigaste krav gentemot statsmakterna och Försvarmakten.

Värnpliktsrådet har följt de direktiv Värnpliktskongressen har angivit. Regional verksamhet har bedrivits genom bl a förbandsbesök och förtroendemannautbildningar. Central kravdrivning har bedrivits bl a genom möten med politiker och försvarsledning.

Värnpliktskongressen har utsett ekonomiska revisorer samt sakrevisorer. SET Auktoriserade Revisorer AB granskar Värnpliktsrådets ekonomiska hantering. Sakrevisorerna granskar Värnpliktsrådets verksamhet utifrån Värnpliktsprogrammets och övriga styrdokuments krav. Ekonomiska revisorer samt sakrevisorer avlägger rapport vecka 311, inför 2003 års Värnpliktskongress. Värnpliktsrådet har under år 2002 genomfört verksamheten enligt planerna. Verksamhet som genomförts är värnpliktskongress, deltagande i konferenser, information och utbildning av värnpliktiga förtroendemän och skyddsassistenter på förband.

Finansiering

Det totala verksamhetsanslaget omfattar 1 725.0 kronor, som tilldelas Värnpliktsrådet genom regeringens regleringsbrev.

Verksamhetsanslag	1 725.0
Överutnyttjande	58.8
Summa	1 783.8

Vidare är 150 000 kronor avdelade för rättshjälp. Regleringsbrevet föreskriver att dessa ska nyttjas i rättsfrågor. Ej nyttjat under 2002. Värnpliktsrådets verksamhet sträcker sig från mars till februari, varför det slutliga utfallet inte kan redovisas i nuläget.

Försvar mot droger

Verksamhet

Försvar mot droger (FMD) arbetar på uppdrag av Sveriges totalförsvarsppliktiga. Huvudman för verksamheten är Värnpliktsrådet tillsammans med Civilpliktsrådet. Arbetet leds av en arbetsgrupp, FMD-gruppen, som består av ledamöter från respektive råd samt verksamhetsledaren. Verksamhetsledaren planerar och bedriver verksamheten. Verksamhetsledaren är placerad vid HKV, PERS UTV Utv men bedriver sin verksamhet tillsammans med respektive råd.

Under 2002 har Försvar mot droger bedrivit drogförebyggande verksamhet genom lokala, regionala och centrala aktiviteter. Verksamhetsledaren har under del av året rest runt i landet och utbildat förtroendevalda värnpliktiga.

Finansiering

Det totala verksamhetsanslaget omfattar 700 000 kronor. Av detta är 375 200 kronor lönekostnader och övertidsersättning, 98 100 kronor är resekostnader och 271 100 kronor är övriga kostnader, (föreläsare, konferenskostnader mm). Totalkostnad för försvar mot droger för 2002 blev 744.400 kronor.

Kostnader för 27:e nordiska värnpliktskonferensen

Bakgrund

Som en del av det nordiska samarbetet i värnpliktsfrågor genomförs årligen den ”Nordiska konferensen om värnpliktsfrågor”. Värdskapet för konferensen cirkulerar mellan deltagarländerna. De senaste åren har observatörer från de baltiska länderna inbjudits

Verksamhet

2003 var Sverige värd för den 27:e Nordiska konferensen om värnpliktsfrågor. Försvarsmakten fick i regleringsbrevet uppgiften att arrangera konferensen. Den genomfördes den 19-22 augusti på Nynäsgråden Hotell & Konferens i Nynäshamn. Huvudämne för konferensen var Försvarsmaktens människosyn. Dessutom diskuterades diskriminering, sexuella trakasserier, etc. Under konferensen genomfördes även separata möten mellan värnpliktiga och tjänstemän. Ett studiebesök genomfördes på Muskö och Berga Örlogsskolor.

Finansiering

De totala kostnaderna för konferensen var 135 300 kronor. Ekonomiska resurser tilldelades genom regeringens regleringsbrev.

Erfarenheter från personalens tjänstgöring i det internationella samarbetet

Allmänt

Erfarenheter från såväl tjänstgöring i internationella staber och organisationer som utlandsstyrkan har under senare år fått ett större genomslag.

Försvarsmakten prioriterar utbildning vid våra skolor avseende bl.a. fackspråk, internationell stabsarbetsmetodik och konflikthantering i syfte att öka vår interoperabilitet.

Under året har ett stort antal personer tjänstgjort i utlandsstyrkan (US) och vid olika staber och inom olika internationella organisationer. Antal tjänstgörande i US framgår av redovisningen i bilaga 4.

Erfarenheter som påverkat utbildning av utlandsstyrkan

SWEDINT anpassar regelbundet utbildningsverksamheten med utgångspunkt från gjorda erfarenheter och förändringar i utlandssyrkan. Ingångsvärden erhålls bl.a. från utbildningsutvärderingar, rekognoseringsresor, rapporter från utlandsstyrkan och löpande erfarenhetshantering. De samlade erfarenheterna utgör en viktig grund för planering av utbildning av senare kontingenter.

Behovet av flexibilitet i insättande och avlösning av våra styrkeregisterförband och US har medfört att ett förslag till ändrad utbildningsmodell har framtagits. Förslaget omfattar en ändring i rotationssystemet där kravet på att rotera hel bataljon frångås när läget så medger. Det medför bl.a. lägre kostnader på sikt inom utbildningsverksamheten och minskat behov av instruktörer från utbildningsförbanden.

Ny materiel till utlandsstyrkan, i kombination med svårigheterna att rekrytera rättutbildad personal, har medfört ökat utbildningsbehov.

Övriga erfarenheter

På taktisk nivå ökar kraven på interoperabilitet, detta ställer även ökade krav på materiel, metoder och personell kompetens. På operativ och strategisk nivå ökar kraven av att hantera de problem som uppkommer med anledning av de avtal som tecknas mellan de länder som deltar i de multinationella förbanden. Det ställs även ökade krav på hantering av det svenska regelverket.

Den gradvisa förändringen av hotbilden och uppgifterna inom missionerna på Balkan har fortsatt. Det har varit mest tydligt inom Kosovo-missionen. Viket medför att förändringarna av den svenska organisationen i Kosovo fortsätter och att bl.a. CIMIC delarna tas hem från SFOR.

Stödet till de baltiska staterna

Multilaterala projekt

Den baltiska försvarshögskolan BALTDEFCOL

Försvarsmakten har ställt tre officerare till BALTDEFCOL förfogande varav en tjänstgör som ställföreträdande skolchef. Sverige har dessutom en elev vid skolan. Försvarshögskolan administrerar de svenska insatserna vid skolan. UD finansierar genom särskilda regeringsbeslut på årsbasis.

Den baltiska bataljonen BALTBAT

Försvarsmakten har fortsatt stött projektet som påbörjades 1995. Under 2002 har tre svenska officerare varit placerade vid träningsteamet varav en som chef. Verksamheten har i huvudsak varit inriktad mot lednings- och stabsträning av bataljonsstaben samt ledning av förbandsövningar. Projektet har under 2002 efterhand tagits över av de baltiska staterna och den svenska medverkan avslutades vid årsskiftet 2002/03. Projektet har under de senaste åren alltmer blivit en nordisk angelägenhet där Danmark varit "lead nation". BALTBAT har dock som pilotprojekt varit helt avgörande för annat militärt stöd till de baltiska staterna, i form av såväl multilaterala som bilaterala projekt. UD har finansierat FM bidrag till BALTBAT genom särskilda regeringsbeslut på årsbasis.

Den baltiska sjöstyrkan BALTRON

BALTRON är under ständig utveckling och har under 2002 varit mycket aktiv och deltagit i flera internationella övningar. Inom ramen för BALTRON pågår utvecklingen av en gemensam baltisk dykskola förlagd till Liepaja i Lettland. Sverige har under året donerat dykutrustning. Fartygen inom BALTRON genomför årligen minskyddsmätningar vid svenska mätstationer. Minröjningsoperationen MCOPLIT-02 som genomfördes under maj-juni i litauiska farvatten har också en stark koppling till BALTRON, som aktivt deltar i såväl planering som genomförande. UD finansierar genom särskilda regeringsbeslut på årsbasis.

Bilateralt stöd

Det bilaterala stödet regleras genom tvåårsplaner. Anslag tilldelas i såväl Regleringsbrevet som genom separata regeringsbeslut från Fö och UD. Under 2002 har arméprojektet genom förbandsöverföringar och utbildningsinsatser varit vårt största enskilda projekt. Materiel har levererats till tre infanteribataljoner, en per land, och två ingenjörskompanier, ett till resp. Estland och Lettland har levererats. Därutöver har annan svensk överskotts materiel överförts och förrådsställt. Utbildningsgrupper har avdelats om sex officerare per land för infanteriutbildning av baltiska officerare och underofficerare. Ett team om totalt sex officerare för ingenjörutbildning genomförde inledningsvis centraliserad utbildning i Litauen av befäl från alla tre länderna. Gruppen delades därefter upp på länderna. Sex officerare har bedrivit centraliserad utbildning i Riga på överförda stabskompanier. Tidsplanen har i stort kunnat hållas och ekonomiskt har vi hållit oss inom angivna ramar.

Under året har 48 baltiska elever deltagit i de ordinarie kursprogrammen och preparandkurser vid olika skolor och förband i Sverige. 9 elever har genomgått intensivutbildning i svenska vid Litorina Folkhögskola. UD har finansierat samtliga utbildningar och kurser.

Övriga projekt som bör nämnas är:

RESMAT. Ett projekt som syftar till att hjälpa de baltiska länderna att lagerhålla, hantera och distribuera reservdelar för svenskdonerad materiel

BALTMED. Sjukvårdsprojektet som levererar materiel och utbildning för såväl freds- som krigssjukvård

Luftvärnsprojektet. Huvudsakligen utbildningsinsatser på tidigare levererad materiel med ett team om fem officerare i resp. Lettland och Litauen

Verkstadsprojektet. Leverans och installation av materiel för en verkstad i resp. land samt er-

forderliga kurser. Under året har verkstadsutrustning till Litauen levererats.

PS-239. Uppsättande av sjöövervakningsradarstationer i Lettland och Litauen. Den första i Litauen invigdes i november 2002.

Hemvärnsprojektet. Utbildning av chefer vid de baltiska staternas motsvarighet till hemvärdet.

Forsknings- och teknologiförsörjningen

Sammanfattning

Viktigare åtgärder som vidtagits under 2002

Forskning och teknikutveckling har främst inriktats mot att bidra till utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga.

En ny FoT-strategi har fastställts distribuerats, och implementerats. Ambitionshöjning inom FoT, förstärkt styrning och resursförstärkning av FoT-processen är viktiga budskap i strategin.

Ökad spridning av resultat och information har påbörjats.

Särskilda tekniksatsningar har genomförts för att bidra till stärkande av Försvarsmaktens förmåga till anpassning, bl.a. inom modellering och simulering, moderna och framtida produktionsmetoder samt fotonik. Planering för ytterligare tekniksatsningar inom framförallt Nanoteknikområdet har genomförts.

Demonstratorprogrammet är inne i sin genomförandefas, de flesta av de planerade tretton demonstratorerna har beställts. Programmet ger ett värdefullt stöd för kompetensutvecklingen samt för stärkande av anpassningsåtgärder, liksom ett stöd till ominriktningen och mot angivna förmågor, en ökad möjlighet att sprida framtida vägvalsalternativ.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring inom bl.a. NBC- och IT-områden har genomförts under året för att ytterligare stärka Försvarsmaktens operativa förmåga och kompetenser.

Försvarsmaktsgemensamma koncernuppdrag har inriktats för att stödja Försvarsmaktens ominriktning och anpassningsförmåga. Framförallt har stödet till PerP/FoRMA inför 2003-2004 genomgått en grundlig översyn.

Den direkta effekten på Försvarsmaktens förmågor kan mätas först när erhållen kunskap och teknologi är implementerad i system, förband och processer, men bidrar starkt till att upprätt-

hålla Försvarets förmåga till utveckling och anpassning. Verksamhetens effekt kan dock indirekt mätas i projektens måluppfyllelse och i aktiviteter syftande till spridning av information och resultat. Direkta leveranser till Försvaretsmakten, i form av bl.a. rapporter, föredragningar och seminarier, kompletteras med utbyte av kunskap och information som sker direkt mellan FoT-representanter, aktörer inom genomförandemyndigheter, industri, universitet och högskolor, samt avnämare av resultatet genom informella kanaler och nätverk

Uppbyggd kompetens och kunskap utnyttjas och används kontinuerligt i Försvaretsmakten processer och utveckling genom ett brett engagemang inom FoT samt goda kontaktytor mot materiel- och förmågeutvecklande verksamheter.

Bakgrund

Försvaretsmakten forsknings- och teknikutveckling bygger på projekt och verksamhet beställd hos stödmyndigheterna FMV, FOI och FHS.

Verksamheten är områdesinriktad och indelad i femton områden som väljs och överses för att täcka Försvaretsmakten totala behov av områdesinriktad FoT. Verksamheten styrs, under Överbefälhavaren, av chefen för Strategiledningen, med FoT-konferensen som rådgivande beslutsorgan. Planering och produktion genomförs av STRA UTVS, med Projektgrupp FoT som beredningsorgan. Indelning och planering av områdesvisa projekt genomförs i behovsammansatta FoT-grupper. Beredning och genomförande sker med representation av tekniskt och vetenskapligt stöd från FMV, FHS och FOI.

Den långsiktiga inriktningen bygger på Försvaretsmakten behov och målbild, med fokusering mot det nätverksbaserade försvaret och med en inriktning mot ett ökat nyttjande av demonstratorer.

Forskning och teknikutveckling

Viktigare åtgärder som vidtagits under 2002

Forskning och teknikutveckling har främst inriktats mot att bidra till utvecklingen av Försvaretsmakten operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga.

Detta har gjorts framförallt genom att FoT inriktats mot att långsiktigt ge kunskap, kompetens och teknik för att skapa flexibilitet när det gäller Försvaretsmakten anpassning och utveckling mot nya hot och risker samt mot behov av nya och förändrade förmågor.

Forsknings- och teknikutvecklingsinsatserna är därigenom bl.a. ett stöd i tidiga faser till

materieförsörjningsprocessen. Satsningarna utgör också en grund för försvarsmyndigheternas utveckling och förstärkning av kunskaper och förmågor, samt som en viktig del i ledningen av Försvarsmaktens utveckling.

En ny FoT-strategi fastställdes av ÖB den 19 december 2001 för att gälla fr.o.m. den 1 januari 2002. Den har distribuerats på både svenska och engelska och spridits på bredden inom Försvarsmaktens organisation samt hos de aktörer och intressenter som är inblandade i FoT-verksamheter. Strategin skall på ett lämpligt sätt implementeras i den pågående verksamheten med forskning och teknikutveckling, detta arbete har under året med, gott genomslag, påbörjats, bl.a. genom en utveckling av frågeställningar mot högre systemnivåer.

Viktiga budskap i strategin pekar på en ambitionshöjning och en ytterligare satsning på de tidiga utvecklingsfaserna, samt på en förstärkt styrning och resursförstärkning av FoT-processen.

Ökad samverkan mellan Försvarsmaktens processer och speciellt mellan studier och FoT har initierats och grunder för detta samarbete har lagts bl.a. genom den omorganisation som Försvarsmaktens ledning genomgår.

Kontinuerligt arbete pågår för ytterligare utvecklat nationellt och internationellt FoT-samarbete. Som stöd i det internationella FoT-samarbetet har ett forum initierats, Projektgrupp FoT utland, som gemensamt skall inrikta och samordna verksamheten för bl.a. engagemang inom WEAG och andra internationella samarbetsfora.

Tvärverksamhet och tvärvetenskaplighet eftersträvas i det fortsatta FoT-arbetet, bl.a. genom en planering av upprättande av särskilda temagrupper med start 2003.

Temaområde – Strid i urban miljö – har under året initierats och planering för tänkbar verksamhet har under året utförts. Området startats upp under början av 2003.

Uppbyggnad av former för ökad spridning av resultat och information samt för strukturerad analys och utvärdering har påbörjats för ytterligare förstärkning av FoT-verksamheten.

I första hand har tilldelade resurser utnyttjats inom områden där militära behov är drivande för utvecklingen. Riktade satsningar har genomförts inom delsystemområden där en inhemsk kompetens är av stor betydelse för Försvarsmaktens anpassningsförmåga, bl.a. genom vidareutveckling av de strategiska kompetenserna.

Riktade tekniksatsningar har genomförts för att utnyttja generell teknikutveckling med tyngdpunkt på modellering och simulering, programvaruutveckling, elektronik, fotonik och systemteknik samt produktionsteknik för stegvis uppgradering och modifiering (modern produk-

tionsteknik). Dessa satsningar bidrar till stärkande av Försvarets förmåga till anpassning genom att tidigt kunna studera och följa trender och förändringar samt att i militära tillämpningar i allt högre grad möjliggöra nyttjande av civil teknikutveckling. Projekt som fokuserar på industrins framtida produktionsförmåga genomförs som ett stöd i Försvarets ominriktning samt som ett led i förstärkningen av anpassningsförmågan.

Satsning på strategiska forskningskärnor har utökats som ett led i följet av omvärldstrender och civil forskning, med avsikt att ytterligare stärka möjligheterna att tillvarata ny teknik och nya idéer samt Försvarets anpassningsförmåga. Strategiska forskningskärnor tillför processen viktig dynamik och innovativitet.

Forskning och teknikutveckling har inriktas mot ett ökat inslag av och nyttiggörande genom demonstratorer och simulatorer inklusive framtagande av teknikdemonstratorer som stöd för kompetensutvecklingen.

Ett särskilt demonstratorprogram bestående av 13 teknikdemonstratorer har under perioden gått in i genomförandefasen, de flesta demonstratorer är beställda och för de återstående pågår förstudier. Programmet har en betydande bredd. Åtgärder och satsningar inom demonstratorprogrammet görs dels för att tydligt nyttiggöra forskningsresultat, dels för att stärka och bibehålla kompetens, och dels för att ge Försvarets flera valmöjligheter, på högre systemnivåer, för framtida utvecklingsprojekt samt bättre möjligheter att fatta beslut om anpassningsåtgärder. Demonstratorprogrammet ger även ett stöd till ominriktningen och en ökad möjlighet att sprida framtida vägvalsalternativ.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring för NBC-kompaniets och IT-säkerhetsenhetens behov har genomförts, likaså har ökade insatser med koppling till underrättelsesystem och informationsoperationer initierats. Dessa insatser har framförallt för avsikt att stärka Försvarets operativa förmåga, samt att bidra med utveckling av kompetenser inom dessa områden.

Inom området försvarsmaktsgemensamma koncernuppdrag har, med avsikt att stödja Försvarets ominriktning och anpassningsförmåga, huvuddelen av verksamheten genomförts som stöd till den långsiktiga planeringen samt till FOI internationella samverkan.

Samverkan med civila myndigheter och stöd till samhället

På central nivå har Försvarsmakten deltagit i samverkansmöten med huvuddelen av de ansvariga myndigheter för de exempel på områden där det enligt statsmakterna är särskilt viktigt att det finns en god beredskap för att stärka samhället vid svåra påfrestningar på samhället i fred (bl.a. Överstyrelsen för civil beredskap/Krisberedskapsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Statens räddningsverk, Svenska kraftnät och Socialstyrelsen).

Planeringen har särskilt fördjupats inom de områden där ansvarig civil myndighet har preciserat behov av stöd bl.a. vid allvarigare störningar på elförsörjningen (Svenska kraftnät) och vid kärnenergiolyckor (Statens strålskyddsinstitution).

På regional nivå har militärdistriktet anordnat eller deltagit i, av civila myndigheter anordnade, regionala samverkansmöten. Under 2002 har regionala samverkansmöten genomförts inom samtliga fyra militärdistrikt med deltagare från länsstyrelser, landsting, länsmyndigheter och övriga regionala enheter.

På regional nivå har under året även det under 2002 påbörjade arbetet med att revidera de gemensamma grundsynerna avseende civil-militär samverkan, fortsatt utvecklats.

Under hösten har den första regionala samverkansövningen, övning LINUS 02, genomförts för de civila myndigheterna på regional nivå och det södra militärdistriktet.

Försvarsmakten har, förutom de kvartalsvisa samverkansmöten med Rikspolisstyrelsen, även genomfört alpin fjällräddningsövning med Rikspolisstyrelsen.

Försvarsmakten har haft en nära samverkan med den civila sjukvården för att förbereda och klarlägga Försvarsmaktens förmåga att stödja den civila sjukvården. Denna samverkan har förevarit både på den regionala nivån (mellan stabsläkarna vid respektive militärdistrikt och sjukvårdshuvudmännen) och på den centrala nivån (vid regelbundna möten mellan Högkvarterets sjukvårdsavdelning och Socialstyrelsens enhet för katastrof- och beredskapsplanering).

Samarbetet sträcker sig över ett brett spektrum av åtgärder, från att underlätta utnyttjandet av Försvarsmaktens helikoptrar för sjuktransporter till samordning av utbildningsverksamhet inom området katastrof- och beredskapsmedicin.

Försvarsmakten är vidare representerad i såväl styr- som arbetsgrupper för de kunskapscentra inom katastrofmedicinen som Socialstyrelsen etablerar. Särskilt viktigt bedöms samarbetet mellan Försvarsmakten, Socialstyrelsen och Landstingen för att utveckla det gemensamma ledningssystemet SWEDE, som skall kunna verka i såväl fred som vid höjd beredskap.

Andra exempel på konkreta samarbetsprojekt som pågår är:

- Samverkan med region Västra Götaland för att möjliggöra transport av ambulans med patient i Försvarens transportflygplan Tp 84 Hercules.
- Samverkan med universitetssjukhuset i Linköping för att kunna transportera patient med högsmittsam sjukdom i specialutrustad ambulans i Försvarens transportflygplan Tp 84 Hercules, för vidarebefordran till speciell vårdenhet för högsmittsamma patienter.
- Samverkan med Socialstyrelsen och SMI vid organiserandet av en central fältepidemiologisk grupp.

Internationellt samarbete inom materielförsörjningsområdet

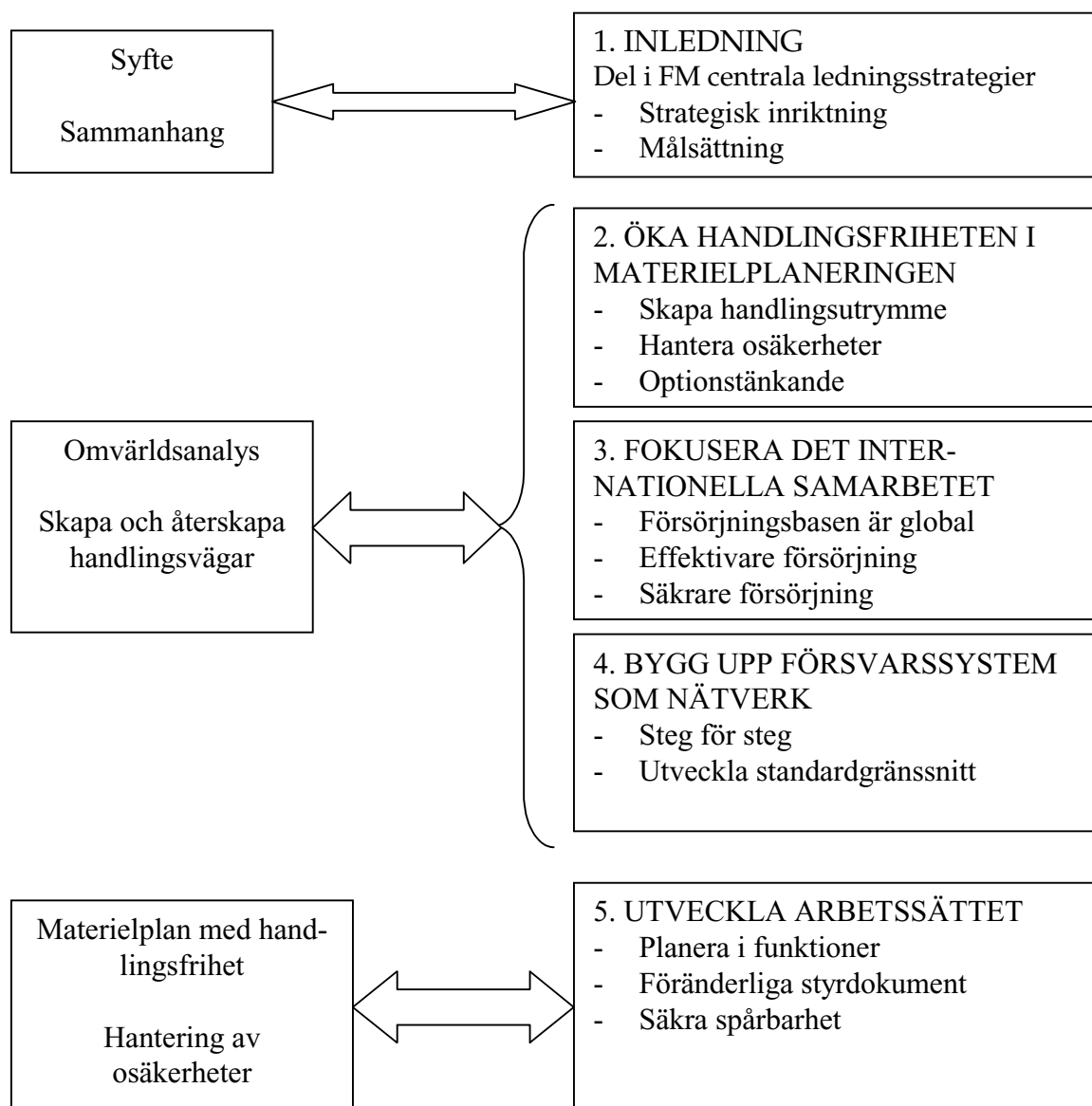
Förändringar i Försvarens planering av materielförsörjningen

Som grund för förändringar i planeringen har Försvarens (FM) utarbetat materielförsörjnings- och FoTstrategier. Strategin utgör grund för FM:s fortsatta arbete och tar hänsyn till några av de faktorer som påverkat planeringen under de senaste åren. Metodik och innehåll, fokuserat främst på materielförsörjningen, framgår av bild 1. Den förändrade inriktningen som sker kommer att medföra genomslag under flera år framöver i planeringen. Det dröjer dock innan direkt påtagliga resultat och förändrad effektivitet kan påvisas i tydliga redovisnings-termer.

Tillämpning av FM Materieförsörjningsstrategi

FM Materieförsörjningsstrategi fastställdes 2001 (2001-03-13, 23 241:63210) för försöksvis tillämpning. Under 2001 och 2002 har ett antal aktiviteter initieras som svarar mot strategins ambitioner. Samtidigt understryks att flera av dessa ambitioner, t ex upprättandet av ömsesidiga beroenden eller hantering av osäkerheter, är av långsiktig karaktär.

Idag genomförs ambitionen med materieförsörjningsstrategin genom att vid planering och beställning kontrolleras vissa av punkterna så att t.ex. successiv beställning av volymer/kvantiteten och samarbeten har övervägts.

Nedan beskrivs och kommenteras vidtagna åtgärder under Materieförsörjningsstrategins respektive rubriker.

Genomförda åtgärder

Ökad handlingsfrihet i materieförsörjningen

Materieförsörjningen har påförts en viss ökad flexibilitet i planeringen främst genom framtagandet av en ny FM-utvecklingsprocess. Denna har använts bl.a. inom ramen för LU 02 (Ledningsöversyn FM centrala ledning) och HKV 03.

Inom några områden finns ett ekonomiskt utrymme avdelat men omfattning och verksamhet är inte specificerade. Exempel på sådana områden är

- ny utrustning för luftvärnsrobotfunktionen,
- utrustning för säkerhets- och jägarförband,
- nätverksbaserat försvar.

Optioner har successivt börjat användas i allt större utsträckning. Optionstänkandet kräver dock finansiell handlingsfrihet för att alternativ som visar sig mest intressanta också ska kunna realiseras. Nyttjande av optioner har under året använts för upphandling av pansarterrängbilar (Patgb), i planeringen av upphandlingen av lastbilar och sjukvårdsterrängbilar. Utvärderingen av dessa verksamheter i termer av kostnadseffektivitet eller tidsbesparing har ännu inte genomförts.

Avropsavtal har övervägts för vissa objekt i materielplaneringen, för att vid behov snabbt kunna få leveranser.

FM har tydligare börjat nyttja beslutsgrindar. Skapandet av beslutsgrindar vid anskaffningen innebär en frihet att avbryta eller anpassa anskaffningen kvalitativt eller kvantitativt i olika faser av utveckling och produktion. I den mån serieproduktion initieras läggs, där så är möjligt, också leveransvolymerna upp så att ett successivt eller stegvis beslutsfattande kan ske. De beslutade leveranserna tar därmed utgångspunkt i kortare serier än vad en total materieluppfyllnad skulle kräva. Tydliga exempel är synen på vidmakthållande där beställningar i huvudsak enbart är treåriga.

En materielplanering med stort mått av flexibilitet kommer ofta i ett motsatsförhållande till stabil och långsiktig planering. Att kunna genomföra en kostnadseffektiv materielutveckling och anskaffning kräver en stabil planeringsgrund samtidigt. Möjligheterna att möta nya behov

kräver å andra sidan att planeringen inte är allt för fast. Svårigheter i sammanhanget är att t.ex. internationella samarbeten kräver lång framförhållning (flera år) samt betydande bindningstider och att ledtiderna för systemutveckling ofta är fleråriga.

Giraffprojektet

Förmågan att kostnadseffektivt anpassa materielförsörjningen till en föränderlig omvärld kräver god kännedom om egna ställtider, dvs. vilken svängradie materielförsörjningen har vid ominriktning. FM och FMV har i ett projekt (Gemensam Inriktning av Roller och Ansvar mellan FM och FMV, GIRAFF) genomfört en bodelning mellan planering och genomförande. GIRAFF har identifierat realistiska generella ledtider för initiering av en förändrad planering av materielanskaffning. En implementering av GIRAFFs resultat ställer delvis nya krav på dagens styrprocesser och styrdokument. Åtgärderna från GIRAFF förväntas kunna ha positiv inverkan på möjligheterna till anpassning men även främja kostnadseffektivitet i materielanskaffningen framöver.

Arbetsgrupp Handbok Målsättning Ny

Arbetsgrupp Handbok Målsättning Ny (Ag H MÅL) påbörjade sitt arbete i april 2002 och skall leverera riktlinjer för en ny utgåva. Målsättningsarbete är en förutsättning för att möta det NätverksBaseradeFörsvarets (NBFs) krav och samtidigt kunna sträva mot olika målbilder över tiden. Ensning och systematisering av målsättningsarbetet skapar förutsättningar för meranvändning av systemarbete, kortare ledtider och högre effektivitet. Åtgärden att initiera ett nytt arbetssätt och att utveckla måldokumentstrukturen mot en integrerad FM arkitektur förväntas i sin förlängning leda till ökad koordinering i målsättningsarbete, effektivare logistik, ökad flexibilitet och uppgraderingsmöjligheter via modulära principer och generella gränssnitt. Resultatet av H MÅL bedöms öka den ekonomiska handlingsfriheten genom att ett utvecklat och tydligt målsättningsarbete skapar tydligare planeringsförutsättningar.

Demonstratorer

Under året har anskaffning av några demonstratorer inplanerats. Därigenom finns det exempel på en uppdelning av uppdrag som underlättar planering mot en stegvis anskaffning. Huvudsyftet med demonstratorerna är emellertid att kunna utveckla kunskaper. Demonstratorerna som nyttjas befinner på olika tekniknivåer, nivå 1 till 5. Demonstratorer på nivå 1 till 3 är ännu inte färdigutvecklade produkter, medan nivå 5 är att betrakta som färdigutvecklad.

Exempel på pågående demonstratorverksamhet är artilleridemonstratorn vilken genomförs med färdigutvecklad produkt. Inom Forsknings- och teknikutvecklingen finns fler projekt som

genomförs med produkter som fortfarande är under utveckling.

Internationellt samarbete

Deltagande i internationella fora

Försvarsmaktens bidrag i internationella fora fortgår med ambitionen att skapa gynnsamma förutsättningar för framtida materielsamarbete.

Implementeringen av den överenskomna arbetsmetodiken, inom ramen för EDIR-FA (Framework Agreement on the European Defence Industry Restructuring and Operation), förutsätter en fortsatt utveckling av materielförsörjningsprocesserna. Efterfrågade förändringarna är bl.a. en utsträckning av planeringshorisonten till ca 20 år, ett förtydligande av bl.a. den nationella industrins roll i processerna, en tyngdpunktsförskjutning mot materielförsörjningens tidiga faser, en ökad helhetssyn på materiel- och kompetensförsörjningen samt definiering av materiella förmågor

Utformning av en gemensam materielplan inom EDIR-FA har påbörjats.

Ömsesidiga beroenden

Skapandet och upprätthållandet av ömsesidiga beroenden är en generell strävan i det internationella materielsamarbetet och är därutöver en grund för den långsiktiga anpassningsplaneringen. Mot bakgrund av att det internationella materielsamarbetet ännu är i sin linda är det idag svårt att bedöma om några sådana ömsesidiga beroenden och förtroende har kunnat etableras.

METEOR

Ett exempel på Försvarsmaktens strävan mot internationella materielsamarbeten är Meteor. Detta stöds av en utarbetad strategi. Projektet strävar efter, även om det är svårt med flera deltagande nationer, att kunna modularisera utformningen av roboten.

Övrigt

Pågående anskaffning av SSG 120, anskaffning av EOI (eldlednings- och observationsinstrument), anskaffning av helikopter 14, utveckling och anskaffning av IRIS T samt utveckling av artillerigranat TCM (Excalibur) och NLAW är några exempel på verksamhet som genomförs i samarbete med andra nationer.

Bedömning av hur åtgärderna har påverkat handlingsfrihet och anpassningsmöjligheter

Ovanstående redovisning avser i huvudsak visa på initiering av åtgärder vars effekter med avseende på handlingsfrihet och anpassningsförmåga idag endast kan beskrivas i termer av strävanden och ambitioner. Utvärdering, med konkreta resultat, av redovisade åtgärder har inte gjorts eftersom verksamheten först måste pågå en period.

Vidare finns anledning att notera att små serier inte är det instrument som försvarsindustrin eftersträvar. FMV har vid tillfällen anmält svårigheter att få in offerter då volymen har ansetts vara för liten vid industrin. Internationella samarbetets förväntade effekter är också mångtydiga, då förutsättningarna för samarbete och kontraktsskrivning idag ännu går mot större grader av långsiktiga bindningar jämfört med egenutveckling i nära samarbete med i Sverige verksam industri.

Leveranssäkerhet i krissituationer kan antas påverkas positivt av ömsesidiga beroenden. Om sådana beroenden har etablerats kan inte bedömas.

Avveckling av överskottsörnödenheter

Allmänt

Under år 2002 har ca 32 160 ton (ca 6 600 ton Q) ammunition avvecklats. Kritisk framgångsfaktor är tillgången till skyddsstyrkor.

Utlämning av örnödenheter ur försäljningsomgång 1 och 2 är avslutad genom FM LOG försorg.

FMV har visat försäljningsomgång 3 och örnödenheterna bedöms vara försålda och ha lämnat Försvarsmakten under första kvartalet år 2003.

Koncentrering av försäljningsomgång 4 pågår genom FM LOG försorg. Slutligt innehåll i omgång 4 fastställs i mars månad.

Under 2002 har:

- ca. 160 000 kvm förrådsyta lämnats
- ca. 76 000 pallar övertaliga örnödenheter avvecklats
- ca. 2 700 fordon avvecklats

Överskottsanalys (BTD-analys) omfattande ca. 6 500 förnödenheter har genomförts. Analysresultatet har därefter omsatts i del- och totalavvecklingsbeslut omfattande ca. 2 300 olika förrådsbeteckningar. Särskild fordonsanalys pågår. Fordonsanalysen har bl.a. resulterat i stora registervårdande åtgärder i FREJ och TOR/Lift redovisningssystem samt förslag till del- och totalavveckling av drygt 200 äldre lastbilar och äldre släp.

48 beslut om överföringar av övertaliga förnödenheter till övriga statliga myndigheter har fattats med stöd av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarmakten

18 beslut om överföring av övertaliga förnödenheter till frivilliga försvarsorganisationer har fattats med stöd av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarmakten

49 beslut om överföring av övertaliga förnödenheter till museal verksamhet har, efter samråd med SFHM, fattats under år 2002.

10 beslut om överföring av övertaliga förnödenheter till humanitärt bistånd har, efter samråd med SIDA, fattats under år 2002.

Totalt har 125 **beslut** om överföring av övertaliga förnödenheter fattats år 2002. (en detaljerad förteckning på beslutade överföringar redovisas i underbilaga 5.1)

Vad gäller överföring av mängdmateriel (ej krigsmateriel) till Estland, Lettland och Litauen har sedan starten år 2000 totalt 536 trailers (35 300 kubikmeter) levererats:

- Estland, 251 trailers, 2 966 000 artiklar
- Lettland, 114 trailers, 920 000 artiklar
- Litauen, 171 trailers, 1 252 000 artiklar

Ekonomiskt utfall 6:2 år 2002

Totalt uppgår anslaget 6:2 kostnader för förnödenhetsavvecklingstjänster år 2002 till 638 749 kkr. Bland de största kostnaderna år 2002 kan nämnas:

KRI centralt köpt stöd av GRO	300 000 kkr
Ammunitionsavveckling FMV	125 929 kkr
Särkostnader vid FörSE (FM LOG)	37 758 kkr
Ammunitionsavveckling FM LOG	21 233 kkr
Terminalförråd FM LOG	21 095 kkr

Anslaget 6:2 utgifter för bilateralt säkerhetsfrämjande stöd inom materielområdet uppgick 2002 till 7 700 kkr. Främst avsåg dessa utgifter transportkostnader för övertalig ammunition.

Ekonomiskt utfall avseende personalkostnader

Personalkostnaden vid FM LOG avseende förnödenhetsavveckling uppgick 2002 till 178 992 kkr.

Tidsplan för förnödenhetsavveckling

Förnödenhetsavvecklingen avser i huvudsak materiel och ammunition.

Metoden är:

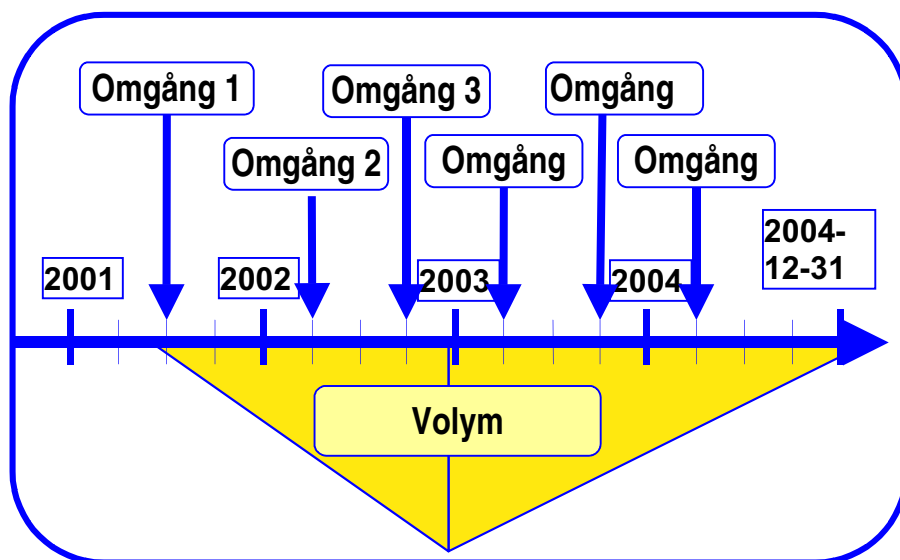
1. Överföring till: Frivilligorganisationer
Humanitärt bistånd
Militärt säkerhetsfrämjande materielsamarbete
Statliga myndigheter
2. Försäljning
3. Destruktion

Överföringar genomförs utifrån framställningar till Försvarmakten, samt från regeringsbeslut.

Försäljningar sker två gånger per år inriktat på en vår och en höstförsäljning. Såväl antalet försäljningsomgångar som sammansättningen analyseras fortlöpande och revideras i den utsträckning som analysresultaten kräver. Detaljplaneringen av avvecklingen genomförs årsvis och bygger på så kallade B-T-D analyser grundade på i KRO och i TOR-C systemen aviserade behov och redovisade tillgångar. Denna avisering sker årsvis och detta begränsar möjligheterna till detaljerad planering på längre sikt.

Ammunitionsavvecklingsplanen sträcker sig för närvarande till andra kvartalet 2004 och rullas årligen.

Nedan redovisas genomförda avvecklingsomgångar och tidsplan för kommande avveckling av övertaliga krigsorganisatoriska förnödenheter.

En förteckning över de beslut som reglerat överlämnande m.m. till andra myndigheter m.fl. framgår av underbilaga 5.1

Genomförd och planerad verksamhet avseende materiel-system vilka beslutats av regeringen

Under år 2002 har Försvarmakten efter prövning hos regeringen respektive Regeringskansliet fått medgivande om att påbörja utveckling eller anskaffning av följande materielsystem:

- Anskaffa eldlednings- och observationsinstrument
- Studera och anskaffa fas 1 av banstyrd ammunition, TCM, Excalibur
- Anskaffa Pansarterrängbil
- Anskaffa materiel till Televapenkompani organisation 06
- Studera Ytstridsfartyg Ny
- Utveckling av Stirlingmotor, etapp 3
- Anskaffa LedsystT, tillägg till fas 1
- Anskaffa LedsystT, fas 2, steg 1

Anskaffa eldlednings- och observationsinstrument

Planerad och genomförd verksamhet

Anskaffning av EOI beställd av FMV 2002-11-22. Slutrapport avseende utveckling av eldledningsinstrument samt en redovisning av genomförda tekniska prov och fältprov mottagna från FMV 2002-11-14.

Fortsatta studier av TCM/Excalibur och utveckling av Excalibur, del 1

Planerad och genomförd verksamhet

- Fortsatta studier av TCM (fas 3a) avslutades november 2002. Bl.a. studier av yttergeometri, styrförmåga, basflödesaggregat och navigeringsstöd med och utan GPS. Det med USA gemensamma TCM projektet och det amerikanska Excalibur projektet gick samman till det gemensamma Excaliburprojektet. FMV fick i uppdrag att förbereda ett gemensamt projektkontor i USA.
- "Anmälan om beslutsavsikt avseende fortsatta studier av TCM (fas 3b)" inlämnad i april 2002 och beställdes av FMV i juni 2002. Fortsatta studier inom ramen för Excaliburprojektet genomfört.
- "Anmälan om beslutsavsikt avseende utveckling av Excalibur, del 1" inlämnad i december 2002.
- MoU med USA tecknades under hösten.

Anskaffa pansarterrängbil

Planerad och genomförd verksamhet

Under 2002 har 86 stycken pansarterrängbil 203 levererats samt två stycken vagnar avsedda för NBC-indikering beställts. Under året har option, som nämndes i regeringsanmälan, utlösts om totalt 63 pansarterrängbil varav två stycken i ledningsutförande.

Anskaffa MPV

Planerad och genomförd verksamhet

Förserie med testfordon är beställt med syfte att utvärdera lämpligt fordon för PARP-förband.

Anskaffa materiel till Televapenkompani organisation 06

Planerad och genomförd verksamhet

Utveckling av TVA-kompani 06 beställdes 1999 och avser att öka nuvarande förbands förmåga till bl.a. frekvenshoppförmåga och bättre störcapacitet. Utvecklingen åren 1999-2002 har givit vid handen att FM kan tillföras en TK-förmåga redan 2005-2006 som vi inledningsvis inte trodde kunde implementeras förrän efter 2010.

ÖB har i skr 2002-11-18 aviserat beslutsavsikt innebärande bl.a. att TVA-komp 06 skall splitterskyddas. Utvecklingsverksamheten har under 2002 främst bedrivits med snabbpejlförmågan, modifiering av det datorstödda ledningssystemet samt projektering av hur förbandet skall kunna installeras i såväl Strif 90 som PASI XA.

Förbandet kommer att levereras till FM under 2005-2006.

Studera Ytstridsfartyg Ny

Planerad och genomförd verksamhet

Studien startad efter Regeringsbeslut och FMV redovisade första delrapporten i december 2002.

Utveckling av Stirlingmotor, etapp 3

Sista etappen i Stirlingutvecklingen är startad och arbetet redovisas genom en halvtidsrapport och en slutmilstolpe. Halvtidsrapporten skall redovisas 2003-10-31, vilken avhandlar det långtidsprov på Stirling Mk IV som är planerad.

Anskaffa Ledstyt, tillägg till fas 1

Ledstyt fas 1 arbetet är till huvuddelen genomförd. Redovisas i särskild redovisning enligt regeringens beslut 2002-11-07.

Anskaffa Ledstyt, fas 2, steg 1

Ledstyt fas 2 arbetet har precis påbörjats.

Genomförd verksamhet avseende försörjningen av anslagsfinansierade anläggningar

Försvarsmakten har förbrukat 176 604 000 kr på anslaget 6:2.2, försörjning av anslagsfinansierade anläggningar. Viktigare genomförd verksamhet redovisas nedan.

Anskaffning

- Anpassningsåtgärder vid ett antal ledningsplatser har påbörjats och delvis slutförts.
- Ny sjökabel från Gotland till Gotska Sandön har ersatt befintlig och sam finansierats med Sjöfartsverket. Tekniska och ekonomiska utredningar har genomförts för projekt inom Ostkustens Marinbas.
- Projektering av ett antal TARAS-anläggningar har genomförts.
- Nybyggnad av radaranläggning har slutförts. Ombyggnad av stridsledningscentral har i huvudsak fullföljts.
- Projektering och ombyggnad avseende utbyte av kraftförsörjningen och säkerhetshöjande åtgärder vid några FTN-anläggningar har slutförts.
- Vid flygbaser har utförts arbete med nya asfaltslitlager på taxibanor, utbyte av bankantljus och inflygningsljus samt ombyggnad av dräneringssystem.
- Dessutom har utförts projekteringar för nya asfaltslitlager på taxibanor och rullbanor. Projekteringar har även utförts för ombyggnad av taxibanor.
- Förberedelser för anpassning av vissa bergförråd för FMLOG behov har genomförts, bl.a. inbrottskydd.

Avveckling

Försvarsmakten har under året avvecklat ca. 40 större anläggningar (bl.a. ledningsplatser, stabsplatser, kustspaningsradarstationer, tunga och lätta KA-batterier, minstationer) samt ca ett stort antal mindre anläggningar (truppbefästningar, värnkanoner och hinder cisterner, ammunitionsförråd, övriga förråd).

Härutöver har FORTV i samråd med FM under året avyttrat ca. 30 större anläggningar (bl.a. ledningsplats, armébatterier, stabsplats, tunga och lätta KA-batterier) samt ett stort antal mindre anläggningar (bl. a. grupperingsplats tungt rörligt batteri, lätta KA-batterier, minstationer närspaningsradar, sidobaser, 100-tals truppbefästningar inklusive värnkanoner och hinder samt cisterner).

Planering för kommande års avveckling och avyttring har genomförts (FM och FORTV i samverkan).

Vidmakthållande

Försvarsmaktens analys- och kontrollgrupp har genomfört FFK (fortifikatoriska funktionskontroll) vid ett 30-tal anläggningar över hela landet.

Försöksverksamhet

- Försök med snabb brandförloppsutveckling i anläggningar har påbörjats, fortsätter under 2003.
- Försök avseende djuppenetration i berg och stötvågor i berg mot anläggningar har genomförts och fortsätter under 2003.
- Projekt för tillämpning av titan som skyddsmaterial i anläggningar har påbörjats.
- Vinterförsök med skyddssystem, främst vattendimma, för anläggningar har genomförts.
- Prototyper av lätta befästningar har tillverkats och levererats till Ing 2 för utprovning och utbildning.
- Modellering för projekt stötvågor i berg har genomförts.
- Arbete med att kravsätta de möjliga skyddskoncept som finns i samhället har påbörjats
- Utveckling av riskanalysmodell för ammunitionslagring pågår i ett samarbetsprojekt med Norge. Provplan för demonterbara skydd har upprättats.

Miljöarbetet inom Försvarmakten

Vidtagna åtgärder för att begränsa utsläppen från användningen av fossila bränslen och andra skadliga ämnen

Flera förband redovisar minskad användning av drivmedel. Bland de viktigaste grunderna till detta bedöms vara bra miljöutbildning och därmed ökad miljömedvetenhet av både anställda och värnpliktiga på garnisoner. Detta resulterar bl.a. i kortare tider för tomgångskörning, mjukare körsätt, minskning av onödiga resor och förflyttningar med mera. Några garnisoner redovisar indirekt minskning av utsläppen genom ändrat beteende vid tjänsteresor då flera av resorna sker via tåg istället för flyg. Genom Fortifikationsverket har värmecentraler byggts om. Inom marinen används marindiesel, MK1, i allt större utsträckning (bedömning: över 90 % av förbrukad drivmedel).

Källsortering av avfall förekommer idag på så gott som samtliga garnisoner.

Användning av farliga kemiska produkter minskar. Under året var ca. 100 kemiska produkter ersatta med mindre farliga alternativ. Bidragande orsak till detta bedöms vara dels ökad miljömedvetenhet dels användning av register för farliga ämnen, CHESS, i allt ökade utsträckning.

Utvecklingen av blyfri ammunition

Finkalibrig miljövänlig ammunition i kalibrarna 5,56 är utvecklade och anskaffning pågår. Slutförsök med ammunition i kalibern 7,62 genomförs under 2003. Övergång till miljövänlig ammunition kommer successivt att genomföras. Lagrad ammunition med blykula kommer att skjutas mot skjutbanor försedda med miljökulfång och den miljövänliga ammunitionen i terrängen.

Arbetet med strategiska miljöbedömningar i planerings- och beslutsprocessen

Kontakter som tidigare tagits med Totalförsvarets Forskningsinstitut har under år 2002 utökats och förstärks. Detta arbete har under år 2002 legat till grund för vilka ställningstagande Försvarmakten tar vid lokalisering av organisationens kvarvarande förband och enheter. Samarbetet kommer att förstärkas ytterligare under 2003.

Medverkan i det internationella försvarsmiljösamarbetet

NATO CCMS/EAPC

Försvarsmaktens medverkan i NATO CCMS projekt avseende utveckling och införande av miljöledningssystem inom den militära sektorn har under hösten 2002 skett vid ett workshop i Vyskov, Tjeckien. Mötet var ett gemensamt arrangemang av Canada och Tjeckien. Workshopen uppmärksammade bl.a. de små staternas särskilda behov.

USA

Styrgruppsmöte har genomförts i Sverige. Arbetsplan har fastställts för samarbetet inom Annex 8 omfattande miljöhänsyn vid anskaffning av försvarsmateriel. Detta arbete har tyvärr gått trögt och med flera omplaneringar som följd. Fortsatt arbete inom Annex 8 klarläggs vid nästa styrgruppsmöte.

Estland

Framställningen av estnisk miljöhandbok har framgångsrikt avslutats. Markreningen vid Ämari flygbas har fortsatt. Motsvarande markrening vid Tallinns marinbas har inletts. Se vidare insänd redovisning HKV beteckning 24 70955.

Lettland

Arbetet vid armébasen Adazi har fortsatt med bullerutredningsarbete. Arbete med en lettisk miljöhandbok pågår.

Deltagande vid (och stöd till) den lettiska internationella miljökonferensen har skett. Se vidare insänd redovisning HKV beteckning 24 70955.

Litauen

Under året har basen Nemencine, med svenskt och amerikanskt stöd, utvecklats till ett interregionalt utbildningscentrum. Stöd har också lämnats till införandet av ett miljöledningssystem inom den litauiska försvarsmakten. Arbete med framtagande av en litauisk miljöhandbok har inletts.

I Siauliai (nordvästra Litauen) saneras cisterner som innehåller raketbränsle. Detta arbete genomförs av Försvarsmakten med stöd av Totalförsvarets forskningsinstitut.

Ukraina

Under året har en miljödelegation besökt Ukraina och en ukrainsk miljödelegation har mottagits i Sverige. Detta har skett inom ramen för Arrangemangsplanen.

Ryska federationen

Samarbetsavtal har ingåtts, i samband med att en miljödelegation besökte de ryska väpnade styrkorna under senhösten. Projektet, som leds av Totalförsvarets forskningsinstitut, att sanera missilbasen Ostrov (utanför Pskov) har fortsatt framgångsrikt.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att Försvarmakten internationella miljöarbete är omfattande och att samarbete sker med alltfler stater, främst i östra Europa. Försvarmakten internationella miljöarbete synes öka i omfattning för varje år.

Internationellt samarbete rörande informationssäkerhet

Bakgrund

Regeringen uppdrog åt Försvarmakten att fördjupa det påbörjade samarbetet rörande informationssäkerhet med USA och Storbritannien (Fö2002/1088/MIL).

Syftet är att genom att fortsätta det praktiska samarbetet mellan länderna skapa möjlighet för att 2003 genomföra en gemensam övning inom informationssäkerhetsområdet. Verksamheten skall ske i samråd med Förvarshögskolan och med stöd från Försvarets materielverk. Försvarmakten skulle senast den 1 november 2002 inkomma med en hemställan avseende en gemensam övning 2003 inom området cyberattacker (IO-D, Defensive-Information Operations).

Verksamhet

Försvarmakten hemställde i samråd med Förvarshögskolan och med stöd från Försvarets materielverk att få flytta beslutstidpunkten för en övning 2003 inom området cyberattacker (IO-D, Defensive-Information Operations) till 1 mars 2003. Den förövning som skulle skett under hösten 2002 framflyttades till 27-29 januari 2003 och genomfördes i York Storbritannien. Förövningen har givit underlag för att bedöma fortsatt övningsverksamhet inom IO-D.

Åtgärder för att förbättra Försvarets ekonomiska styrning

Nedan följer redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av regeringens beslut den 31 maj 2001 (Fö nr 14).

Vid respektive uppgift anges huruvida arbete pågår (Pågår), översyn eller analys är utförd (Genomfört) eller förslag är införda (Infört). När det gäller genomförd översyn eller analys kan sådan resultera i flera olika förslag eller i vissa fall att inga åtgärder vidtas. Dessa slutsatser och förslag redovisas inte här då underlaget är mycket omfattande. En djupare analys av det genomförda arbetet kommer emellertid med anledning av regeringsbeslut 2002-12-19 (Fö nr 13) att utföras av ESV i samverkan med Försvaretsmakten för att bli utvärdera resultaten och verifiera effekterna av vidtagna åtgärder.

Arbetsgrupp 1; Försvarets interna styrning och kontroll	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV rekommendationer i förstudiens avsnitt 2.1.
Uppgift	Huvuduppgiften är att utveckla en spårbar sammanhållen modell för planering, styrning, uppföljning och utvärdering av förbandsverksamheten. Modellen skall stödja en rullande detaljerad 2-3-årsplanering. Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:
Infört	• Förslag till former för rullande 2-3-årsplanering.
Genomfört	• Processkartläggning.
Pågår	• Översyn av redovisningsplanens struktur.
Genomfört	• Analys dels av ansvar och kostnader för avveckling avseende förnödenheter, personal och MAL dels av tillgångsredovisning.
Genomfört	• Analys av personal- och värnpliktskostnader.
	Härutöver skall följande redovisas:
Infört	• Förslag till hur faktureringsrutinerna kan förbättras / skärpas.
Infört	• Utvecklade rutiner för hur förband, skolor och centra omedelbart inrapporterar vidtagna åtgärder som medför mer omfattande ekonomiska konsekvenser.
Infört	• Förslag till definition av vad som, i olika tidsperspektiv och på olika nivåer, är att betrakta som fasta respektive rörliga kostnader.
Genomfört	• Utgående från utarbetat förslag till definition skall fasta och rörliga kostnader analyseras på kort respektive lång sikt.
Genomfört	• Förslag till hur en minskning av den relativa andelen fasta kostnader kan åstadkommas samt en bedömning av föreslagna åtgärders ekonomiska konsekvenser, bl a handlingsfrihet i olika tidsperspektiv.

Infört	<ul style="list-style-type: none"> Förslag till utvecklade former för en löpande dialog mellan Högkvarteret och lokal nivå. Översyn av vissa styrdokument (se avsnitt 2.1). Förslag till hur sk balanserade styrkort kan utnyttjas för att stödja styrning, uppföljning och utvärdering.
Genomfört	
Pågår på myndighetsledningsnivå och inom GRO	

Arbetsgrupp 2; Prognoshantering	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV rekommendationer i förstudiens avsnitt 2.2.
Uppgift	Huvuduppgiften är att utarbeta en prognosinstruktion. Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:
Infört	<ul style="list-style-type: none"> Förslag till åtgärder för att säkerställa en förbättrad inrapportering från förband, skolor och centra. Översyn av rollfördelningen inom Försvarmakten samt mellan Försvarmakten och ESV avseende tillhandahållandet av utfallsinformation och bandhantering. Analys av vilken kompetens som erfordras för utarbetande av prognoser samt förslag till åtgärder för att tillgodose angivna kompetensbehov. (Se även huvudområdet Ekonomisk kompetens.) Förslag till hur former för redovisning bör utvecklas för att medge både anslags- och kostnadsredovisning. Förslag till rutiner för kontinuerliga (månadsvisa) dialoger med och kvartalsvisa rapporter från förband, skolor och centra. Översyn av förbättringsmöjligheter med TELLUS vid prognosframställning.
Pågår	
Genomfört	
Pågår	
Infört	
Genomfört	

Arbetsgrupp 3; Ekonomiadministrativa stödsystem	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV rekommendationer i förstudiens avsnitt 2.3.
Kommentar	<i>För närvarande pågår ett omfattande arbete för att överse och föreslå en samlad utveckling av Försvarmaktens system för ekonomi och resursledning. I samband med detta överses också ansvarsförhållanden inom området.</i>
Uppgift	Huvuduppgiften i ett första skede är att utarbeta en målsättning för erforderligt ekonomiadministrativt systemstöd. I ett senare skede skall denna målsättningen utvecklas till en mer detaljerad kravspecifikation.

Infört	<p>Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Med utgångspunkten att den utvecklade ekonomimodellen respektive prognosrutinerna kräver att samtliga lokala enheter har TELLUS skall klarläggas vilka investeringar, beslut och övriga åtgärder som krävs för att detta system skall kunna införas och driftsättas snarast vid samtliga enheter. • Analys av konsekvenser av alternativa ägarförhållanden av de ekonomiadministrativa stödsystemen. • Organisationsöversyn avseende ansvarsfördelning för nu befintliga system i såväl drift som provdrift. Översynen skall utmyнна i förslag till hur denna ansvarsfördelning kan utformas på ett mer ändamålsenligt och rationellt sätt. • Rekommendationer om former för förvaltning på sikt av de ekonomiadministrativa stödsystemen i ett helhetsperspektiv som beaktar teknisk och verksamhetsmässig förvaltning samt vidareutveckling och där bl a resultatet av genomförd analys av konsekvenser av alternativa ägarförhållanden, granskning av olika förvaltningsmodeller som används i andra myndigheter och företag vägs in. • Översyn (revision) av samtliga nuvarande ekonomiadministrativa stödsystem inom Försvarsmakten innefattande dels en jämförelse med resultatet av huvuduppgiften, d v s målsättningen för Försvarsmaktens systemstöd, dels en analys av erforderlig kompetens hos den personal som handlägger frågor inom ekonomistyrning och -administration. En del i denna analys utgörs av en jämförelse med nuvarande kompetensläge och, vid behov, förslag till åtgärder för att tillgodose angivna kompetensbehov. (Se även huvudområdet Ekonomisk kompetens.) • Förslag till hur stödsystemen bör utvecklas för att medge både anslags- och kostnadsredovisning. • Analys av och förslag till huruvida FS+ (rapportgeneratorfunktionen) bör införas på lokal- och koncernnivå.
Genomfört	
Genomfört	
Genomfört	
Pågår	
Pågår	
Genomfört	

Arbetsgrupp 4; Ekonomisk kompetens	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV rekommendationer i förstudiens avsnitt 2.4.
Uppgift	<i>Huvuduppgiften</i> är att, utgående från funktionsansvaret för Försvarsmaktens ekonomiska kompetens, definiera vilken ekonomisk kompetens som erfordras för olika befattningar inom Försvarsmakten samt att lämna förslag till hur detta kompetensbehov kan tillgodoses.

Genomfört	<p>Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förslag till krav på ekonomisk kompetens för militära befattningar, vilka kan anses ingå i ekonomifunktionen. • Förslag till krav på ekonomisk kompetens för civila befattningar, vilka kan anses ingå i ekonomifunktionen. • Förslag till generella krav på ekonomisk kompetens för anställd personal på olika nivåer. • Med utgångspunkt i föreslagna krav på ekonomisk kompetens skall förslag lämnas till hur dessa över tiden kan tillgodoses. • Förslag till etablerande av ändamålsenliga nätverk mellan olika företrädare för ekonomifunktionen inom Försvarmakten för kunskapsutbyte och -utveckling. • Förslag till ”ekonomiutbildning för icke-ekonomer”, bl a chefer på olika nivåer.
Genomfört	
Genomfört	
Pågår	
Genomfört	
Pågår	

Arbetsgrupp 5; Ekonomifunktionens organisation	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV rekommendationer i förstudiens avsnitt 2.5.
Uppgift	<p>Huvuduppgiften är att lämna förslag till ansvar och uppgifter för ekonomifunktionen kopplad till var denna är respektive bör vara företrädd inom Försvarmakten.</p> <p>Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analys av och förslag till hur en samordning av STRA PLAN, STRA EK och STRA CONTR kan integreras till en sammanhållen funktion med helhetsansvar för den spårbara och sammanhållna planering, styrning, uppföljning och utvärdering av förbandsverksamheten som utgör arbetsgrupp 1 huvuduppgift att utarbeta. • Förslag till ansvar och uppgifter för ekonomifunktionen på lokal nivå. • Utredning av hur KRI och GRO kan förstärkas med verksamhetscontrollerkompetens.
Infört	
Infört	
Infört	

Arbetsgrupp 6; Information	
Bakgrund	Nedan angivna uppgifter har formulerats utgående från ESV samlade rekommendationer i förstudien.
Uppgift	Huvuduppgiften är att lämna förslag till hur samtlig personal inom Försvarmakten successivt orienteras om arbetet i sin helhet i syfte att motivera och engagera personalen i utvecklingen av Försvarmaktens för-

Infört	måga till ledning och styrning av förbandsverksamheten. Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till informationstjänstens roll, inriktning samt omfattning i stort i detta avseende. • Förslag till hur incitament för ett aktivt och brett deltagande i ständiga och långsiktiga förbättringsåtgärder kan skapas.

A: Utveckling av s k benchmarkingmodell för kostnadsjämförelser mellan olika förband.

Bakgrund	Nedan angivna uppgift har formulerats utgående från ESVs rekommendationer i förstudiens avsnitt 6.7.
Uppgift	<i>Huvuduppgiften</i> är att utveckla en modell för diagnostisk benchmarking av kostnader mellan olika förband, skolor och centrum. Arbetet skall bl.a. omfatta/resultera i:
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till områden för benchmarking.
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till mått, nyckeltal respektive indikatorer.
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till periodicitet, inhämtning samt presentation av mått, nyckeltal och indikatorer. <p>Förutom att använda benchmarkingmetoden för att effektivisera utifrån ett nuläge så skall ett av huvudsyftena också vara att erhållna nyckeltal och "excellenta prestationer", vilka skall utgöra en grund för planering, verksamhetsdialog och lärande i den framåtriktade styrningen.</p>

B: ABC-kalkylering och ABC-kostnadsbokföring.

Bakgrund	I ESV förstudie (avsnitten 2.1 och 6.7.3) framkommer att Försvarmakten har en komplex kostnadsbild och att det är av vikt att få en bild av hur kostnaderna uppstått samt om de är påverkbara eller opåverkbara på kort sikt. Behovet av olika processkartläggningar för att klargöra den verkliga kostnadsbilden betonas. Det ifrågasätts också huruvida dagens självkostnads-kalkyler formar ett tillräckligt detaljerat underlag för beslut och uppföljning i samband med större samordnade övningar etc.
Uppgift	<i>Huvuduppgiften</i> är att utveckla en modell för aktivitetsbaserad kostnads-kalkylering (ABC). Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:
Genomfört	<ul style="list-style-type: none"> • En processororienterad analys av en avgränsad ekonomisk enhet inom Försvarmakten för att identifiera kostnads-massans kortsiktigt påverkbara och opåverkbara kostnader.
Pågår	<ul style="list-style-type: none"> • En ABC-baserad revision av en större samordnad övning.
Genomfört	<ul style="list-style-type: none"> • Ett förslag till aktivitetsbaserad kostnads-kalkyleringsmodell vars

Genomfört	<p>syfte är att tydliggöra beslutens / aktiviteternas koppling till kostnadsmassans utveckling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett förslag till anpassning av enhetens konto- och objektplan till en aktivitetsbaserad kostnadsbokföring, i syfte att möjliggöra efterkalkylering / revision.
-----------	--

C: Översyn av internrevisionens (REV) roll som kontrollfunktion inom ramen för styrning och ledning av förbandsverksamheten.

Bakgrund	<p>Av ESV förstudie (bl a avsnitt 2.1) framgår att man anser det ”betydelsefullt att stärka och mera ta tillvara den interna revisionen som kontrollfunktion”. Man bedömer därvid att ”internrevisionen är en av de viktigaste kontrollinstrumenten för att upptäcka brister i den underliggande rapporteringen”. Vidare anför ESV att ”omfattningen av revisioner som signalgivare av t.ex. brister i rutiner visat sig vara obetydlig i förhållande till den omfattande verksamhet som bedrivs inom ramarna för FM organisation”.</p>
Uppgift	<p>Huvuduppgiften är att lämna förslag till utvecklad roll för REV som kontrollfunktion i ledning och styrning av förbandsverksamheten. Arbetet skall bl a omfatta / resultera i:</p>
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till organisation och rutiner i dels HKV dels Försvarmakten i övrigt för att omhänderta, värdera och effektuera REV rapporter och rekommendationer.
Genomfört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till REV roll vid värdering av effektiviteten inom Försvarmaktens verksamhetsfält.
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Förslag till revisionscykel (d v s antal och övergripande inriktning för årliga revisioner).
Infört	<ul style="list-style-type: none"> • Mot bakgrund av ovanstående, analysera huruvida förändring av REV bemanning, organisation och kompetens erfordras.

Kurser och utbildningar för internationell verksamhet

Allmänt

Kursverksamheten har under året varit omfattande. Kurserna och utbildningar har genomförts i tillfälligt sammansatta kursenheter eller helt individuellt beroende på behov och upplägg. Under denna punkt redovisas såväl kurser och utbildningar som Sverige genomfört såväl deltagit i.

Kursverksamheten har skett:

- a) i Sverige med Sverige som ansvarig,
- b) i Sverige av annan organisation som ansvarig men med Sverige som värd,
- c) i annat land med Sverige som delaktigt ansvarig och
- d) i annat land endast med svenskt deltagande.

Redovisning av kurser som genomförts för internationell verksamhet i Sverige

Den multinationella utbildningsmiljön bekräftas av att det under året deltagit drygt 40 nationer med cirka 450 elever fördelat över ca 18 kurser. Utbildningsresultatet har överlag varit mycket bra.

UNSOC (United Nations Staff Officer Course)

(Kurs inom ramen för NORDCAPS samarbetet)

Målsättning med kurserna var att förbereda stabsofficerare från olika länder för uppdrag i FN eller annan multinationell stab eller i nationell kontingent som är verksam inom ramen för fredsfrämjande verksamhet. Två UNSOC har genomförts. I den första kursen integrerades delvis UNPCC- och CIVSOC-kurserna, med bra resultat. Kursernas mål uppnåddes.

CIVSOC (Civil Staff Officer Course)

Målsättningen med kursen var att förbereda representanter från civila politiska och humanitära organisationer för arbete under ledning av FN eller regionala säkerhetsorganisationer inom ramen för fredsfrämjande verksamhet med specifikt fokus på multifunktionalitet (integrering mellan militär-, civil- och polisverksamhet). Kursmålen uppnådda.

UNJOC (United Nations Junior Officer Course)

(Kurs inom ramen för NORDCAPS samarbetet)

Målsättning med kurserna var att förbereda officerare avsedda för tjänstgöring som kompani- eller plutonchefer under ledning av FN eller annan regional säkerhetsorganisation som är verksam inom ramen för fredsfrämjande verksamhet. Under verksamhetsåret har två UNJOC

kurser genomförts. Den övergripande målsättningen var att förbereda yngre officerare på plutons- och kompaninivå att verka i olika Peace Support Operations (PSO) med huvudinriktning på praktisk PSO. Uppsatta mål har vid båda kurserna uppnåtts.

UNPCC (United Nations Police Commander Course)

Drivs i RKP regi med stöd av SWEDINT. Kursen är integrerad med den högre civila stabskursen (CIVSOC) och FN-stabskursen UNSOC. Målsättning som i UNPOC. Verksamheten återredovisas av RKP.

UNPOC (United Nations Police Officer Course)

Drivs i RKP regi med stöd av SWEDINT. Målsättning är att förbereda civilpoliserna för uppdrag inom ramen för fredsfrämjande verksamhet. Verksamheten återredovisas av RKP. UNPOC- och UNPCC-kurserna faktureras RKP som har fått anslagsmedel från UD.

PfPSOC (PfP Staff Officer Course)

(Kurs inom ramen för NORDCAPS samarbetet)

Målsättning för kurserna har varit att förbereda stabsofficerare från PFF-länder på tjänstgöring i multinationell brigadstab eller i nationell bataljon inom ramen för fredsfrämjande verksamhet. Två kurser har genomförts. Kursmålen uppnådda.

PfP JSOC (PfP Junior Staff Officer Course)

(Kurs inom ramen för NORDCAPS samarbetet)

Målsättning med kurserna var att förbereda lägre stabsofficerare från PFF-länder för tjänstgöring i bataljonsstaber inom ramen för multinationella fredsfrämjande operationer. Två kurser har genomförts med mycket gott resultat. Eleverna, utom de som kommer från de nordiska länderna, har genomgått en två veckors språkkurs i England vid Defence School of Languages i direkt anslutning till stabsutbildningen. Utbildningen har syftat till kunskap om NATO organisation och stabsarbetsmetodik på bataljonsnivå. Instruktorer från samtliga nordiska länder deltar. Kursmålen uppnådda.

Military English

Målsättningen med kursen var att förbereda officerare för deltagande i FN- och PFF-kurser samt för framtida uppdrag i multinationell brigadstab inom ramen för fredsfrämjande verksamhet. En kurs har genomförts. Kursmålen uppnådda.

PfP XPC (PfP Exercise Planners Course)

SWEDINT har, med stöd av NATO, planerat och genomfört en kurs vilken riktar sig till de som har erfarenhet av PFF-verksamhet, antingen genom sitt arbete eller genom kurser, och som i framtiden kommer att tjänstgöra som planerare av PFF-övningar. Utbildningen omfattade en vecka. Kursmålen uppnådda.

GSU US (Grundläggande soldatutbildning för Utlandsstyrkan)

Vid SWEDINT har det under verksamhetsåret genomförts en grundläggande soldatutbildningskurs i syfte att fylla Utlandsstyrkans behov av viss specialistkompetens som innehas av personal utan genomförd värnplikt.

PFF-kurser vid FHS

”Senior Course on European Security Policy” genomfördes med 20 deltagare under 2002. Budget för den av Försvarsmakten beställda kursen/utbildning av FHS var 1232 kkr. Åtterrporterar av FHS.

Antal elever samt kostnader fördelade på kurser vid SWEDINT 2002.

Kurs	Svenska	Utländska	S:a elever	Total (kkr) Kostnad ¹⁾	Utgiftsområde 5	Utgiftsområde 6
UNSOC 1	5	17	22	388,3		388,3
UNSOC 2	9	23	32	824,6	5 elever/85 348 kr	793,3
CIVSOC	1	7	8	274,3		274,3
UNJOC 1	7	24	31	1 148,6	12 elever/201 718 kr	946,9
UNJOC 2	17	30	47	539,8	10 elever/190 940 kr	348,9
PfP SOC I	23	21	44	509,1		509,1
PfP SOC II	19	21	40	595,9		595,9
PfP JSOC 1	7	19	26	284,7		284,7
PfP JSOC 2	6	18	24	414,5		414,5
ME	10	10	20	116,9		116,9
PIO	4	16	20	166,7	1 elev/4 090 kr	162,6
CJTF Course	6	10	16	13,1		13,1
PfP XPC	8	13	21	101,5		101,5
Totalt	122	229	351	5 378		4 950

1) SWEDINT arbetstidskostnader borträknade

Underlag för ovanstående redovisning är hämtad från ServE STHLM C redovisningsbas 040.5 SWEDINT.

Redovisning av kurser som genomförts för internationell verksamhet utomlands

Personal till Utlandsstyrkan samt kompetensutbildning för instruktörer vid SWEDINT har genomfört följande utbildning vid kurser utomlands:

Nr	Kurs	Land	Instr	Elever för US	Övriga elever
1	UNLOC 1	Norge	1	1	5
2	NATO/PfP LOC 1 *)	Norge	-	-	-
3	NATO/PfP LOC 2	Norge	2	0	5

4	UNMILPOC 1	Danmark	1	8	2
5	UNMILPOC 2	Danmark	2	7	1
6	UNMOC 1	Finland	2	10	0
7	UNMOC 2	Finland	2	7	0
8	UNMOC 3	Finland	2	7	0
9	INTCIS	Finland	0	3	0
10	INTCOG	Norge	0	3	3
11	INTSLOC	Norge	1	0	2
12	INTSUPSOC	Norge	1	4	1
13	CIMIC 1	Danmark	1	4	0
14	CIMIC 2	Danmark	1	1	5
15	RyssMOC 2	Ryssland	0	2	0
16	NATO Op SOC C-45	Tyskland	1		
17	NATO PSO C-50	Tyskland	2		
18	NATO C-48	Tyskland	1		
Totalt			20	57	24

*) NATO/PfP LOC 1 Inställd

Kurs 1—14 är arrangerade inom NORDCAPS samarbete.

Kurser genomförda/deltagande av SWEDEC inom EOD IS

Inom NORDCAPS finns ett utbyte mellan respektive länders ammunitionsröjnings-skolor vad avser kurser och utbildning. Under 2002 deltog SWEDEC med tre representanter, en lärare från Amröjs samt två medlemmar ur den internationella ammunitionsröjningspoolen i en kurs i Finland. En av slutsatserna från den finska kursen är att Finland har bättre utvecklad materiel för att genomföra minröjning under strid.

Redovisning av övriga individuella kurser och utbildningar

Allmänt

Under året har ett stort antal personer deltagit vid internationella kurser inom ramen för partnerskapsprogrammet, bilaterala avtal och vid uppkomna behov inom bristkompetensområden. Även övriga behov har genererat internationella utbildningar. Ett exempel på det senare är språkutbildning för personal predestinerad för internationella nyckelbefattningar. Syftet med varje kurs har varit att öka volymen personal med erforderlig kompetens för att stödja uppbyggnaden av Försvarsmaktens förmåga att delta i internationella operationer.

Uppföljningssystemet för genomförande av dessa utbildning/kurser är alltfjänt bristfällig. För att skapa en fullständig bild av verksamhetens omfattning måste dock mer personalresurser tillföras, alternativt måste organisationen av arbetsområdet ses över. Den befattning vid HKV

som hanterar frågor rörande ”internationell kompetensutveckling”, har på grund av personalsituationen stor del av året varit vakant alternativt besatts med tillfällig personal. Under dessa tidsperioder har ingen/mycket liten uppföljning av genomförd verksamhet bedrivits.

Språk

15 officerare (nivå 1-3) har genomgått en tvåveckors intensivutbildning i engelska i Lancaster, England. Personal som omfattats av utbildningen har tillhört kategorin blivande försvarsattachéer alternativt personal som inom kort skall tillträda chefs- eller högre stabsbefattningar inom NATO/PFF. Ytterligare intensivkurser har anordnats i Sverige för grupper av officerare som här getts möjlighet att förbättra sina kunskaper i engelska. Ett mindre antal officerare har även genomfört intensivstudier utomlands i andra språk än engelska. Denna personalgrupp har uteslutande utgjorts av blivande försvars- och specialattachéer. Totalt beräknades dessa språkutbildningar till 2 400 tkr. Utfallet blev något lägre: 1 900 tkr.

Även PWP (Partnership Work Programme) erbjuder språkkurser i olika partnerskapsländer. Ett mindre antal (<10 stycken) officerare bedöms ha deltagit i sådana kurser, främst avseende engelska inriktad mot olika militära funktionsområden. Dessa kurser har kostnadsberäknats inom ramen för budgeterade PFF-aktiviteter.

PFF-kurser

Sverige föranmälde ett stort antal kurser till IPP (91 stycken) år 2002. Budgeterade medel för verksamheten var 1 892 tkr. Utfallet blev 965 tkr. Underutnyttjandet kan delvis förklaras med bristande bevakning på central nivå av kurstillfällen. Det faktum att äskande förband ej heller har kunnat bevaka kurstillfällen, alternativt prioriterat bort deltagandet på grund av annan verksamhet/ansträngd personalsituation, har också påverkat utfallet.

Övriga internationella utbildningar

Dessa utgörs av kurser som genomförts inom ramen för bilaterala avtal, akademiska studier i för FM intressanta länder, samt utbildningar som syftar till att utveckla förmågan inom bristkompetenser. Verksamheten beräknades till (inkl löner) 25000 tkr.

Utfallet blev 35 000 tkr. Bedömda orsaker till överdraget:

- Ett kraftigt överskridande på beräknade lönekostnader för långtidsstuderande (ett år eller mer) på akademiska utbildningar.
- Budgeten har beräknats på grundval av det nya URA-avtalet, vilket trädde i kraft 2002-01-01. Redan utlandskommenderade på andra avtal valde dock att stå kvar i sina gamla avtal i högre grad än förutsett.
- Uppkomna, ej budgeterade resor under året som beslutats i särskild ordning av C GRO/stf C GRO, har kostat 600 tkr.

Genomförd internationell kompetensutveckling i form av kurser/studier förutom språkstudier och PFF-kurser:

Resa nr	Land	Enhet	Aktivitet	Antal deltagare
2443	Danmark	GRO BEM	Försvarsakademin	1
2444	Danmark	GRO BEM	Försvarsakademin	1
2445	Estland	GRO BEM	Baltdefcol	1
2447	Finland	GRO BEM	UNSMAS	2
2448	Frankrike	GRO BEM	CID	1
2449	Norge	GRO BEM	Stabsskolan	1
2450	Norge	GRO BEM	Stabsskolan	1
2451	Schweiz	GRO BEM	ITC	1
2453	Storbritannien	GRO BEM	JSCSC	1
2454	Storbritannien	GRO BEM	JSCSC	1
2455	Storbritannien	GRO BEM	Empire Test Pilot School	1
2456	Storbritannien	GRO BEM	RCMS	1
2457	Storbritannien	GRO BEM	CAFS	1
2458	Tyskland	GRO BEM	Führungsakademie	1
2459	Tyskland	GRO BEM	Führungsakademie	1
2460	USA	KRI LED/GRO BEM	NPS	1
2461	USA	KRI LED/GRO BEM	NPS	1
2462	USA	GRO BEM	MCCSC	1
2463	USA	GRO BEM	ACGSC	1
2464	USA	GRO BEM	ACSC	1
2465	Österrike	GRO BEM	FüLG 2/batallion	1
2466	Österrike	GRO BEM	FüLG 1/general part	1
2467	Österrike	GRO BEM	FüLG 1/Specialized part	1
2468	Österrike	GRO BEM	Alpine programme	2
2469	Österrike	GRO BEM	CONTROC/PSO	1
2470	Österrike	GRO BEM	Emergency Response Awareness Course	1
2471	Österrike	GRO BEM	Generalstabskurs	1

Resa nr	Land	Enhet	Aktivitet	Antal deltagare
2472	Frankrike	GRO BEM	CID	1
2473	Italien	JUR	Folkrättskurs San Remo	7
2474	Schweiz	GRO BEM	ETC	1
2475	Tyskland	GRO BEM	Führungsakademie	1
2476	USA	GRO BEM	ACGSC	1
2477	Schweiz	GRO BEM	ITC, Eso	1
2478	Storbritannien	GRO BEM	RACAL, Telekrigsutb	9
2479	USA	GRO BEM	NWC	1
2480	USA	GRO BEM	ACSC	1
2482	Danmark	GRO BEM	Säkerhets-politisk kurs	1
2483	Finland	GRO BEM	Försvarshögskolan	1
2484	Italien	GRO BEM	Senior Course	1
2485	Italien	GRO BEM	IPOC	1
2486	Italien	GRO BEM	IPOC	1
2487	Storbritannien	GRO BEM	JSCSC	1
2488	Tyskland	GRO BEM	US Marshall Center, The executive course	1
2489	Ukraina	GRO BEM	ITC alumni	4
2490	USA	GRO BEM	USAF Air University: Intl. Officer School/Squadron Officer School	1
2492	USA	GRO BEM	Ranger Course	1
2493	USA	GRO BEM	Infantry Capt. Career Course	1
2494	USA	GRO BEM	Field Artillery Capt. Career	1
2495	USA	GRO BEM	SIDMC	1
2496	USA	GRO BEM	Aerospace physiology	3
Uppk	USA	GRO BEM	Army War College	1
Uppk	Italien	STRA	GFOC	1
Uppk	USA	KRI	ACSC	1
Uppk	Österrike	MSS	Bergsguideutb	1
Uppk	Tyskland	MTK	Vattenreningskurs	1
Uppk	Storbritannien	KRI	RCMS	1
Uppk	Storbritannien	A 9	Young off course	1
Uppk	Italien	GRO BEM	GFOC	1
Uppk	Belgien	MTK	Eugermin	1
			Totalt	80

Utveckling av datorstödd ledningsträning inom PFF m.m.

Sammanfattning

Utvecklingen vid Försvarmakten avseende datorstödd ledningsträning inom PFF har varit av begränsad omfattning och främst bedrivits vid Försvarets Krigsspelscentrum, dels inom ramen för samarbetet TEEP Simulation, dels genom det bilaterala samarbetet med USA inför Viking 03. Ingen specifik utveckling inom PFF har genomförts inom ramen för områdena NBC och information, samt endast i mindre omfattning avseende CIMIC. Utvecklingen bedöms öka i omfattning efter att SWEDINT's omgruppering genomförts och efter att Försvarets Krigsspelscentrum genomfört övningen Viking 03.

Allmänt

Under år 2002 påbörjade Försvarmakten, genom Försvarets Krigsspelscentrum, ett aktivt deltagande i NATO/PfP arbetsgrupp inom ramen för Training and Education Enhancement Programme, delområde Simulation. Detta dels då det finns ett svenskt intresse för att de erfarenheter som framkommit genom vårt bilaterala samarbete med USA och serien av datorstödd ledningsövningar benämnda VIKING, dels då NATO visat intresse för att dessa skulle kunna ligga till grund för utvecklingen inom hela PFF området. Konkreta resultat av detta har ännu ej materialiserats, men NATO är inbjudna att delta i 2003 års upplaga av VIKING, för att tillsammans med Sverige utvärdera möjligheten till ett samarbete avseende utveckling inför den preliminärt avsedda övningen 2003. En sådan utveckling skulle för Sverige innebära att vi kunde få stöd i olika former från NATO med utvecklingen, och för NATO att hela Partnersamarbetet skulle ta ett stort steg framåt inom detta område.

NBC-aspekter

Ingen särskild utveckling har genomförts specifikt riktad emot PFF, främst då det internationella samarbetet inom ramen för PFF och NBC fortfarande är i sin linda. Den generella utvecklingen av ledningsstöd som pågår respektive studeras, kommer också, i generella termer, att stödja utvecklingen inom detta område. På sikt kan mer specifika projekt, riktade direkt mot NBC området att kunna bli aktuella även inom ramen för PFF. Detta bedöms dock ännu ligga några år i framtiden.

CIMIC aspekter

Ingen specifik utveckling, annat än en mindre justering i simulatorverktyget TYR, har genomförts med avseende på CIMIC. Detta främst då CIMIC är en stabsfunktion, som syftar till att stödja den militära operationens mål. Därför tillgodoses CIMIC-funktionens behov inom den-

na mer generella utveckling. Ingen utveckling av specifik datorstödd ledningsträning för CIMIC bedöms bli aktuell i framtiden, utan kommer att fortsatt ske inom ramen för generell ledningsträning utveckling.

Informationsaspekter

Ingen särskild utveckling har genomförts specifikt riktad emot PFF, främst då det internationella samarbetet inom området informationsoperationer är omgärdat med mycket sekretess och därför ännu endast mycket ytligt berörs inom ramen för PFF. Innan datorstödd ledningsträning utveckling kan bli aktuell inom ramen för PFF måste området som helhet öppnas upp mera inom PFF och inga tecken föreligger på att så kommer att ske de närmaste åren.

Utveckling vid Pff Training Centre

Utvecklingen av en datorstödd ledningsträning anläggning vid Pff Training Centre inleddes 1997. Denna kom att avstanna, inledningsvis för att utvecklingen vid FKSC och Viking serien skulle stabiliseras och kunna ge synergie- och spin off effekter också för Pff Training Centre, sedan på grund av den turbulens och osäkerhet som beslutet om omgruppering och uppdelning av SWEDINT's ansvarsområden. Detta innebär att ledningsträning anläggningen vid Pff Training Centre ännu inte utvecklats mycket från prototypstadiet, men nyttjas i samband med Pff Staff Officers Course. Utvecklingen bedöms ske i snabbare takt efter genomförd omgruppering, men är avhängigt av den allmänna utvecklingen främst av PFF som helhet, som idag är något osäkert, inom TEEP Simulation specifikt och därmed också av utvecklingen avseende FKSC.

Utveckling vid Försvarets Krigspelscentrum

Försvarets Krigspelscentrum påbörjade under 2002, på uppdrag av Högkvarteret ett aktivt deltagande i NATO/Pff arbetsgrupp inom ramen för Training and Education Enhancement Programme, delområde Simulation. Detta dels då det finns ett svenskt intresse för att de erfarenheter som framkommit genom vårt bilaterala samarbete med USA och serien av datorstödd ledningsövningar benämnda VIKING, dels då NATO visat intresse för att dessa skulle kunna ligga till grund för utvecklingen inom hela PFF området. Deltagande har resulterat i en inbjudan till NATO att delta under övningen VIKING 03, dels för att stötta övningen som så, dels för att skapa erfarenheter för hur detta koncept skulle kunna utvecklas för att stödja de övergripande målen.

Tekniskt har utveckling av så kallade "tunna klienter" genomförts, innebärande att vid ledningsträning övningar kan relativt sett enkla och därmed också relativt billiga datorer nyttjas, därmed skapande möjligheter för Partner nationer med begränsade resurser att delta, under förutsättning att en server anskaffas av dem, tillfälligt ställs till förfogande av någon eller ett

tillfyller samband till server på längre avstånd anordnas. Det kan kommenteras att denna utveckling även kommer övningar relaterade till svenska nationella uppgifter tillgodo.

Den bedömda utvecklingen kommer att styras dels av erfarenheterna ifrån övningen VIKING 03, dels av övergripande beslut angående Försvarens utveckling av simulatorer och FKSC roll i denna. Avseende det senare pågår särskilda studier.

Järva skjutbanor

I Försvarens uppgift angående Järva skjutbanor ingår bl.a att:

- se till att samtliga civila skytteföreningar får ny hemvist, vilket är klart
- avveckla Försvarens verksamhet, vilket är klart
- återlämna skjutbanorna till Fortifikationsverket som är statens ägarföreträdare vad avser byggnader och skjutvallar.

Fortifikationsverket skall i sin tur avveckla allt och återlämna marken till Vasakronan. Vid avvecklingen kommer Försvarens samtidigt att genomföra miljöåtgärder för föroreningar som kan finnas i skjutvallarna och som orsakats av Försvarens.

Vasakronan AB har inte utbetalat någon ersättning ännu, vilket skall ske i två steg enligt avtalet mellan staten och bolaget. Innan utbetalning kan ske skall Försvarens redovisa uppkomna kostnader. Hittills har ca. 200 kkr förbrukats, vilket ligger som en beställning mot Fortifikationsverket.